

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE TOPLUMSAL DEĞERLER

Prof. Dr. Celalettin Vatandaş

Prof. Dr. Burhanettin Can

Prof. Dr. İ. Mete Doğruer

Aşkın Özcan

Elif Yaman

İSTANBUL, HAZİRAN 2014

SEKAM SOSYAL EKONOMİK
VE KÜLTÜREL
ARAŞTIRMALAR
MERKEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE TOPLUMSAL DEĞERLER

Prof. Dr. Celalettin Vatandaş
Prof. Dr. Burhanettin Can
Prof. Dr. İ. Mete Doğruer
Aşkın Özcan
Elif Yaman

SEKAM Yayınları: 7

Grafik Tasarım
PROJESANAT
Tanıtım ve Organizasyon
0 212 640 20 90

© SEKAM Yayınları, 2014

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Yayının hiçbir bölümü SEKAM (Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Tic. ve Paz. Ltd. Şti.)'nin izni olmaksızın, elektronik veya mekanik ortamda (fotokopi, kayıt veya bilgi depolama vb.) çoğaltılamaz.

İskenderpaşa Mah. Yeşil Tekke Sok. No:4, 34091 Fatih - İSTANBUL
Tel: 0 212 635 42 52 • Fax: 0 212 534 88 88
www.sekam.com.tr • bilgi@sekam.com.tr

İnsan hayatının önemli bir dönemi olan “gençlik çağı”, biyolojik, psikolojik ve sosyolojik yönü ile insanın bedensel, ruhsal ve sosyal gelişmesinin ve kişiliğinin oluşmasında hassas bir dönemi kapsamaktadır. Gençlik dönemi, bir yandan bunalımlar, çatışmalar, yanılgılar, çelişkiler ve kararsızlıklarla gencin gerek kendisiyle ve gerekse çevresiyle çatışma dönemi iken; diğer yandan da, tatlı hayallerin, tutkuların ve idealizmin filizlendiği, kendini ispat ve kimliğini bulma çabalarının yoğunlaştığı bir dönemdir. Bu yüzden, toplumun içinde bulunduğu buhranlardan en fazla etkilenen kesim de yine gençlik kesimidir.

Tarihimizin son 200 yıllık dönemi, gençliğin kişilik ve kimlik arayışının en yoğun ve en çalkantılı olduğu bir dönemdir. Bu çalkantıların şiddetini artırarak devam ettiği bir dönemde SEKAM’ın gençlikle ilgili yaptığı araştırma, gençlik üzerinde yapılan en son ve kapsamlı olmasından dolayı önemlidir.

Gençlik üzerinde değişik zamanlarda yapılmış bazı çalışmalardan da yararlanarak, gençliğin mevcut durumunu, istatistikî bilgilere girmeden, aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

- *Sigara, alkol, kumar, uyuşturucu kullanma eğiliminde artış, bunları meşru görmek.*
- *Fuhşu, eşcinselliği, lezbiyenliği meşru görmek.*
- *Şiddete eğilim göstermek.*
- *Bilgisayar ve internet bağımlılığında artış.*
- *Ferdileşmek, yalnızlaşmak, sanallaşmak.*
- *İletişim kopukluğu ve sosyal bağlılık ve dayanışma ruhunun yok olması,*
- *Davranış bozukluğu, psikolojik olarak gelgit yaşamak.*
- *Parçalanmış kimlik-kişilik, kendine belirlediği kimlikle, düşünce ve davranışlarının uyuşmaması, tezatlı davranış, şizofren/melez kimlik.*
- *Din algısında zedelenme, laikleşme-sekülerleşme.*
- *Toplumsal değerlere yabancılaşma, değer yargılarında zedelenme.*
- *Kavramsal kargaşa, zihinsel kirlenme: din, laiklik- sekülerlik, ateizm, ahlâk, iffet, hayâ, vefa, aile, mahremiyet, nikâh, nikâhsız birliktelik, zina, eşcinsellik, aşk.*
- *Başkalarına karşı güven kaybı, kendisine karşı güvenme ile güvenmeme arasında gidip gelme (özgüven kaybı),*

- *Kuşaklar arası çatışma ile oluşan güven bunalımı,*
- *“Her şeyi bilir” psikolojisinde olmak.*
- *Gelecek korkusu ve ülkeden göç etme isteği.*
- *Kendini sorumlu hissetmemek; fakat başkalarını sorumlu tutmak. Sorumluluk ve yükümlülük duygusu ile alay etmek; çevresini, kendine karşı sorumlu saymak,*
- *Birlikte yaşadıklarını kendine mecbur saymak, kendini kimseye karşı mecbur saymamak.*
- *Kendini ifade edebilecek, meramını anlatabilecek tarzda lisana hâkim olamamak.*
- *Her şeye sahip olma hakkını kendinde görmek; “Buna hakkım var mı?” gibi bir soruyu sormamak. Köşe dönme zihniyet, maddiyatçılık eğilimi,*
- *Sahip olduğu şeylerin kıymetini bilmemek ve umursamamak.*
- *Sınırsız bir tüketici ve kullanıcı özelliği sergilemek, marka tutkusu, gösteriş.*
- *Elde etmek istedikleri ile haklı olmak arasında bir ilişki kurmamak. Elde etmek istediklerinde kendini haklı saymak (emeğin, değer olarak önemini kaybetmesi),*
- *Anormal giyim tarzı.*
- *Aşırı uyku uyuma.*
- *Erken ergenleşme.*
- *Günlük ve anlık yaşamak, geleceğe yönelik plan yapmamak.*
- *Bilgiye kendi çıkarı için ilgi duymak, bilgiyi paylaşmamak.*
- *Genel olarak paylaşım duygusundan yoksunluk.*
- *Rol modellerini, bilim adamları, düşünürler, din adamları ve siyasetçilerden seçme yerine, popüler öğelerden seçme.*

Bütün bunlar, henüz bir sosyal problem boyutuna ulaşmamıştır. Hastalık, başlangıç aşamasındadır. Vakit varken, acilen tedbir alınması gerekmektedir.

Gençliğimizin böyle bir değişim göstermesi normal midir? Gençlik, kendi kültür ve medeniyetinden, kendi değerlerinden niçin kopmakta ve yabancılaşmaktadır? Niçin sanallaşmakta, ferdileşmektedir? Ailenin, kentleşme ve göç politikalarının, Türkiye'nin medeniyet tercihinin, sistemin öngördüğü hayat tarzının, eğitim sisteminin, medyanın, toplumsal değerlerdeki çözülmenin bunda bir payı var mıdır? Bu ve buna benzer soruları sormak ve cevaplarını bulmak zorundayız. Gençlikle ilgili yapılmış çalışmalardan, devlet ricalinin değişik zamanlarda yaptığı açıklamalardan ve yayınlanmış anılardan yararlanarak, gençliği olumsuz olarak etkileyen faktörleri, *aile içi* ve *aile dışı* faktörler olarak iki sınıfta toplayabiliriz:

I- Aile İçi Faktörler:

- *Aile ortamının etkisi.*
- *Ailenin parçalanması/yıkılması.*
- *Evin otelleşmesi.*
- *Sorunların konuşulmaması.*
- *Çocuklara ilgisizlik.*
- *Aile içi yanlış eğitim.*
- *Sevgi ve şefkat eksikliği.*
- *Doğru iletişim kurulamaması.*
- *Akraba çevresinin etkisi.*
- *Cinsellik konusunda yanlış bilgilendirme.*
- *Ekonomik sıkıntılar.*
- *Dini eğitim yetersizliği.*

II- Aile Dışı Faktörler

- *Küresel Güçlerin etkisi (Siyonizm, ABD, AB, Yabancı İstihbarat Örgütleri..).*
- *Büyük medyada yer alan diziler, filmler ve özel programların etkisi.*
- *İnternet ve sosyal medyanın etkisi.*
- *Feminist hareketlerin etkisi.*
- *Hristiyanlaştırma faaliyetlerinin etkisi.*
- *Satanizmin etkisi.*
- *Ateizmin etkisi.*
- *Türkiye'nin yanlış kültür ve medeniyet tercihi: Seküler Batı kültür ve medeniyet tercihi,*
- *İki kültür ve medeniyet değerlerinin çatışması ile oluşan şizofreni.*
- *Yanlış eğitim politikası.*
- *Yanlış kentleşme politikası.*
- *Yanlış tarım/sanayi /hayvancılık politikası.*
- *İşsizlik: İş bulamama korkusu.*
- *Okuyamama korkusu.*

Bu faktörlerin çatışmasının meydana getirdiği ortam, gençlikte kimlik ve kişilik krizine sebebiyet vermiştir. Araştırmada, gençliği bütün boyutları ile ele almış olmakla birlikte, özellikle *değerler* ve *kimlik tanımlanması* üzerinde özenle durulmuştur. Gençliğin kimliği, 3 ana grup çerçevesinde ele alınmıştır:

1. *Grup: Modern, Geleneğe bağlı, biraz modern-biraz geleneksel.*
2. *Grup: Müslüman, İnsan, Türk, Kürt, Alevi, TC vatandaşı, diğer,*

3. Grup: Müslüman, Dindar, İslâmcı, Muhafazakâr, Milliyetçi, Ülkücü, Liberal, Devrimci, Demokrat, Sosyalist, Atatürkçü, Komünist, Ateist, Kemalist, Laik, Sosyal Demokrat, Feminist, İlerici.

Hangi sınıflandırma olursa olsun, gençlerin, değerlerle ilgili sorulara verdikleri cevaplarla, seçtikleri, benimsedikleri kimlikleri arasında çok ciddi tutarsızlıklar olduğu görülmektedir. Gençlerin verdiği cevaplara bakıldığında, gençlerde çok ciddi kavram kargaşası olduğu, kavramların muhtevasının ne olduğunu bilmedikleri ve kavramların içini boşaltarak kullandıkları gerçeği ile karşılaşmaktayız.

Yayınlanmış birçok eserde, “teorik olarak tanımlanan, öngörülen gençlikle, kendisini bu kimlikle tanımlayan, pratikte var olan, yaşayan gençlik arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusu henüz araştırılmış değildir. Teorik olarak öngörülen nesille, pratikte var olan nesil arasındaki ilişki, ilk defa bu çalışmada, belli boyutları ile araştırılarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu açıdan, bu çalışma, özgün bir özelliğe sahip olup, birçok ezberi bozacak, gençlikle ilgili alışlagelen kalıpların kullanılmasının yanlışlığını ortaya koyacak ve bize yeni sorumluluklar yükleyecektir. Özet olarak ifade etmek istersek, araştırmanın özü, gençlikle ilgili zarf ile mazrufun birbirini tutmadığı gerçeğini ortaya çıkarmış olmasıdır.

Gençlik dönemi; biyolojik, psikolojik, ahlâkî ve sosyal açıdan gel-gitlerle dolu bir arayış, bir değişim, gelişim, olgunlaşma, bir dünya görüşü, bir hayat felsefesi, bir değer sistemi arama, bir kimlik ve kişilik inşa etme dönemi olarak tanımlayabiliriz. Buna göre araştırma sonuçları, **gençlerimize sağlam bir dünya görüşü, bir değer sistemi ve bir kimlik kazandıramadığımızı** ortaya koymaktadır. Diğer araştırmalarda kısmen görülen bu olgu, çalışmamızda çok daha bariz bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Nesil meselesi, bir kültür ve medeniyet davasıdır. Nesil, bir ülkenin, bir milletin ve bir devletin geleceğidir. Neslin kaybı; ülkenin, milletin ve devletin kaybı demektir. Bu sebeple nesil meselesi, sadece ailenin meselesi olmayıp, topyekûn bir milletin, siyasetin ve devletin meselesidir. Siyasetin, kısır meselelerle uğraşmaktan kurtulup, **geleceğimiz olan neslin inşasına yönelmesi, şarttır, elzemdir ve zorunludur. Bu noktada siyasetin sorumluluğu büyüktür.**

Yeni neslin en temel özelliği, **benmerkezci oluşu; en vazgeçilmez değeri de, özgürlüktür.** Sınırları çizilmemiş bir özgürlük anlayışının vücut verdiği, ortaya çıkardığı bir hayat tarzı modeli, tedbir alınmadığı takdirde, tüm değer sistemimizi tahrip edebilir. Başbakan tarafından gündeme getirilen kız ve erkek üniversite öğrencilerinin aynı evde yaşamaları hadisesi, söz konusu ettiğimiz tehlikenin sadece bir boyutudur. Başbakanın açıklamaları üzerine Türkiye’de başlatılan tartışma, tartışmanın boyutu ve tarafları, tehlike ile ilgili iddiamızın bir göstergesi durumundadır. Tüm genetik, fitri, kültür ve medeniyet kodlarımıza rağmen konunun **hayat tarzına müdahale** olarak algılanması, değerlendirilmesi ve tepki verilmesi, toplum olarak ciddi

bir zihinsel karmaşa ile karşı karşıya kaldığımızı ortaya koymaktadır. Bu zihinsel karmaşa, hattâ kaos, gençlik kesimine gelindiğinde daha da büyümekte ve derinleşmektedir. SEKAM’ın gençlik araştırmasında genel olarak genç kız ve erkeklerin özel olarak da üniversite öğrencisi kız ve erkeklerin aynı evde kalmalarına, yaşamalarına gençliğin nasıl baktığı ve yaklaştığı kısaca ele alınıp değerlendirilmiştir. Son günlerde üniversiteli genç kız ve erkek öğrencilerin aynı evde kalmaları ile ilgili tartışma başlayınca, konunun daha geniş bir çerçevede ele alınması zorunluluk haline gelmiştir. Bu sebeple, SEKAM’ın gençlik araştırmasında konuya ilişkin sorulan iki ana soru, araştırmanın imkân tanıdığı çok farklı değişkenler göz önüne alınarak, **çapraz sorgulama** yapılarak gençliğin meseleye bakışı, özel olarak ele alınıp değerlendirmiştir.

Elinizdeki eser, bu amaçla ortaya çıkmış olup, ana çalışmanın özel bir halidir; güncel tartışmalara ışık tutacağı kanaatindeyiz.

Çalışmanın kitap haline getirilmesine katkıda bulunan, **Aşkın Özcan’a, İlhan Gündoğdu’ya** ve emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkürü borç biliriz.

Prof. Dr. Burhanettin CAN
SEKAM Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	V
İÇİNDEKİLER	XI
TABLolar LİSTESİ	XIII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XVIII
GİRİŞ	1
GENÇLİK ARAŞTIRMASI'NIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ	5
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE OLGUSAL (DEMOGRAFİK) ÖZELLİKLER	11
Sorulan Soruların Çapraz İlişkisi	13
Gençlik ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"	14
Gençlik ve "Genç Bir Kız İle Erkeğin İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşamaları."	14
Gençliğin Olgusal özellikleri ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"	17
Sekam'ın Değerlendirmesi	23
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE KİMLİK	25
Araştırmada Göz Önüne Alınan Kimlik Grupları	27
Modern Geleneksel Düzlemde Kimlikler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	28
Genel Aidiyetler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	28
Dinî, İdeolojik, Siyasî Kimlikler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	29
Sekam'ın Değerlendirmesi	30
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE DİNÎ-AHLÂKİ DEĞERLER	33
Çapraz Sorgulama	35
Dinin, Duygu, Düşünceleri, Tutum ve Davranışları Etkilemesi, Dindarlık Durumu ve Dindarlığın Önemi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	36
Dini Bilgi Düzeyi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	39
Namaz Kılma, Cuma Namazı Kılma, Oruç Tutma, Kuran Okuma ve Dua Etme- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı	41
Laiklik-Üniversite Öğrencilerinin Hayat tarzı	44
Sekam'ın Değerlendirmesi	45
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE TOPLUMSAL DEĞERLERİ	47
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Ahlâkî Değerler	49
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri	54
Sekam'ın Değerlendirmesi	64

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE SİYASİ DEĞERLER	67
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Siyasi Değerler	69
SEKAM'ın Değerlendirmesi.....	72
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE BAZI FERDİ ÖZELLİKLER	73
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikler	75
SEKAM'ın Değerlendirmesi.....	82
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE MEDYA	85
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Medya	87
SEKAM'ın Değerlendirmesi.....	91
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE ROL MODELLERİ	93
Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Rol Modelleri.....	95
SEKAM'ın Değerlendirmesi.....	98
SONUÇ	99
EK: TABLOLAR / GENÇ BİR KIZ İLE ERKEK İSTEDİKLERİ ŞARTLARDA AYNI EVDE YAŞAYABİLİRLER	103

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 : Araştırma Bölgeleri.....	8
Tablo 2 : Araştırma Bölgeleri ve Şehirler	8
Tablo 3 : Araştırmanın Yürütüldüğü Şehirler.....	9
Tablo 4 : Katılımcıların Cinsiyetleri.....	9
Tablo 5 : Katılımcıların Öğrenim Düzeyleri.....	9
Tablo 6 : Katılımcıların Yaşları.....	10
Tablo 7 : Katılımcıların Yaşadıkları Yer	10
Tablo 8 : Katılımcıların En Çok Yaşadıkları Yer.....	10
Tablo 9 : Katılımcıların Aile Aylık Gelirleri	10
Tablo 10 : Katılımcıların Medeni Durumları.....	10
Tablo 11 : Cinsiyet- Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler	17
Tablo 12 : Cinsiyet - Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez	17
Tablo13 : Yaş - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	19
Tablo 14 : Öğrenim durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	20
Tablo 15 : Ailenin aylık geliri - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	20
Tablo 16 : En çok yaşanan yer - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	21
Tablo 17 : Medeni durum - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	21
Tablo 18 : Araştırma bölgesi - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	22
Tablo 19 : Modernlik-Geleneksellik açısından kendinizi nasıl tanımlarsınız?- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	28
Tablo 20 : Aidiyet - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	28
Tablo 21 : Dini, İdeolojik, Siyasi Kimlikler- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	29
Tablo 22 : Dinin duygu ve düşüncüyü etkileme düzeyi - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	36
Tablo 23 : Dinin Tutumve Davranışları Etkilemesi - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	36
Tablo 24 : Dindarlık Durumu- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	37

Tablo 25 : Dindar Olmanın Önemi- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	37
Tablo 26 : Dinî bilgi düzeyi - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	39
Tablo 27 : Namaz kılma durumu - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	41
Tablo 28 : Cuma namazı kılma durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	41
Tablo 29 : Oruç tutma durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	42
Tablo 30 : Kuran Okuma durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	42
Tablo-31 : Dua etme durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	42
Tablo 32 : Laik Olmanın Önemi - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	44
Tablo 33 : Toplumun Ahlâkî Değerleri- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	50
Tablo 34 : Ahlâklî Olmanın Önemi- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	50
Tablo 35 : TV Dizilerinin Ahlâkî Değerlere Etkisi - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	51
Tablo 36 : “Batı'nın yalnızca tekniğini almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız” - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	51
Tablo 37 : “Her ne varsa eskilerde var, “yeniler” bizi bozuyor” - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	52
Tablo 38 : Karşı Cinsle Arkadaşlık- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	55
Tablo 39 : Flört Neyi Kapsamaz- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	55
Tablo 40 : Evlilik Öncesi veya Dışı Cinsel İlişki - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	56
Tablo 41 : Bekârların Cinsel Birliktelikleri -“Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	56
Tablo 42 : Evlinin Evlilik Dışı Cinsel Birlikteliği -“Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	56
Tablo 43 : Bekârların Cinsel İlişkileri Yasalar Açısından Suç Olmalı Mı?-“Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	57
Tablo 44 : Evlinin Evlilik Dışı Cinsel Birlikteliği Yasalar Açısından Suç Olmalı Mı? -“Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	57
Tablo 45 : Çapkınlık -“Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	60
Tablo 46 : Zina -“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	60
Tablo 47 : Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadınla arkadaş olma isteği - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	60
Tablo 48 : Bir Kadınla Nikâhsız Yaşayan Erkekle Arkadaş Olma İsteği - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	61
Tablo 49 : Kızın bekâreti - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	61
Tablo 50 : Erkeğin bekâreti - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	62
Tablo 51 : Evlenmeyi Düşündüğünüz Kişinin Daha Önce Birisiyle Cinsel Birlikteliğini Değerlendirme - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	62
Tablo 52 : “Çocuk Yapmak İçin Evlenmek Şart Değildir” - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	63
Tablo 53 : “Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur” - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	63
Tablo 54 : Evlilik Hakkındaki Görüş - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”	64
Tablo 55 : Demokrasi - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	70
Tablo 56 : Siyasî Açardan Ülkenin Genel Gidişatı - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	70
Tablo 57 : On Yıl Sonrının Türkiye'si - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	71
Tablo 58 : Türkiye AB üyesi olmalı mı? - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	71
Tablo59 : Kişiyi değer kazandıran en önemli özellik - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	76
Tablo 60 : Ne sıklıkta hüzün, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	77
Tablo 61 : İnsanlar hakkındaki genel düşünce- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	77
Tablo 62 : “Bugünün dünyasında insan babasına bile güvenmemelidir” - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	78
Tablo 63 : Değişim - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	80

Tablo 64 : Uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey nedir?- “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	80
Tablo 65 : Bir mesleği değerli kılan özellik - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	81
Tablo 66 : TV seyretme sıklığı - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	90
Tablo 67 : İnternet Kullanma Sıklığı - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	90
Tablo 68 : Rol model olarak Beren Saat - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	95
Tablo 69 : Rol model olarak Türkan Saylan - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	96
Tablo 70 : Rol model olarak Ahmet Necdet Sezer - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	96
Tablo 71 : Rol model olarak Abdullah Gül - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	96
Tablo 72 : Rol model olarak Fatih Sultan Mehmet - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	97
Tablo 73 : Rol model olarak Hz Ali - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	97
Tablo E1 : Cinsiyet - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	105
Tablo E2 : Yaşınız - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	105
Tablo E3 : Öğrenim Durumunuz- *Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	106
Tablo E4 : Bölge- Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler	106
Tablo E5 : Hayatinizin Büyük Kısmını Nerede Geçirdiniz?- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	107
Tablo E6 : Ailenizin Ortalama Aylık Geliri Ne Kadar? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	107
Tablo E7 : Medeni durumunuz- Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler	108
Tablo E8 : Evlilik Hakkındaki Görüşünüz - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	108
Tablo E9 : İnsanlar Hakkındaki Genel Görüşünüz - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	108
Tablo E10 : Ne Sıklıkta Hüzün, Umutsuzluk, Çökkünlük Gibi Duygulara Kapılıyorsunuz? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	109
Tablo E11 : Eş Adayınızın Daha Önce Birisiyle Cinsel İlişkisi Olmuşsa Ne Yaparsınız?- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	109
Tablo E12 : Türkiye AB Üyesi Olmalı Mi? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	110

Tablo E13 : Mesleği İyi/Değerli Yapan Nedir?- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	110
Tablo E14 : Hangisi Uğrunda Mücadeleye Değer - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	111
Tablo E15 : On Yıl Sonraki Türkiye - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	111
Tablo E16 : Kişiyi Değer Katan En Önemli Özellik - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	112
Tablo E17 : “Çocuk Yapmak İçin Evlenmek Şart Değildir” - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	112
Tablo E18 : “Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur” - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler	113
Tablo E19 : TV Dizilerinin Ahlâkî Değerlere Etkisi - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	113
Tablo E20 : Kızın Bekâreti - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	114
Tablo E21 : Erkeğin Bekâreti - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	114
Tablo E22 : Bir Kadınla Nikahsız Yaşayan Erkekle Arkadaş Olma İsteği - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	115
Tablo E23 : Nikahsız Yasayan Kadın - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	115
Tablo E24 : Ülkenin Gidişatı- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	115
Tablo E25 : Alkol Kullanma Durumu- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	116
Tablo E26 : Alkol Kullanma Sıklığı- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	116
Tablo E27 : Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	116
Tablo E28 : Evlilik Öncesi veya Dışı Cinsel İlişki-Namus İliksisi- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	117
Tablo E29 : Çapkınlık Nedir - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	117
Tablo E30 : Zina Nedir - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	117
Tablo E31 : Evli olmayan birisinin cinsel ilişkileri -Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	118
Tablo E32 : Evli Kişinin Başkasıyla Cinsel İlişkisi- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	118
Tablo E33 : Evli Olmayanların Cinsel İlişkileri Yasalar Açısından Suç Olmalı Mı- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	118
Tablo E34 : Evli Olanların Başkasıyla Cinsel İlişkisi Yasalar Açısından Suç Sayılmalı Mı - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	119
Tablo E35 : Eşcinsellik- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	119

Tablo E36: Arkadaşlık Neyi Kapsamaz- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	120
Tablo E37: Flört Neyi Kapsamaz - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	120
Tablo E38: Beş Vakit Namaz Kılma- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	120
Tablo E39: Cuma Namazı Kılma- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	121
Tablo E40: Oruç Tutma - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	121
Tablo E41 : Kuran Okuma- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler.....	121
Tablo E42: Dua Etme- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	122
Tablo E43: Dini Bilgi Düzeyi- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	122
Tablo E44: Din duygu/düşüncenizi ne kadar etkiler - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler.....	122
Tablo E45: Din Tutum/Davranışınızı Ne Kadar Etkiler- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler.....	123
Tablo E46: Dindarlık Durumunuz- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	123
Tablo E47: Dindar Olmak- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler ..	123
Tablo E48: Laik Olmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	124
Tablo E49: Ahlâklı Olmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler .	124
Tablo E50: Siyasî, İdeolojik ve Dinî Kimlikler Açısından “Genç bir kız ile erkek istedikleri şartta aynı evde yaşayabilirler” Görüşünü Değerlendirme	125
Tablo E51 : Nasıl Olursa Olsun Değişime Ayak Uydurmak- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler.....	125
Tablo E52: Demokrasi En İyi Yönetim Biçimidir- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	126
Tablo E53: Hangi Sıklıkta Tv İzlersiniz- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler	126

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 : Araştırma Bölgeleri.....	7
Şekil 2 : “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”	14
Şekil 3 : Genç bir kız ile erkek, istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler	15

GİRİŞ

Üniversite öğrencilerinin çok farklı gerekçelerle *kızlı erkekli aynı evlerde kalma- ları*, üniversitelerin genellikle *büyük şehirlerde* olduğu dönemlerde biliniyor olsa bile, pek gündeme gelmeyen, en azından siyasetin gündeminde yer almayan bir konuydu. Durum, toplumun dikkatini çekiyor; ancak büyük şehrin karmaşası, çoksesliliği, bireyselleşmeyi güçlendiren yönleriyle sadece sohbetlerin ve büyük oranda da dedikoduların malzemesi oluyordu. Ancak, *küçük şehirlerde* de üniversitelerin açılmasıyla, sosyolojik anlamda toplumsal ilişkilerin daha cemaatimsi ve mahalle kültürünün daha etkin olduğu bu şehirlerin mensupları, üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarına izafi olarak daha fazla dikkat etmeye başladılar. Zira geleneksel değerler, ahlâkî ve dinî yargılar/değerler, özellikle de geleneksel aile değerleri açısından söz konusu durum, bir problem olarak algılandı. Böylelikle siyasetin gündemine düşmekte de gecikmedi.

Birçok üniversite öğrencisinin kızlı erkekli birlikte aynı evlerde yaşamaları siyasetin gündemine düşünce, konunun tarafları ve daha çok da bir kısım gazeteci, siyasetçi, yazar, sanatçı konunun tarafı olarak bir şeyler söylemeye; üniversite öğrencisinin kızlı erkekli birlikte aynı evlerde yaşamalarına ilişkin yorumlar yapmaya başladılar. Bu tartışmanın hayra vesile olmasını temenni etmekteyiz. Bununla birlikte, konuyu taraftarı veya karşıtı olmaktan da öte, önemli olan, konunun sosyolojik durumunun ne olduğu ve bu ülkede böyle bir hayat tarzının neden bu kadar yaygınlaşıp tehlike boyutuna ulaştığıdır. Bu amaçla SEKAM tarafından gerçekleştirilmiş “*Türkiye’de Gençlik*” Araştırması’nın konuya ilişkin verilerini farklı değişkenlerle irdeleyip gündeme taşımak, konunun veya meselenin boyutunu ortaya koymak adına yararlı olacaktır. Bu çalışma, Türkiye’de Gençlik Araştırması’nın bir alt konusu olarak anlam ifade etmektedir. Gündeme ilişkin en yeni ve tüm Türkiye’ye ait verileri kapsamaktadır.

Üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamaları ele alınacak ve değerlendirilecekse, **konunun öncelikle kültür ve medeniyet (Umran) değerleri** açısından ve daha çok da dinî, ahlâkî ve aile değerleri açısından dikkate alınması gerekmektedir. Aile, toplumun yapı taşıdır; fertlerin topluma yararlı üyeler haline gelmelerinde ve toplumun sürekliliğini sağlamada muadili bulunmayan önemde bir kurumdur. Bu gerçekten hareketle, hiç kuşku yok ki aile değerleri, basite indir-

genecek, görmezden gelinecek veya günlük politikaların malzemesi haline getirilip harcanacak bir malzeme değildir. Bu itibarla, aile değerleri başta olmak üzere dini ve ahlâkî değerler, konunun ele alınıp incelenmesinde, ekseninde tutulması gereken kıstaslar olarak anlam kazanmaktadır.

Bu çalışmada da bu gerçek ön planda tutulmuş, bu yapılırken, gençlerin mevcut durumlarını tespit etmek ve değerlendirmeleri ona göre yapmak bir ilke olarak benimsenmiştir.

GENÇLİK ARAŞTIRMASI'NIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ

GENÇLİK ARAŞTIRMASI'NIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ

SEKAM'ın Türkiye'de Gençlik araştırması “**nicel bir alan araştırması**” olup, **tanımlayıcı** niteliktedir. Veri toplama aracı olarak **anket** kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye'de yaşayan ve yaşı **15-28 arasında** yer alan fertler oluşturmuştur. Bu evreni temsil özelliğine sahip örneklem tespiti için “**katmanlı tesadüfi örneklem tekniği**” tercih edilmiştir. Katılımcıların **cinsiyeti, yaşadıkları coğrafi bölge, en çok yaşadıkları yerin toplumsal niteliği, yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, bölge** dikkate alınan katman ölçütlerini oluşturmuştur. Türkiye evrenini temsil kabiliyetine sahip örneklem belirlemek için Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) belirlediği ve araştırmalarında kullandığı **12 bölge** tasnifi kullanılmıştır (Şekil 1).

Araştırmanın veri toplama aşaması **2013 yılı Ocak-Nisan** aylarında gerçekleştirilmiştir. Anket, araştırmanın evrenini temsilen seçilen **81 şehirde** ve demografik ölçekle **kent** kategorisine dâhil edilebilecek ilçeler dâhil **179 kentsel, 173 kırsal olmak üzere toplam 352 yerleşim biriminde 5541 kişiye uygulanmıştır**. Araştırmaya katılanların bazı özellikleri (Tablo1-Tablo 10)'da gösterilmiştir.

Şekil 1: Araştırma Bölgeleri

Tablo 1: Araştırma Bölgeleri

	KATILIMCI SAYISI	%
İstanbul	706	12,7
Batı Marmara	339	6,1
Ege	455	8,2
Doğu Marmara	405	7,3
Batı Anadolu	445	8,0
Akdeniz	592	10,7
Orta Anadolu	393	7,1
Batı Karadeniz	594	10,7
Doğu Karadeniz	420	7,6
Kuzeydoğu Anadolu	424	7,7
Ortadoğu Anadolu	349	6,3
Güneydoğu Anadolu	419	7,6
TOPLAM	5541	100,0

Tablo 2: Araştırma Bölgeleri ve Şehirler

İstanbul	İstanbul
Batı Marmara	Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Balıkesir, Çanakkale
Doğu Marmara	Bursa, Eskişehir, Bilecik, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova
Ege	İzmir, Denizli, Aydın, Muğla, Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak
Batı Anadolu	Konya, Ankara, Karaman
Akdeniz	Antalya, Isparta, Burdur, Adana, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
Orta Anadolu	Nevşehir, Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Kayseri, Sivas, Yozgat
Batı Karadeniz	Kastamonu, Zonguldak, Karabük, Bartın, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum, Amasya
Doğu Karadeniz	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane
Kuzeydoğu Anadolu	Erzurum, Erzincan, Bayburt, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan
Ortadoğu Anadolu	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli, Van, Muş, Bitlis, Hakkâri
Güneydoğu Anadolu	Mardin, Diyarbakır, Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Batman, Şırnak, Siirt

Tablo 3: Araştırmanın Yürütüldüğü Şehirler

KATILIMCI SAYISI	%	KATILIMCI SAYISI	%	KATILIMCI SAYISI	%	KATILIMCI SAYISI	%				
Adana	116	2,1	Edirne	71	1,3	Konya	56	1,0	Şanlıurfa	20	,4
Adıyaman	91	1,6	Elazığ	58	1,0	Malatya	71	1,3	Uşak	26	,5
Afyonkarahisar	80	1,4	Erzincan	83	1,5	Manisa	53	1,0	Van	22	,4
Ağrı	100	1,8	Erzurum	79	1,4	Kahramanmaraş	45	,8	Yozgat	31	,6
Amasya	91	1,6	Eskişehir	34	,6	Mardin	68	1,2	Zonguldak	28	,5
Ankara	212	3,8	Gaziantep	93	1,7	Muğla	38	,7	Aksaray	28	,5
Antalya	123	2,2	Giresun	208	3,8	Muş	30	,5	Bayburt	50	,9
Artvin	156	2,8	Gümüşhane	132	2,4	Nevşehir	54	1,0	Karaman	65	1,2
Aydın	70	1,3	Hakkâri	54	1,0	Niğde	54	1,0	Kırıkkale	41	,7
Balıkesir	85	1,5	Hatay	48	,9	Ordu	55	1,0	Batman	58	1,0
Bilecik	54	1,0	Isparta	60	1,1	Rize	71	1,3	Bartın	28	,5
Bingöl	40	,7	İçel	56	1,0	Sakarya	43	,8	Ardahan	43	,8
Bitlis	30	,5	İstanbul	587	10,6	Samsun	113	2,0	Iğdır	26	,5
Bolu	56	1,0	İzmir	57	1,0	Siirt	71	1,3	Yalova	29	,5
Burdur	104	1,9	Kars	43	,8	Sinop	52	,9	Karabük	36	,6
Bursa	35	,6	Kastamonu	43	,8	Sivas	86	1,6	Kilis	38	,7
Çanakkale	75	1,4	Kayseri	40	,7	Tekirdağ	10	,2	Osmaniye	40	,7
Çankırı	115	2,1	Kırklareli	78	1,4	Tokat	44	,8	Düzce	51	,9
Çorum	44	,8	Kırşehir	59	1,1	Trabzon	187	3,4	TOPLAM	5541	100,0
Denizli	38	,7	Kocaeli	38	,7	Tunceli	44	,8			

Tablo 4: Katılımcıların Cinsiyetleri

	SAYI	%
Erkek	2722	49,1
Kadın	2819	50,9
TOPLAM	5541	100,0

Tablo 5: Katılımcıların Öğrenim Düzeyleri

	SAYI	%
İlköğretim	395	7,3
Lise	1864	34,3
Ön lisans	975	17,9
Lisans	1864	34,3
Lisansüstü	343	6,3
TOPLAM	5441	100,0

Tablo 6: Katılımcıların Yaşları

	SAYI	%
15	276	5,3
16	279	5,4
17	353	6,8
18	481	9,3
19	670	13,0
20	661	12,8
21	402	7,8
22	359	6,9
23	336	6,5
24	408	7,9
25	272	5,3
26	208	4,0
27	221	4,3
28	240	4,6
TOPLAM	5166	100,0

Tablo 7: Katılımcıların Yaşadıkları Yer

	SAYI	%
Köy/kasaba	546	10,2
İlçe	1670	31,3
Şehir	3095	58,0
TOPLAM	5340	100,0

Tablo 8: Katılımcıların En Çok Yaşadıkları Yer

	SAYI	%
Köy/kasaba	881	16,4
İlçe	1769	32,9
Şehir	2723	50,7
TOPLAM	5373	100,0

Tablo 9: Katılımcıların Aile Aylık Gelirleri

	SAYI	%
0-750 TL	794	14,8
751-1000 TL	1138	21,3
1001-1500 TL	1562	29,2
1501-2000 TL	1101	20,6
2001-3000 TL	465	8,7
3001-5000 TL	211	3,9
5001 üstü TL	78	1,5
TOPLAM	5349	100,0

Tablo 10: Katılımcıların Medeni Durumları

	SAYI	%
Bekâr	4517	87,4
Nişanlı/sözlü	152	2,9
Dul/boşanmış	37	,7
Evli	461	8,9
TOPLAM	5167	100,0

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE OLGUSAL (DEMOGRAFİK) ÖZELLİKLER

- Sorulan Soruların Çapraz İlişkisi
- Gençlik ve “Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları”
- Gençlik ve “Genç Bir Kız İle Erkeğin İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşamaları.”
- Gençliğin Olgusal özellikleri ve “Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları”
- SEKAM’ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE OLGUSAL (DEMOGRAFİK) ÖZELLİKLER

Üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamaları, en genel anlamda kültür ve medeniyet (Umran) değerlerimiz açısından ele alınıp incelenmek ve ona göre değerlendirme yapıp çözüm üretmek gerekmektedir. Gençliğin, değerler çerçevesinde konuya nasıl yaklaştığını, baktığını tespit etmeden önce olgusal (demografik) özelliklere bağlı olarak konuya nasıl yaklaştıklarını ve baktıklarını tespit etmek bize farklı bir açılım sağlayabilir. O nedenle Olgusal özelliklere bağlı olarak konunun gençlik tarafından nasıl anlamlandırılıp yorumlandığını öncelikle tespit etmeye çalışacağız.

Sorulan Soruların Çapraz İlişkisi

Üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evde yaşamalarını gençlerin nasıl değerlendirdiğini tespit etmek için Gençlik Araştırmasında konu ile doğrudan ve dolaylı bir şekilde ilgili aşağıdaki sorular gençlere yöneltilmiş ve cevaplamaları istenmiştir:

- 1- Birinci derecede ilgili soru: “*Üniversite öğrencilerinin kız-erkek aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka hiç kimseyi ilgilendirmez.*”
- 2- İkinci derecede ilgili soru: “*Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler.*”
- 3- İkinci derecede ilgili soru: “*Genç bir kız ile erkek aralarında cinsellik olmadan aynı evde yaşayabilirler.*”
- 4- Üçüncü derecede ilgili soru: “*Bir genç kız, erkek arkadaşıyla dilediği gibi eğlenmelidir.*”
- 5- Dördüncü derecede ilgili sorular

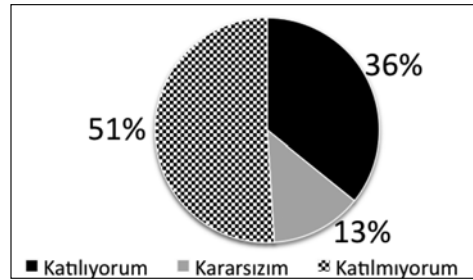
Birinci soru, doğrudan, birinci derecede, üniversite öğrencileri ile ilgili iken, 2. ve 3.sorular ikinci derecede, 4. soru üçüncü derecede ve 4. soru dördüncü derecede, konu ile ilgilidir. İlk dört soru, sonuçların ortaya çıkarılması ile ilgili iken, 5. madde muhtevasına giren sorular, sebepleri ortaya çıkarmaya dönüktür. Gençlik niçin böyle düşünülmektedir? Sorusunun cevabı, bu sorulara verilen cevapların çapraz sorgulanması ile elde edilmeye çalışılmaktadır. Dördüncü derecedeki sorular (5.), gençliğin, aile kurumu, evlilik, namus, zina, çapkınlık, eşcinsellik gibi çok farklı konulardaki durumlarını, yaklaşımlarını tespit etmek amaçlı sorulmuş sorulardır. Bu soruların görünürde şekil olarak “*Üniversite öğrencilerinin kız-erkek aynı evlerde yaşamala-*

“rı kendilerinden başka hiç kimseyi ilgilendirmez.” sorusuyla bir ilişkisinin olmadığı düşünülebilir. Gençliğin zinaya bakışı ile *“Üniversite öğrencilerinin kız-erkek aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka hiç kimseyi ilgilendirmez.”* Sorusu arasında anlam, muhteva ilişkisinin olduğunu göz önüne alırsak; dördüncü derecede ilgili sorularla yapılacak çapraz bir sorgulama bize, gençliğin konuya ilişkin durumunu daha iyi tespit etmek imkânını sağlamış olmaktadır.

Konumuzla birinci derecede ilgili sorulara gençlerin verdiği cevaplarla, ikinci ve üçüncü derecede sorulara verdiği cevaplar, genel olarak gençlikte özel olarak alt/farklı gençlik kategorilerinde bir değer, nasıl algılandığı, değerlendirildiğini ortaya koyarken aynı zamanda bize mukayese yapma ve geleceğe ilişkin bir öngöründe bulunma imkânı da sunmaktadır. Unutmamak gerekir ki Üniversite gençliği, genel gençlik kümesinin/alesinin bir alt kümesi/bir alt aile birimidir.

Gençlik ve “Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları”

Gençlerin *“Üniversite öğrencilerinin kız-erkek aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka hiç kimseyi ilgilendirmez.”* sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, *aynı evde birlikte yaşamayı*, araştırmaya katılan gençlerin %51 onaylamakta, %13,2'si kararsız kalmakta ve %35,8'i ise onaylamaktadır(Şekil 2).

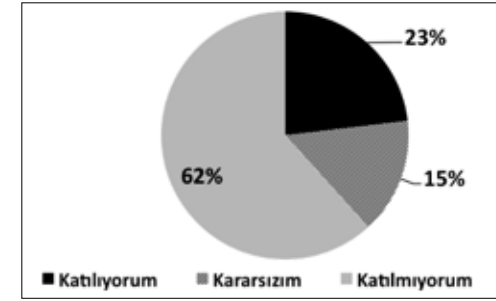

Şekil 2: “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Gençlik ve “Genç Bir Kız İle Erkeğin İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşamaları.”

“Genç bir kız ile erkek, istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler.” sorusuna ilişkin verilen cevaplar dikkate alındığında, farklı bir durumla karşılaşmaktadır. Gençlerin %51'nin üniversiteli kız ve erkeklerin aynı evde birlikte yaşamalarına itiraz etmelerine karşılık, genel anlamda genç kız ve erkeklerin aynı evde birlikte yaşamalarına itiraz oranı %62,1'e çıkmaktadır. Üniversiteli şartı olmaksızın aynı evde birlikte yaşamalarını onaylayanların oranı %22,9'dur (Şekil 3).

Gençlerin sorulara verdikleri cevaplar, genel anlamda gençlerin, üniversite öğrencileri ile üniversite öğrencisi olmayanlara bakışlarının farklı olduğunu, belirli bir kesimin genel anlamda gençlere uygun bulmadığını, üniversiteli gençler için uygun bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bir başka söyleyişle, kızlı erkekli aynı evlerde yaşamak, üniversite öğrencileri açısından izafi olarak daha yüksek oranda normal bulunduğu görülmektedir. Yine konuya ilişkin tablolar incelendiğinde neredeyse hemen her konuda üniversite öğrencilerine daha geniş bir *özgürlük* alanının tanındığı gerçeği ile karşılaşmaktayız. Bu çok önemli bir tespittir. Bu konuda konuyla ilgili hemen hemen tüm tablolar referanstır (Ek: Tablo E1-Tablo E53).

Şekil 3: Genç bir kız ile erkek, istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Gençlik ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Gençlerin kız ve erkek olarak birlikte aynı evi paylaşmaları, birlikte yaşamaları ile ilgili, biri diğerinin özel hâli olan iki ana soru sorulmuştur:

- **"Genç bir kız ile erkek, istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler."**
- **"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları, kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez."**

Birinci soru, genel olarak *tüm gençlik* kesimini ihtiva ederken ikinci soru, birinci sorunun özelle indirgenmiş ve sadece *üniversiteli* genç kız ve erkeklere ilişkin olan şeklidir.

Birinci soruya ilişkin cevaplarda genç kız ve erkeklerin aynı evde yaşamalarına gençlerin % 62'si karşı çıkmakta, %23'ü onaylamakta ve %15'i kararsız kalmaktadır. Buna karşılık, üniversiteli kız ve erkeklerin aynı evde birlikte yaşamalarına gençlerin %51'i karşı çıkmakta, % 36'si onaylamakta %13'ü kararsız kalmaktadır.

Bu sonuçlar, genel anlamda gençlerin, üniversite öğrencileri ile üniversite öğrencisi olmayanlara bakışlarının *farklı* olduğunu, belirli bir kesimin, bu durumu *genel anlamda gençlere uygun bulmadığını*, ancak, *üniversiteli gençler için uygun bulduğunu* ortaya koymaktadır. **Bir başka ifadeyle, kızlı erkekli aynı evlerde yaşamak, üniversite öğrencileri için, izafi olarak daha yüksek oranda normal bir durum olarak görülmektedir.**

Konuya ilişkin tablolar incelendiğinde, neredeyse hemen her konuda *üniversite öğrencilerine daha geniş bir özgürlük alanının* tanındığı gerçeği ile karşılaşmaktayız (Bak. Ek: Tablo E1-Tablo E53).

Bu çok önemli bir tespit olup, böyle bir zihinsel alt yapının oluşmasının sebepleri araştırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını değerlendirmede gençlerin kritik bir eşikte olduğunu söyleyebiliriz. Üniversiteli gençlerin kızlı erkekli aynı evde yaşamalarını *onaylayan gençlik kesiminin %36 düzeyinde olması, aile değerleri ile ilgili başlı başına ciddi bir tehlike, hattâ tehdittir. Konuya ilişkin yaygın ve geçerli toplumsal değerler dikkate alındığında, %13'lük kararsız kesimin de, herhangi bir tedbir alınmadığı takdirde, belli bir zaman sonra aynı evde birlikte yaşamayı onaylamaya dâhil olmaları mümkündür.* Bu durumda, gençlerin konu hakkında hemen hemen yarı yarıya bölünmüş olduklarını söyleyebiliriz

Gençliğin Olgusal özellikleri ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Yukarıdaki iki soruya verilen cevaplarda, katılımcının, cinsiyeti, yaşadığı yer, eğitim düzeyi, yaşı, medeni durumu, gelir seviyesi gibi değişkenlerin etkili olduğu görülmektedir (Tablo 11-Tablo 18). Bu nedenle bu değişkenlere bağlı olarak sorgulama yapmak ve elde edilen sonuçları değerlendirmek yararlı olacaktır.

Yukarıdaki soruları cinsiyete bağlı olarak değerlendirdiğimizde *kadınların*, erkeklere nazaran daha duyarlı davrandıkları ve erkeklere nazaran, söz konusu hayat tarzını daha az onayladıkları görülmektedir (Tablo 11-Tablo 12).

Tablo 11: Cinsiyet- Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Cinsiyet	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Erkek	713	28,2	438	17,3	1381	54,5	2532	100,0
Kadın	472	17,9	337	12,8	1826	69,3	2635	100,0
Toplam	1185	22,9	775	15,0	3207	62,1	5167	100,0

Tablo 12: Cinsiyet - Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez

Cinsiyet	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Erkek	928	37,2	351	14,1	1215	48,7	2494	100,0
Kadın	914	34,5	328	12,4	1409	53,1	2651	100,0
Toplam	1842	35,8	679	13,2	2624	51,0	5145	100,0

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Gençliğin Olgusal (Demografik) Özellikleri ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

"Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler." yargı cümlesini erkeklerin %55'i onaylamamakta, %17'si kararsız kalmakta ve %28'i onaylamaktadır. Buna karşılık, kızların %69'u onaylamamakta, %13'ü kararsız kalmakta ve %18'i onaylamaktadır. **Hem onaylamama, hem de kararsız kalmada, kızların oran olarak daha net bir duruşa sahip olduğunu söyleyebiliriz.**

"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez" yargı cümlesini erkeklerin %49'u onaylamamakta, %14'ü kararsız kalmakta ve %37'si onaylamaktadır. Buna karşılık, kızların %53'ü onaylamamakta, %12'si kararsız kalmakta ve %35'i onaylamaktadır. **Bu durumda da kızlar, erkeklere nazaran daha olumlu davranış sergilemektedirler.**

Kızların, üniversiteli olmakla olmamak arasındaki tercihlerinde, oranlar değişmekle beraber, erkekler gibi davranmakta olduğu gözlemlenmektedir.

Gençlerin, üniversiteli olmaya daha farklı bir anlam yükleyerek daha yüksek bir özgürlük alanı tanımaları, özel olarak değerlendirilmesi gereken önemli bir tespittir. Bir işin meşru olup olmaması, onun mahiyetinden dolayı olması gerekirken, tam tersi bir tutumla, faile göre tavır takınılmaktadır. Bu, ciddi bir zihinsel karmaşanın göstergesidir.

İki soruya verilen cevapları cinsiyete bağlı olarak değerlendirdiğimizde, kızların / kadınların, erkeklere nazaran daha duyarlı davrandıkları ve erkeklere nazaran söz konusu hayat tarzını daha az onayladıkları görülmektedir.

Tablo 13: Yaş - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Yaş	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
15	79 36,6%	48 22,2%	89 41,2%	216 100,0%
16	112 43,6%	40 15,6%	105 40,9%	257 100,0%
17	118 36,1%	43 13,1%	166 50,8%	327 100,0%
18	184 39,9%	79 17,1%	198 43,0%	461 100,0%
19	256 41,4%	76 12,3%	287 46,4%	619 100,0%
20	206 32,6%	92 14,6%	333 52,8%	631 100,0%
21	148 38,5%	32 8,3%	204 53,1%	384 100,0%
22	132 37,7%	34 9,7%	184 52,6%	350 100,0%
23	93 28,1%	57 17,2%	181 54,7%	331 100,0%
24	139 35,9%	42 10,9%	206 53,2%	387 100,0%
25	100 37,9%	34 12,9%	130 49,2%	264 100,0%
26	64 37,2%	8 4,7%	100 58,1%	172 100,0%
27	40 22,9%	16 9,1%	119 68,0%	175 100,0%
28	32 14,8%	8 3,7%	176 81,5%	216 100,0%
Toplam	1703 35,6%	609 12,7%	2478 51,7%	4790 100,0%

Tablo 14: Öğrenim durumu- “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Öğrenim durumu	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” (%)			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İlköğretim	62	29	212	303
	20,5%	9,6%	70,0%	100,0%
Lise	628	251	845	1724
	36,4%	14,6%	49,0%	100,0%
Ön lisans	330	135	462	927
	35,6%	14,6%	49,8%	100,0%
Lisans	639	209	942	1790
	35,7%	11,7%	52,6%	100,0%
Lisansüstü	150	40	137	327
	45,9%	12,2%	41,9%	100,0%
Toplam	1809	664	2598	5071
	35,7%	13,1%	51,2%	100,0%

Tablo 15: Ailenin aylık geliri - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Ailenizin aylık geliri ne kadar?(TL)	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
0-750	220	101	414	735
	29,9%	13,7%	56,3%	100,0%
751-1000	316	141	594	1051
	30,1%	13,4%	56,5%	100,0%
1001-1500	504	173	781	1458
	34,6%	11,9%	53,6%	100,0%
1501-2000	424	87	521	1032
	41,1%	8,4%	50,5%	100,0%
2001-3000	179	100	159	438
	40,9%	22,8%	36,3%	100,0%
3001-5000	103	23	83	209
	49,3%	11,0%	39,7%	100,0%
5001 ve üstü	47	18	13	78
	60,3%	23,1%	16,7%	100,0%
Toplam	1793	643	2565	5001
	35,9%	12,9%	51,3%	100,0%

Tablo 16: En çok yaşanan yer - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Hayatınızın büyük kısmının nerede geçirdiniz?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Köy/Kasaba	230	87	479	796
	28,9%	10,9%	60,2%	100,0%
İlçe	549	224	842	1615
	34,0%	13,9%	52,1%	100,0%
Şehir	1024	337	1233	2594
	39,5%	13,0%	47,5%	100,0%
Toplam	1803	648	2554	5005
	36,0%	12,9%	51,0%	100,0%

Tablo 17: Medeni durum - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Medeni Durum	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Bekâr	1595	593	2065	4253
	37,5%	13,9%	48,6%	100,0%
Nişanlı-Sözlü	56	0	96	152
	36,8%	,0%	63,2%	100,0%
Dul-Boşanmış	20	0	14	34
	58,8%	,0%	41,2%	100,0%
Evli	59	40	303	402
	14,7%	10,0%	75,4%	100,0%
Toplam	1730	633	2478	4841
	35,7%	13,1%	51,2%	100,0%

Tablo 18: Araştırma bölgesi - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Araştırma Bölgesi	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İstanbul	228	61	359	648
	35,2%	9,4%	55,4%	100,0%
Batı Marmara	117	60	139	316
	37,0%	19,0%	44,0%	100,0%
Ege	161	60	213	434
	37,1%	13,8%	49,1%	100,0%
Doğu Marmara	138	56	165	359
	38,4%	15,6%	46,0%	100,0%
Batı Anadolu	184	49	193	426
	43,2%	11,5%	45,3%	100,0%
Akdeniz	201	75	261	537
	37,4%	14,0%	48,6%	100,0%
Orta Anadolu	129	47	194	370
	34,9%	12,7%	52,4%	100,0%
Batı Karadeniz	211	86	271	568
	37,1%	15,1%	47,7%	100,0%
Doğu Karadeniz	150	49	208	407
	36,9%	12,0%	51,1%	100,0%
Kuzey Doğu Anadolu	118	51	202	371
	31,8%	13,7%	54,4%	100,0%
Ortadoğu Anadolu	92	40	202	334
	27,5%	12,0%	60,5%	100,0%
Güneydoğu Anadolu	113	45	217	375
	30,1%	12,0%	57,9%	100,0%
Toplam	1842	679	2624	5145
	35,8%	13,2%	51,0%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Gençliğin Olgusal (Demografik) Özellikleri ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Gençlerin "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları" ile ilgili cevapları, demografik (olgusal) özelliklere bağlı olarak incelendiğinde, genel bir hüküm ortaya koymak zordur. Her bir olgusal özelliğe bağlı olarak ayrı bir değerlendirme yapmak gerekmektedir.

Yaşa bağlı olarak belirgin genel bir dağılım söz konusu değildir. Ergenliğin etkisi altındaki yaş grubunda, söz konusu hayat tarzını onaylayanın, diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Buna karşılık, 27- 28 yaş grubundakiler, en olumlu davranışı sergileyenler olup, bu hayat tarzına çoğunlukla karşı çıkmaktadırlar (%68-%82). Bu yaş grubundakiler ya evlenmiş olduklarından ya da evliliğe daha yakın olduklarından dolayı böyle bir tavır belirlemiş olabilirler.

Öğrenim düzeyine bağlı olarak, düzenli olmamak şartıyla, soruyu onaylama durumunda bir artışın var olduğu söylenebilir. İlköğretim düzeyinde eğitimi olanların %70'i, üniversiteli genç kız ve erkeklerin aynı evde kalmasına karşı çıkarken; master/ doktora düzeyinde eğitimi olanların %42'si karşı çıkmaktadır.

Olumsuz tutum ve tavrın eğitim-öğretim düzeyine bağlı olarak artması, SEKAM'ın yaptığı gerek aile, gerekse gençlik araştırmasında karşılaşılan genel bir sonuçtur. Burada, Türkiye'deki eğitim-öğretim sisteminin, gençler üzerinde kültür ve medeniyet değerlerimize karşı yabancılaştırıcı bir etki hâsıl ettiği görülmektedir.

Ailenin aylık gelir durumuna bağlı olarak "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamalarını" onaylama oranı nispeten düzgün bir şekilde artmaktadır (%30-%60). **Olgusal özellikler içerisinde gelirin artmasına bağlı olarak, olumsuzluğun düzgün bir şekilde artması, dikkat çekici bir noktadır. Zenginlik ile sekülerleşme ve dünyevileşme arasındaki ilişki sonucunda, kültür ve medeniyet değerlerimize karşı bir yabancılaşma meydana gelmektedir.**

Olgusal özelliklerden en çok yaşanan yer ile söz konusu soruya verilen cevaplar arasında, aylık gelir durumundaki sonuçlara benzer bir sonuçla karşılaşılmaktadır. Gençlerden köy/kasaba'da yaşayanların %29'u, ilçede yaşayanların %34'ü ve şehirde yaşayanların %40'i, "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamalarını" onaylamaktadır.

Sosyolojik olarak, toplumsal yapıyı koruma ile ilgili olan "mahalle baskısı"/ kontrol mekanizması, kırsaldan şehirlere doğru zayıfladığından dolayı, toplumsal değerlerde sapma ile ilgili olarak toplum çok fazla bir şey yapamamaktadır.

Türkiye'deki şehirleşme politikaları, toplumsal değerleri çözücü bir etki meydana getirmektedir.

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Gençliğin Olgusal (Demografik) Özellikleri ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Osmanlı şehirleşme politikası, önce cami/mescit yapılarak bunun etrafında bir yerleşim bölgesi oluşturmak, mahalle kültürünü inşa edip, korumak ve denetim mekanizmasında bizzat halka sorumluluk yüklemek üzerine inşa edilmişti. Bu politika üzerinde bugün yeniden düşünülmesi gerekmektedir.

Medenî duruma bağlı olarak gençlerin verdiği cevaplar incelendiğinde, dul/boşanmış olanların %59'u üniversiteli genç kız ve erkeklerin aynı evde yaşamalarını onaylarken, evli olanların %75'i onaylamamaktadır. **Bu, evli olanların aile değerlerinin önemini, evli olmayanlara göre daha çok önemsedikleri anlamına gelmektedir. Dul ve boşanmış olanlar tek bir şıkta birleştirildiği için, sonuçları yorumlamak zorlaşmaktadır. Boşanmış olanlar, yaşadıkları kötü tecrübeden dolayı, nikâhsız beraberliği benimsemiş olabilirler. Bundan dolayı da üniversite öğrencileri böyle bir hayat tarzını yüksek oranda onaylamış olabilirler.**

Konuya ilişkin veriler *araştırma bölgeleri* açısından incelendiğinde, üniversite öğrencilerin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarına en yüksek oranda *itiraz edenlerin* Ortadoğu Anadolu (%61) ve Güneydoğu Anadolu (%58) katılımcılar oldukları; söz konusu birlikte yaşamayı en yüksek oranda *destekleyenlerin* ise Batı Anadolu katılımcılar oldukları (%43) tespit edilmiştir.

Bu sonuçta etkili olan unsurları tespit etmek, ayrı bir çalışma konusudur. Bununla birlikte bazı tespitlerde bulunulabilir. **Orta ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde örf, adet, gelenek, görenek ve töreler çok güçlüdür. Mahalle baskısı etkindir ve yaptırım yüksektir. Batılılaşma hareketi diğer bölgelere nazaran daha az etkindir. Bireyselleşme daha zayıftır. Geniş aile/akrabalık bağları güçlüdür.**

Batı Anadolu'da, bunun tam tersi bir durum söz konusudur.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE KİMLİK

- Araştırmada Göz Önüne Alınan Kimlik Grupları
- Modern Geleneksel Düzlemde Kimlikler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- Genel Aidiyetler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- Dinî, İdeolojik, Siyasî Kimlikler ve Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE KİMLİK

Araştırmada Göz Önüne Alınan Kimlik Grupları

Her kimlik, bir tanımlamadır. Her tanım ise, *aynı/benzer* ve *farklı* şeyleri dikkate alarak inşa olunan bir anlamsal çerçeveyi temsil eder. Herhangi bir tanımın oluşturulması sırasında, bazı özellikler tanımlanan şeye dâhil edilmek üzere anlam daire-sinin içerisine alınırken, diğer bazı özellikler *ötekilere* ait olmak üzere dışarıda bırakılır. Böylelikle, tanımlananı belirgin kılacak *sınır* ve *anlam alanı* oluşturulmuş olur. Zaten tanımın başarısı da, tanımlananı *ötekilerden* ayıran sınır ve bu sınırın *ayırıcılık* özelliğiyle ilgilidir. Sınırı net olmayan, anlam alanını belirgin şekilde oluşturamayan tanımlar, başarılı kabul edilmezler; çünkü anlam karışıklıklarına neden olurlar. Eğer söz konusu tanım, bir tutum veya davranışla, daha da önemlisi, ferdi veya toplumsal hayatla ilgiliyse, tanım aşamasındaki karmaşa doğrudan bu alanlara yansır ve gerek ferdi ve gerekse toplumsal hayatta birçok karışıklığa, hattâ çatışmaya yol açar.

Gençlik yılları, hemen herkesin ferdi kimliğinin ve toplumsal aidiyetinin oluşmasının da ötesinde kimliğinin/aidiyetinin berraklaşp, netleştiği bir dönem olarak anlam kazanmaktadır. Fertler bu dönemde edindikleri/inşa edilen kimliklerine ve aidiyetlerine göre, *benzerleriyle* iş ve eylemlerde, tutum ve tavırlarda *bir araya gelir* ve *ötekilerden ayrışırlar*. *Birleşme* ve *ayrışma* ise; hayat tarzında, dinî, ahlâkî, siyasî ve kültürel değerlerde kendini olanca biçimiyle açığa vurur.

Araştırma kapsamında Gençliğin kimliği, 3 ana gruplama çerçevesinde ele alınmıştır:

1. Grup: Modern-Geleneksel Düzlemde

Modern, Geleneğe Bağlı, Biraz Modern - Biraz Geleneksel

2. Grup: Genel Toplumsal Aidiyet Düzleminde

Müslüman, İnsan, Türk, T.C. Vatandaşı, Alevi, Kürt, Diğer

3. Grup: Siyasî, İdeolojik ve Dinî Kimlik Düzleminde

Müslüman, Dindar, İslâmci, Muhafazakâr, Milliyetçi, Ülkücü, Liberal, Devrimci, Demokrat, Atatürkçü, Kemalist, Ateist, Laik, Sosyal Demokrat, Sosyalist, Komünist, Feminist, İlerici.

Bu gruplamalara bağlı olarak, **katılımcıların hangi kimlikleri benimsediği; her bir kimlik mensubunun, benimsediği kimliğe ilişkin değerlere sahip olma, be-**

nimseme ve özümseme düzeyi, diğer bir tabirle, zarfla mazrufun uyuşup-uyuşmadığı araştırılmıştır.

SEKAM'ın Türkiye'deki Gençlik Araştırması, gençlerin gerek modern-geleneksel düzleminde ve gerekse dinî, siyasî ve ideolojik kimlikler açısından kendilerini konumlandırışlarının büyük oranda *melez* bir duruma işaret ettiğini, sahiplenilen konum veya kimliklerin büyük oranda *isimsel (sloganlaşmış)* olduğunu göstermiştir. Bu durumun üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evde birlikte yaşamalarını değerlendirmede de büyük oranda geçerli olduğu araştırma verilerinden anlaşılacaktır (Tablo 19- Tablo 21).

Tablo 19: Modernlik-Geleneksellik açısından kendinizi nasıl tanımlarsınız? - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Modernlik-Geleneksellik Açısından kendinizi nasıl tanımlarsınız	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Modern	358	79	159	596
	60,1%	13,3%	26,7%	100,0%
Geleneye bağlı	233	103	475	811
	28,7%	12,7%	58,6%	100,0%
Biraz modern biraz geleneksel	1244	496	1958	3698
	33,6%	13,4%	52,9%	100,0%
Toplam	1835	678	2592	5105
	35,9%	13,3%	50,8%	100,0%

Tablo 20: Aidiyet - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Kendinizi daha çok ne olarak hissediyorsunuz?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Müslüman	563	239	1077	1879
	30,0%	12,7%	57,3%	100,0%
Türk	394	121	426	941
	41,9%	12,9%	45,3%	100,0%
TC vatandaşı	223	102	243	568
	39,3%	18,0%	42,8%	100,0%
Alevi	20	5	50	75
	26,7%	6,7%	66,7%	100,0%
Kürt	20	16	81	117
	17,1%	13,7%	69,2%	100,0%
İnsan	583	174	666	1423
	41,0%	12,2%	46,8%	100,0%
Diğer	1	2	8	11
	9,1%	18,2%	72,7%	100,0%
Toplam	1804	659	2551	5014
	36,0%	13,1%	50,9%	100,0%

Tablo 21: Dini, İdeolojik, Siyasî Kimlikler- "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Dini, İdeolojik, Siyasî Kimlikler	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Ülkücü	561	168	782	1511
	37,1%	11,1%	51,8%	100,0%
Muhafazakâr	831	306	1466	2603
	31,9%	11,8%	56,3%	100,0%
Liberal	763	234	876	1873
	40,7%	12,5%	46,8%	100,0%
Sosyal demokrat	1006	348	1158	2512
	40,0%	13,9%	46,1%	100,0%
Milliyetçi	1315	438	1824	3577
	36,8%	12,2%	51,0%	100,0%
Sosyalist	1022	313	1048	2383
	42,9%	13,1%	44,0%	100,0%
Atatürkçü	1393	503	1765	3661
	38,0%	13,7%	48,2%	100,0%
Dindar	1149	447	1881	3477
	33,0%	12,9%	54,1%	100,0%
Müslüman	1555	588	2292	4435
	35,1%	13,3%	51,7%	100,0%
Komünist	235	63	131	429
	54,8%	14,7%	30,5%	100,0%
Ateist	95	22	42	159
	59,7%	13,8%	26,4%	100,0%
Kemalist	871	294	941	2106
	41,4%	14,0%	44,7%	100,0%
Laik	1408	468	1683	3559
	39,6%	13,1%	47,3%	100,0%
Devrimci	735	221	686	1642
	44,8%	13,5%	41,8%	100,0%
İslamcı	1009	409	1644	3062
	33,0%	13,4%	53,7%	100,0%
Demokrat	1304	442	1641	3387
	38,5%	13,0%	48,4%	100,0%
Feminist	409	128	325	862
	47,4%	14,8%	37,7%	100,0%
İlerici	1403	446	1771	3620
	38,8%	12,3%	48,9%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Gençliğin Kimliği ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Gençlerin modern-geleneksel düzleminde, genel aidiyet düzleminde ve dinî, siyasî ve ideolojik kimlik düzleminde kendilerini konumlandırırları, büyük oranda *isimsel/melez/şizofren* bir duruma işaret etmektedir. Benimsendiği ifade edilen kimlikle, o kimliğin gerektirdiği muhteva ve eylem tarzı arasında *tezat* söz konusudur. Bu durumun, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evde birlikte yaşamalarını değerlendirmede de büyük oranda geçerli olduğu, araştırma verilerinden anlaşılmaktadır.

Kendisini *modern* olarak tanımlayanların %60'ı üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını desteklerken, kendisini *geleneğe bağlı* olarak tanımlayanların sadece %29'u bunu onaylamaktadır (Tablo 19).

Modernliği benimsemiş olanların, Batı Kültür ve medeniyetinin değerlerini kabul ettikleri için böyle bir tavır sergilemeleri normaldir. Anca, *geleneğe bağlı* olanların %29'nun böyle bir hayat tazına onay vermesi ve %13'ünün da kararsız kalması, geleneksel değerlere terstir. **Dolayısıyla kendisini *geleneğe bağlı* olarak tanımlayanlarda bu durum, zihinsel bir bölünmüşlüğe işaret etmektedir. Diğer taraftan, zihinsel bölünmüşlüğün bir ifadesi olan "Biraz Modern Biraz Geleneksel" kimlik mensuplarının %34'ünün, üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylaması, % 13'nün kararsız kalması ve %53'ünün karşı çıkması, benimsenen kimlikle (*melez kimlik*) ile uyumlu bir tavır olarak değerlendirilmelidir.**

Her üç kimliği benimsemiş olanların ortak paydası, kafalarının çok karışık olmasıdır.

Katılımcıların *toplumsal aidiyetleri* dikkate alındığında, kendisini *Türk* olarak niteleyenlerin %42'si, *İnsan* olarak niteleyenlerin %41'i ve *TC vatandaşı* olarak niteleyenlerin %39'u, *Alevi* kimliğini benimseyenlerin %27'si ve *Kürt* kimliğini benimseyenlerin %17'si, üniversiteli genç kız ve erkeklerin aynı evde yaşamalarını *onaylamaktadır*. *Kürt* kimliğini benimseyenlerin en düşük oranda destek vermesi, demografik analiz sonuçlarına uygun düşmektedir.

***Türk* kimliğini benimseyenlerin, hangi Türklük değerleri ile söz konusu yaşam tarzını bağdaştırdıklarını anlamak mümkün değildir. Bundan daha da ilginç olan durum ise, kendisini *Müslüman* olarak tanımlayanların, %30'luk oranla söz konusu birlikteliğe onay veriyor olmalarıdır (Tablo 20). Bu durum, zihinsel bölünmüşlüğün ilginç göstergelerinden birisidir.**

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Gençliğin Kimliği ve "Üniversite Öğrencilerinin Kız-Erkek Aynı Evlerde Yaşamaları"

Gençlerin dinî, siyasî ve ideolojik kimliklerinin büyük oranda *isimsel/sloganlaşmış* olduğuna ilişkin tespit, üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamaları konusunda da karşılık bulmaktadır. Çünkü kabul edilen dinî, siyasî ve ideolojik kimlik her ne olursa olsun, her kesimden gençlerin %32-%60 bandında üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarını destekledikleri gözlenmektedir.

SEKAM'ın gençlik araştırmasında belirlenmiş 18 siyasî, ideolojik ve dinî kimlikle ilgili sorulara gençlerin verdikleri cevapları göz önüne alarak bir **faktör analizi** yapılmış ve bu kimlikler 5 ayrı grupta toplanmışlardır:

1. grup: *Atatürkçü, Laik, Kemalist, İlerici.*
2. grup: *Liberal, Sosyal Demokrat, Sosyalist, Demokrat.*
3. grup: *İslâmcı, Dindar, Müslüman.*
4. grup: *Komünist, Ateist, Devrimci, Feminist.*
5. grup: *Ülkücü, Muhafazakâr, Milliyetçi.*

Bu ayırım, kimliklerin anlam alanlarının ne oranda birbirleri ile kesiştiğini veya ayrıştığını göstermesi açısından önemlidir.

Üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarını; (1. grup) kendisini *Atatürkçü* olarak tanımlayanların %38'i, *Laiklerin* %40'ı, *Kemalistlerin* %41'i ve *İlericilerin* %39'u; (2. grup) *Liberalilerin* %41'i, *Sosyal Demokratların* %40'ı, *Sosyalistlerin* %43'ü ve *Demokratların* %39'u; (3. grup) *İslâmcıların* %33'ü, *Dindarların* %33'ü ve *Müslümanların* %35'i; (4. grup) *Komünistlerin* %55'i, *Ateistlerin* %60'ı, *Devrimcilerin* %45'i ve *Feministlerin* %47'si; (5. grup) *Ülkücülerin* %37'si, *Muhafazakârların* %32'si ve *Milliyetçilerin* %37'si onaylamaktadırlar.

Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarına en yüksek oranda destek (%45-%55 bandında) 4. gruptan gelirken; en düşük oranda destek (%32-%35 bandında) muhafazakârlarla 3. gruptaki kimlik mensuplarından gelmektedir.

3. grup (İslâmcı, Dindar, Müslüman) ile 5. grup (Ülkücü, Muhafazakâr, Milliyetçi) kimlik mensuplarının, Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarına onay verirken,

- i) *hangi kültür ve medeniyet değerlerini referans aldıkları ve*
- ii) *benimsedikleri kimliğin muhtevası ile onayladıkları hayat tarzının birbiri ile ne derece örtüştüğünü göz önüne alıp-almadıkları üzerinde düşünülmesi gerekmektedir.*

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE DİNÎ-AHLÂKİ DEĞERLER

- Çapraz Sorgulama
- Dinin, Duygu ve Düşünceleri, Tutum ve Davranışları Etkilemesi, Dindarlık Durumu ve Dindarlığın Önemi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- Dinî Bilgi Düzeyi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- Namaz Kılma, Cuma Namazı Kılma, Oruç Tutma, Kuran Okuma ve Dua Etme- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- Laiklik-Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE DİNİ DEĞERLER

Kelime itibarıyla *bağlanma, hüküm, yol, boyun eğmek, itaat etmek, kulluk etmek* gibi manâlara gelen *din* ve özellikle de *İslâm*, Allah'ın varlığına iman temelinde bir *hayat tarzı* olarak da anlam kazanır; kazanmak ister. Yani, inanılan ilke ve özellikler, tutum ve tavırlarda, davranış ve eylemlerde, en genel manasıyla da *hayat tarzında* karşılık bulur.

Bu nedenle, katılımcı gençlere bir dizi soru yöneltilerek, dinin sadece bir iman unsuru (vicdanî bir kabul) olarak mı anlam ve değer kazandığı; yoksa eyleme, tutum ve tavırlara, davranışlara da dönüşüp-dönüşmediği belirlenmek istenmiştir.

Çapraz Sorgulama

“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” sorusu birinci derecede ilgili soru iken; burada sorulan sorular dördüncü derecede (daha önce ifade edilen 5. grup sorular) konumuzla bağlantılıdır. Burada sorulan sorular gençlerin “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesini onaylayıp onaylamama sebeplerini ortaya çıkarmakla alakalıdır. Bu nedenle Konumuzla alakalı soru ile dördüncü derecede alakalı olan sorular arasında çapraz sorgulama yapılmaktadır. Bu amaçla sorulmuş sorular aşağıda verilmektedir:

- “Din, duygu ve düşüncelerinizi etkiler mi?”
- “Din, tutum ve davranışlarımızı etkiler mi?”
- “Dindarlık durumunuz nedir?”
- “Bireyin kişilik ve hayatı açısından dindar olmak önemlimi?”
- “Namaz kılma durumunuz nedir?”
- “Cuma Namazı kılma durumunuz nedir?”
- “Oruç tutma durumunuz nedir?”
- “Kuran okuma durumunuz nedir?”
- “Dua etme durumunuz nedir?”
- “Dinî bilgi düzeyiniz nedir?”
- Laiklik

“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesi ile bu sorulara gençlerin verdikleri ce-

vaplar arasında bir ilişki olup olmadığını ortaya çıkarabilmek için *çapraz sorgulama* yapılmıştır.

Dinin, Duygu, Düşünceleri, Tutum ve Davranışları Etkilemesi, Dindarlık Durumu ve Dindarlığın Önemi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı

“Din, duygu ve düşüncelerinizi etkiler mi?”, “Din, tutum ve davranışlarınızı etkiler mi?”, “Dindarlık durumunuz nedir?”, “Bireyin kişilik ve hayatı açısından dindar olmak önemli mi?” sorularına verilen cevaplarla ile “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplar arasında yapılan çapraz sorgulamada elde edilen sonuçlar, Tablo 22-Tablo 25’de verilmektedir.

Tablo 22: Dinin duygu ve düşünceyi etkileme düzeyi - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Din duygu ve düşüncelerinizi etkiler mi?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Etkiler	666	302	1393	2361
	28,2%	12,8%	59,0%	100,0%
Etkiler	859	318	1070	2247
	38,2%	14,2%	47,6%	100,0%
Çok Az	200	49	65	314
	63,7%	15,6%	20,7%	100,0%
Hiç Etkilemez	106	5	64	175
	60,6%	2,9%	36,6%	100,0%
Toplam	1831	674	2592	5097
	35,9%	13,2%	50,9%	100,0%

Tablo 23: Dinin Tutum ve Davranışları Etkilemesi - “Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Din tutum ve davranışlarınızı etkiler mi?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Etkiler	628	225	1306	2159
	29,1%	10,4%	60,5%	100,0%
Etkiler	913	403	1150	2466
	37,0%	16,3%	46,6%	100,0%
Çok Az	199	42	100	341
	58,4%	12,3%	29,3%	100,0%
Hiç Etkilemez	92	9	49	150
	61,3%	6,0%	32,7%	100,0%
Toplam	1832	679	2605	5116
	35,8%	13,3%	50,9%	100,0%

Tablo 24: Dindarlık Durumu- “Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Dindarlık durumunuz?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Dindar	106	35	130	271
	39,1%	12,9%	48,0%	100,0%
Dindar	782	276	1384	2442
	32,0%	11,3%	56,7%	100,0%
Biraz Dindar	788	336	1032	2156
	36,5%	15,6%	47,9%	100,0%
Dine İlgisiz	111	14	41	166
	66,9%	8,4%	24,7%	100,0%
Dine İnanmaz	27	0	0	27
	100,0%	,0%	,0%	100,0%
Toplam	1814	661	2587	5062
	35,8%	13,1%	51,1%	100,0%

Tablo 25: Dindar Olmanın Önemi- “Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Bireyin kişilik ve hayatı açısından dindar olmak önemli mi?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok önemli	489	153	870	1512
	32,3%	10,1%	57,5%	100,0%
Önemli	720	314	1177	2211
	32,6%	14,2%	53,2%	100,0%
Önemli değil	401	95	342	838
	47,9%	11,3%	40,8%	100,0%
Hiç önemli değil	127	18	70	215
	59,1%	8,4%	32,6%	100,0%
Toplam	1737	580	2459	4776
	36,4%	12,1%	51,5%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Dinin, Duygu ve Düşünceleri, Tutum ve Davranışları Etkilemesi, Dindarlık Durumu ve Dindarlığın Önemi- Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Tarzı

“Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla

- **“Din, duygu ve düşüncelerinizi etkiler mi?”**
- **“Din tutum ve davranışlarınızı etkiler mi?”**
- **“Dindarlık durumunuz nedir?”**
- **“Bireyin kişilik ve hayatı açısından dindar olmak önemli mi?”**

sorularına verilen cevaplar arasında çapraz sorgulama yapılarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

Dinin, duygu ve düşüncelerini *çok etkilediğini* ifade edenlerin %28'i, *etkilediğini* ifade edenlerin %38'i, üniversite öğrencilerinin kızılı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 22). **Dinin, duygu ve düşünceleri etkileme düzeyi azaldıkça (çok etkilenenden, hiç etkilenmeyene doğru), üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı artmaktadır (%28-%61).**

Dinin, tutum ve davranışlarını çok etkilediğini ifade edenlerin %29'u, *etkilediğini* ifade edenlerin ise %37'si üniversite öğrencilerinin kızılı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 23). **Dinin, tutum ve davranışları etkileme düzeyi azaldıkça (çok etkilenenden, hiç etkilenmeyene doğru), üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı artmaktadır (%29-%61).**

Kendisini *çok dindar* kabul edenlerin %39'u, *dindar* kabul edenlerin %32'si, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 24). **Dindarlık düzeyi azaldıkça (çok dindardan, dine inanmayana doğru) üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı artmaktadır (%39-%100).**

Ferdin kişilik ve hayatı açısından dindar olmayı çok önemli görenlerin %32'si, önemli görenlerin %33'ü üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 25). **Ferdin kişilik ve hayatı açısından dindar olmanın önemi azaldıkça (çok önemliden, hiç önemli olmayana doğru), üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı artmaktadır (%32-%59).**

Dinin, fert açısından önemi ve fert üzerindeki etkileme düzeyi *arttıkça*, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı *azalmaktadır*. Dinin, gençlerin duygu, düşünce, tutum ve davranışları üzerinde *çok etkili olduğu*, önemli bir tespit olarak anlam kazanmaktadır. Bununla beraber, *kendisini dindar; dinin, duygu, düşünce, tutum ve tavırlarını etkilediğini söyleyen ve dini, kişisel hayatında çok önemli gören gençlerin %28-%39'unun, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylaması normal ve anlamlı değildir*. Böyle bir sonuç, *zihinsel karmaşanın bir sonucu ortaya çıkmış olabilir*.

Bu durumun dinî bilgi düzeyi ile alakalı olup-olmadığı, aşağıda incelenmiştir.

Dini Bilgi Düzeyi- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı

Yukarıda ortaya çıkan tezatlı durumun gençlerin dinî bilgi düzeyi ile alakalı olup olmadığı, araştırılması gereken bir konudur. SEKAM'ın gençlik araştırmasında gençlere sorulan *dinî bilgi düzeyi* ile ilgili soruya verilen cevaplarla **“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”** yargı cümlesine verilen cevaplar arasında çapraz sorgulama yapılmış elde edilen sonuçlar Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26: Dinî bilgi düzeyi - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”					
Dini bilgi düzeyi		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Yetersiz	Sayı	49	27	31	107
	%	45,8%	25,2%	29,0%	100,0%
Yetersiz	Sayı	214	85	268	567
	%	37,7%	15,0%	47,3%	100,0%
Kısmen Yeterli	Sayı	732	274	1072	2078
	%	35,2%	13,2%	51,6%	100,0%
Yeterli	Sayı	749	248	1067	2064
	%	36,3%	12,0%	51,7%	100,0%
Çok Yeterli	Sayı	90	38	182	310
	%	29,0%	12,3%	58,7%	100,0%
Toplam	Sayı	1834	672	2620	5126
	%	35,8%	13,1%	51,1%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Dinî Bilgi Düzeyi - "Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları"

Kendi dinî bilgi düzeyini **çok yetersiz** bulanların %46'si, **yetersiz** bulanların %38'i, **kısmen yeterli** bulanların %35'i, **yeterli** bulanların %36'si ve **çok yeterli** bulanların %29'u, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadırlar.

Bu sonucun, yukarıda üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları ile dindarlıkları arasında elde edilen sonuçlarla oldukça uyumlu olduğu görülmektedir. Kendisini **çok dindar** kabul edenlerin, böylesi bir tezatlı durum sergilemiş olması, bilgi düzeyinden bağımsız ise, o takdirde neyin sonucu olduğu, daha da önem kazanmaktadır.

Muhtemelen din algısı değişmiş olabilir. Ya da kendi bilgisinin muhtevası, derinliği sorunlu olabilir. Dinî bilgisini çok yeterli görenlerin, "*Zinaya yaklaşmayın, şüphe yok o, 'çirkin bir hayâsızlık' ve kötü bir yoldur.*"(17 İsrâ 32) ayetinden habersiz olmaları, bir ihtimal, bilgi düzeyinde bir muhteva ve derinlik sorunu ile alâkalı olmalıdır. Ya da kendisini dindar kabul eden gençler, zinayı ahlâksızlık ve suç olarak kabul etmemektedirler.

Hangi sebeple olursa olsun, **gençliğin sahih, gerçek bir din anlayışına, dinî düşünme tarzına ihtiyacı olduğu** ortaya çıkmaktadır.

Namaz Kılma, Cuma Namazı Kılma, Oruç Tutma, Kuran Okuma ve Dua Etme- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı

Üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamaları ile, namaz kılma, Cuma Namazı kılma, oruç tutma, Kuran okuma ve Dua etme arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için sorulara verilen cevaplar arasında çapraz sorgulama yapılmış ve elde edilen sonuçlar, Tablo 27- Tablo 31'de verilmektedir.

Tablo 27: Namaz kılma durumu - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Namaz kılma durumunuz	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	238	133	847	1218
	19,5%	10,9%	69,5%	100,0%
Ara sıra	878	313	1229	2420
	36,3%	12,9%	50,8%	100,0%
Hiç	640	191	478	1309
	48,9%	14,6%	36,5%	100,0%
Toplam	1756	637	2554	4947
	35,5%	12,9%	51,6%	100,0%

Tablo 28: Cuma namazı kılma durumu- "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Cuma namazı kılma durumunuz	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	402	184	814	1400
	28,7%	13,1%	58,1%	100,0%
Ara sıra	354	122	243	719
	49,2%	17,0%	33,8%	100,0%
Hiç	650	209	715	1574
	41,3%	13,3%	45,4%	100,0%
Toplam	1406	515	1772	3693
	38,1%	13,9%	48,0%	100,0%

Tablo 29: Oruç tutma durumu- "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Oruç tutma durumunuz	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	1443	550	2353	4346
	33,2%	12,7%	54,1%	100,0%
Ara sıra	300	103	200	603
	49,8%	17,1%	33,2%	100,0%
Hiç	81	12	36	129
	62,8%	9,3%	27,9%	100,0%
Toplam	1824	665	2589	5078
	35,9%	13,1%	51,0%	100,0%

Tablo 30: Kuran Okuma durumu- "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"					
Kuran Okuma durumu		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	161	57	430	648
	%	24,8%	8,8%	66,4%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	919	384	1518	2821
	%	32,6%	13,6%	53,8%	100,0%
Hiç	Sayı	649	194	557	1400
	%	46,4%	13,9%	39,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1729	635	2505	4869
	%	35,5%	13,0%	51,4%	100,0%

Tablo-31: Dua etme durumu- "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"					
Dua etme durumu		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	1217	429	1968	3614
	%	33,7%	11,9%	54,5%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	559	226	610	1395
	%	40,1%	16,2%	43,7%	100,0%
Hiç	Sayı	36	6	8	50
	%	72,0%	12,0%	16,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1812	661	2586	5059
	%	35,8%	13,1%	51,1%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Namaz Kılma, Cuma Namazı Kılma, Oruç Tutma, Kuran Okuma ve Dua Etme- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı

"Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez" yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- "Namaz kılma durumunuz nedir?"
- "Cuma Namazı kılma durumunuz nedir?"
- "Oruç tutma durumunuz nedir?"
- "Kuran okuma durumunuz nedir?"
- "Dua etme durumunuz nedir?"

sorularına verilen cevaplar arasında **çapraz sorgulama** yapılarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

Sorgulama sonucunda düzenli olarak *beş vakit namaz kıldığını* ifade edenlerin %20'sinin, düzenli olarak *Cuma namazı kılanların* %29'unun, düzenli olarak *Ramazan orucu tutanların* %33'ünün, düzenli *Kur'an okuyanların* %25'inin ve düzenli *dua edenlerin* %34'ünün, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları anlaşılmıştır (Tablo 27- Tablo 31).

Dini/toplumsal değerler/kültür ve medeniyet değerlerimiz açısından en olumlu davranan gençlik kesimi, düzenli olarak namaz kılanlardır ki, onların da %20'si, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır. Düzenli namaz kılanların %20'sinin böyle bir hayat tarzına destek vermesi, çok ciddi bir mesele ile karşı karşıya kaldığımızın ifadesidir.

Namaz kılma, Cuma namazı kılma, oruç tutma, Kur'an okuma ve dua etme düzeyine bağlı olarak (düzenliden-hiç'e doğru) üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranlarında düzenli bir artış meydana gelmektedir:

- Namaz kılanlar : %20-%49**
- Cuma Namazı Kılanlar : %29-%41 (İstisna ara sıra kılanlar %49)**
- Oruç tutanlar : %33-%63**
- Kuran Okuyanlar : %25-%46**
- Dua edenler : %33-%72**

Laiklik-Üniversite Öğrencilerinin Hayat tarzı

Laiklik, sekülerlik ve dolayısıyla laik olmak, seküler olmak önemli bir modern değerdir. Genel olarak *sekülerleşme, laikleşme; toplumsal hayatın tüm alanlarının, siyasetin, kültürün, ekonominin ve bilimin, dine dayanan değerlerden arındırılması ve bağımsızlaştırılması* olarak kabul edilir. Bu tutum, dinî inançları; uygulamada, toplumsal kararlar almada ve eylemlerde yol göstericiler olarak dikkate almama tavrıdır. Başka bir deyişle, eylemlerde toplumsal kuralların oluşturulmasında dinin anlam ve önemini yitirme sürecidir. İnsanın akli, dili ve metafizik denetimlerin kınılması, deyim yerindeyse, insanın bakışlarının, değer yargılarının dünya ötesinden bu dünyaya ve bu zamana çevrilmesidir. Dolayısıyla *sekülerleşme/laikleşme, dinin toplumdaki otoritesini yitirme sürecidir.*

Laikleşme, sekülerleşmenin daha ileri ve dine karşı daha sert tavırlı olan aşamasıdır; ama ateizm değildir. Laiklik, dini kendine göre tanımlayarak, dini, Allah ile insan arasında ferdi bir ilişkiye indirgeyip, dini, insanların kalbine, vicdanına, evine ve mabedine hapsedmek istemektedir. Kendine göre yaptığı bu tanımlama ile dine bir çerçeve çizmekte, o çerçevenin dışına çıkmasını istememektedir.

Laikliğin bu tutumuyla ilgili olarak, SEKAM'ın Gençlik Araştırması'nın ortaya koyduğu önemli bir gerçek, *kendisini dindar olarak tanımlayan veya dinin namaz, oruç gibi ibadetlerini düzenli yerine getirmede hassasiyet sahibi olanlarda bile laiklik, bir değer olarak kabullenilmektedir.*

Burada laiklik ile üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını değerlendirme arasındaki ilişki incelenmiş elde edilen sonuçlar Tablo 32'de verilmiştir.

Tablo 32: Laik Olmanın Önemi - "Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Bireyin kişilik ve hayatı açısından laik olmak önemli mi?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok önemli	650	200	747	1597
	40,7%	12,5%	46,8%	100,0%
Önemli	786	270	1020	2076
	37,9%	13,0%	49,1%	100,0%
Önemli değil	237	88	467	792
	29,9%	11,1%	59,0%	100,0%
Hiç önemli değil	65	10	140	215
	30,2%	4,7%	65,1%	100,0%
Toplam	1738	568	2374	4680
	37,1%	12,1%	50,7%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Laiklik- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı

Gençlerdeki genel eğilim, din ve laiklik, çatışan iki değer değildir; aralarında bir sorun yoktur şeklindedir. Bu konuda dinin; duygu, düşünce, tutum ve davranışı etkileme düzeyinden ve namaz kılmadan bağımsız olarak oluşan bir mutabakat söz konusudur.

Dinî, ideolojik ve siyasî kimlikler açısından laikliğe bakış, çok fazla fark etmemekte, çok farklı kimlik mensupları, laikliği benzer oranda benimsemektedirler.

Bu genel kabulün etkisi, "Ferdin, kişilik ve hayatı açısından laik olmak önemli mi?" sorusu ile "Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez" yargı cümlesine verilen cevaplar arasındaki ilişkide de açık bir şekilde görülmektedir. Laikliği kişilik ve hayatı için çok önemli görenlerin %47'si, önemli görenlerin %49'u, önemli görmeyenlerin %59'u ve hiç önemli görmeyenlerin %65'i, "Üniversite Öğrencilerinin Kızılı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamalarına" karşı çıkmaktadır. Görüldüğü gibi, laikliği önemli kabul etme derecesine (çok önemliden-hiç önemli değil'e doğru) bağlı olarak üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranı azalmaktadır.

Gençliğin dinî/toplumsal/kültür ve medeniyet değerlerimize yabancılaşmaya başlamasında; kafasının karışık olmasının, sahip olunan bilginin muhtevasının, modernleşmeyi kabul edişinin etkilerinin yanı sıra, laikliği kabullenmeye başlanmasının da önemli bir etkisi söz konusudur.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE TOPLUMSAL DEĞERLERİ

- Üniversite Gençliğinin Hayat Tarzı ve Ahlakî Değerleri
- Üniversite Gençliğinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE TOPLUMSAL DEĞERLERİ

Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Ahlâkî Değerler

Ahlâkî değerler içerisinde hiç kuşku yok ki kadın-erkek ilişkilerinin ayrıcalıklı ve önemli bir yeri vardır. Kadın-erkek ilişkileri tüm geleneksel toplumlarda üzerinde titizlikle durulmuş ve düzenlenmiş bir durum olarak anlam kazanır. Bu durum bizim toplumumuzda da böyledir. Evli olup-olmamak, nişanlı olup-olmamak gençlerin birbirleriyle ilişkilerinde önemli bir ölçüt olarak devreye girer. Geleneksel değerler, tüm bunları son derece titiz bir şekilde düzenlemiş ve kurallara bağlamıştır. Ancak geleneksel değerler karşılığında kendisini konumlandıran modern anlayış, kadın-erkek ilişkilerinde de geleneksel değerlere rağmen ve geleneksel kabullere karşıt bir tutum sergileyerek kadın-erkek ilişkilerini yeniden düzenlemiş ve bunu yaparken *kuralsızlık*, *serbestlik*, *ölçsüzlük* bir *ölçü* haline getirilmiştir. Bu durumu araştırmanın bulgularında izlemek mümkün olmaktadır.

“üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- *Toplumun ahlâkî değerleri davranışlarınızı ne kadar etkiler?*
- *Bireyin kişilik ve hayatı açısından ahlâklı olmanın önemli mi?*
- *“TV dizileri ahlâkî değerleri tahrip etmektedir”*
- *“Batı’nın yalnızca bilim ve tekniğini almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız”*
- *“Her ne varsa eskilerde var, “yeniler” bizi bozuyor”*

Sorularına/yargı cümlelerine verilen cevaplar arasında çapraz sorgulama yapılarak elde edilen sonuçlar, Tablo 33-Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 33: Toplumun Ahlâkî Değerleri- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Toplumun ahlâkî değerleri davranışlarının ne kadar etkiler?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok etkiler	450	211	828	1489
	30,2%	14,2%	55,6%	100,0%
Kısmen	932	339	1280	2551
	36,5%	13,3%	50,2%	100,0%
Çok az	305	87	302	694
	43,9%	12,5%	43,5%	100,0%
Hiç etkilemez	113	29	117	259
	43,6%	11,2%	45,2%	100,0%
Toplam	1800	666	2527	4993
	36,1%	13,3%	50,6%	100,0%

Tablo 34: Ahlâkî Olmanın Önemi- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Bireyin kişilik ve hayatı açısından ahlâkî olmanın önemli mi?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok önemli	1119	354	1806	3279
	34,1%	10,8%	55,1%	100,0%
Önemli	575	208	626	1409
	40,8%	14,8%	44,4%	100,0%
Önemli değil	31	25	21	77
	40,3%	32,5%	27,3%	100,0%
Hiç önemli değil	17	1	14	32
	53,1%	3,1%	43,8%	100,0%
Toplam	1742	588	2467	4797
	36,3%	12,3%	51,4%	100,0%

Tablo 35: TV Dizilerinin Ahlâkî Değerlere Etkisi - “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

“TV dizileri ahlâkî değerleri tahrip etmektedir”	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	639	149	1073	1861
	34,3%	8,0%	57,7%	100,0%
Katılıyorum	553	232	867	1652
	33,5%	14,0%	52,5%	100,0%
Kararsızım	338	173	261	772
	43,8%	22,4%	33,8%	100,0%
Katılmıyorum	149	56	199	404
	36,9%	13,9%	49,3%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	116	41	151	308
	37,7%	13,3%	49,0%	100,0%
Toplam	1795	651	2551	4997
	35,9%	13,0%	51,1%	100,0%

Tablo 36: “Batı’nın yalnızca tekniğini almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız” - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

“Batı’nın yalnızca bilim ve tekniğini almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız”	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	1219	432	1788	3439
	35,4%	12,6%	52,0%	100,0%
Katılıyorum	380	153	589	1122
	33,9%	13,6%	52,5%	100,0%
Kararsızım	123	55	75	253
	48,6%	21,7%	29,6%	100,0%
Katılmıyorum	59	7	59	125
	47,2%	5,6%	47,2%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	30	17	80	127
	23,6%	13,4%	63,0%	100,0%
Toplam	1811	664	2591	5066
	35,7%	13,1%	51,1%	100,0%

Tablo 37: "Her ne varsa eskilerde var, "yeniler" bizi bozuyor" - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Her ne varsa eskilerde var, "yeniler" bizi bozuyor"	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	178	41	269	488
	36,5%	8,4%	55,1%	100,0%
Katılıyorum	293	108	437	838
	35,0%	12,9%	52,1%	100,0%
Kararsızım	376	200	585	1161
	32,4%	17,2%	50,4%	100,0%
Katılmıyorum	574	191	962	1727
	33,2%	11,1%	55,7%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	373	116	348	837
	44,6%	13,9%	41,6%	100,0%
Toplam	1794	656	2601	5051
	35,5%	13,0%	51,5%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Ahlâkî Değerler

Toplumun ahlâkî değerleri davranışlarını *çok etkiler* diyen gençlerin %30'ü, *kısmen etkiler* diyenlerin %37'si üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır.

Toplumun ahlâkî değerlerinin ferdin davranışlarını etkileme düzeyine bağlı olarak (çok etkilerden - hiç etkilemeze doğru) üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylama oranı artmaktadır (%30-%44).

Bu durum, ahlâkî değerlerin, gençlerin davranışlarında etkili olduğunu göstermektedir. Buna rağmen, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylayanların oranının %30 olması, ciddi bir tezadın, kafa karışıklığının varlığına ve söylem ile uygulama farklılığına veya toplumsal değerlerle bireysel tercihler arasında çatışmanın varlığına işaret etmektedir.

"Ferdin kişilik ve hayatı açısından ahlâklı olma"yı çok önemli kabul eden gençlerin %34'ü, önemli kabul edenlerin %41'i, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları gözlenmektedir. Bunun da, söz konusu *değerler çatışması* ve *zihinsel bölünmüşlük* açısından önemli bir bulgu olduğu kanaatindeyiz.

Ferdin kişilik ve hayatı açısından ahlâklı olmanın önem derecesine bağlı olarak (çok önemli- hiç önemli değil) üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını *onaylama oranı artmaktadır* (%34-%53).

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Ahlâkî Değerler

Daha ilginç durum, TV dizilerinin ahlâkî değerleri yıpratıp-yıpratmadığı sorusuna verilen cevaplarda karşımıza çıkmaktadır. TV dizilerinin ahlâkî değerleri tahrip ettiğini düşünen ve "TV dizileri ahlâkî değerleri tahrip etmektedir" değer yargısına *kesinlikle katılıyorum* cevabını verenlerin %34,3'i, *katılıyorum* cevabını verenlerin ise %33,5'i üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını *onaylamaktadırlar*. Gençlerin %44'ü kararsız olduğunu belirtmekle, *kafalarının daha da karışık olduğunu* dolaylı olarak ifade etmiş olmaktadır.

"TV dizilerinin ahlâkî değerleri tahrip ettiğine inanan gençlerin ortalama olarak %34'unun, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamış olmaları, TV dizilerinden etkilendikleri; fakat bunun farkında olmadıkları anlamında değerlendirilebilir.

Türkiye'nin *batılılaşma sürecinin* en önemli tartışma/düşünce konularından birisi, *batılılaşma sürecinin neleri kapsayıp, neleri kapsamaması gerektiğiyle* ilgili olmuştur. Bazı dönemler tartışmaların dozajı ve yoğunluğu düşmüş olsa bile, söz konusu ekseninde düşünceler ve görüşler hep var olmuştur. **Bu kapsamda güçlü şekilde dile getirilen düşüncelerden birisi, batılılaşma sürecinde Batı'nın *bilim ve teknoloji*ni almanın gerektiği; ama toplumsal kimliğimizi tahrip edecek, değiştirip dönüşürecek inanç, hayat tarzı, değer yargısı gibi özelliklerden uzak durulması gerektiği biçimindedir. Bu görüşte toplumsal kimliği korumaya yönelik bir hassasiyet vardır ve bu çalışmada ele alınan konuyla da örtüşmektedir.**

Araştırma kapsamında katılımcılara *"Batı'nın yalnızca bilim ve teknolojiyi almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız"* yargı cümlesi verilerek bunu değerlendirmeleri istenmiştir. Bu yargı cümlesine ilişkin görüşleri, "üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını" değerlendirme sonuçları ile karşılaştırdığımız zaman, son derece ilginç ve üzerinde çok yönlü durulması gereken bir durumla karşı karşıya olduğumuz anlaşılmaktadır. **Zira, "Batı'nın yalnızca bilim ve teknolojiyi almalı, kültür ve kimliğimizi korumalıyız" yargı cümlesine katılanların %35'inin, "üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını" destekledikleri gözlenmektedir.**

Bu, değerler açısından gerçekten travmatik bir durum; büyük bir tezattır. Burada tespit edilen durumun bir tesadüf veya soruya ilişkin yanlış anlama sonucu olmadığı, aynı bağlamda değerlendirilecek bir başka soruda da benzer çıkmış olması, durumun şaşkınlık oluşturan dikkat çekiciliğini artırmaktadır. **Zira "Her ne varsa eskilerde var, "yeniler" bizi bozuyor" yargı cümlesine katılanların da yine ortalama %35'ler civarındaki bir kısmının, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını destekledikleri gözlenmektedir.**

Burada sorulan beş soruya verilen cevaplarla "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez" yargı cümlesine verilen cevaplar arasında *ortak payda, gençliğin değerler konusunda kafasının karışık olduğu ve bunun sonucu da bir kimlik krizi yaşadığıdır.*

Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Aile kurumunun temel işlevlerinden bir kısmı biyolojik işlevleriyle ilgilidir. Ailenin biyolojik işlevi çok yönlüdür ve bu nedenle söz konusu işlevini iki ayrı başlık altında ifade etmek mümkündür. **Ailenin biyolojik işlevlerinden bir kısmı eşlerin cinsel ihtiyaçlarını karşılamakla, diğer kısmı ise üremeyi gerçekleştirerek neslin devamını sağlamakla ilgilidir.** Ailenin biyolojik işlevleri dâhilinde yer alan bu iki alt işlevini biraz açacak olursak; her toplumun dini, kültürü ve hukuk sistemi o toplumdaki fertlerin cinsel ihtiyaçlarını tatmin etmelerinin yol ve yöntemini belirlemiştir. Cinsel ihtiyaçların belirlenmesine ilişkin bazı ölçülerin belirlenmesi, toplumdaki değerlerin korunması açısından son derece önemlidir. “Toplum tarafından düzenlenmemiş ve kontrol altına alınmamış herhangi bir içgüdü yoktur. Hiçbir toplum, içgüdülerin kontrolsüz bir şekilde davranışlara dönüşmesine izin vermemiştir. Cinsellik de böyledir. Çünkü serbest cinsel ilişkiler toplum ve aile yapısını ciddi anlamda tehlikeye sokar”¹.

Dinlerin ve hukuk sistemlerinin ve geleneksel değerlerin önemli amaçlarından birisi, *hemen her zaman aile kurumunu korumaya bağlı olarak*, evlilik dışı cinsel birlikteliği önlemeye veya kontrol etmeye yönelik olmuştur. Evlilik öncesi cinsel ilişki, İslâm'ın en şiddetli yasaklarından birisi olarak anlam kazanmakta, İslâmî etkiyle oluşmuş geleneksel değerlerimizde de evlilik öncesi cinsel ilişki, kabul edilmeyen, reddedilen bir sapma olarak değerlendirilmektedir. Ancak modern/seküler değerlerin her geçen gün daha da yaygınlaştığı dünyamızda, evlilik öncesi cinsel ilişki şiddetle yasaklanan bir sapma olarak algılanmamakta ve hattâ evlilik öncesi cinsel ilişkilerin bir tecrübe unsuru olarak kabul edilmesine ilişkin konuşmalara veya yazılara sıklıkla rastlanabilmektedir.

Bu bölümde, gençlerin aile değerlerini ilgilendiren sorulara verdiği cevaplarla “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verdikleri cevaplar mukayese edilecek ve aralarında özel bir ilişkinin olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- Karşı cinsle arkadaşlık neyi kapsamaz?
- Flört neyi kapsamaz?
- Evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişki ile namus arasında bir ilişki var mıdır?
- Evli olmayan kişilerin cinsel ilişkileri konusundaki görüşünüz nedir?
- Evli olmayan kişilerin cinsel ilişkileri yasalar açısından suç olmalı mı?
- Evli kişilerin cinsel ilişkileri yasalar açısından suç olmalı mı?

- Çapkınlık size göre neyi ifade eder?
- Size göre zina nedir?
- Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadınla arkadaş olmak ister misiniz?
- Bir kadınla nikâhsız yaşayan erkekle arkadaş olmak ister misiniz?
- Kızın bekâreti önemli değildir, önemli olan evlendikten sonraki sadakatıdır?
- Erkeğin bekâreti önemli değildir, önemli olan evlendikten sonraki sadakatıdır?
- Evlenmeyi düşündüğünüz kişinin daha önce birisiyle cinsel birlikteliğini öğrenecek olsanız ne yaparsınız?
- “Çocuk yapmak için evlenmek şart değildir” konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Evlilik, modası geçmiş bir kurumdur?
- Evlilik hakkında görüşünüz nedir?

sorularına verilen cevaplar arasında *çapraz sorgulama* yapılarak elde edilen sonuçlar, Tablo 38-Tablo 54'de verilmiştir.

Tablo 38: Karşı Cinsle Arkadaşlık- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Karşı cinsle arkadaşlık neyi kapsamaz?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
El ele tutuşma	118 33,1%	55 15,4%	183 51,4%	356 100,0%
Öpüşmek	241 32,3%	89 11,9%	417 55,8%	747 100,0%
Cinsel ilişki	1341 36,5%	508 13,8%	1821 49,6%	3670 100,0%
Toplam	1700 35,6%	652 13,7%	2421 50,7%	4773 100,0%

Tablo 39: Flört Neyi Kapsamaz- “Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Flört neyi kapsamaz	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
El ele tutuşma	89 29,1%	70 22,9%	147 48,0%	306 100,0%
Öpüşmek	173 36,0%	58 12,1%	250 52,0%	481 100,0%
Cinsel ilişki	1422 35,7%	517 13,0%	2039 51,3%	3978 100,0%
Toplam	1684 35,3%	645 13,5%	2436 51,1%	4765 100,0%

1 Leslie, Gerald, *The Family in Social Context*, Oxford University Press, New York, 1982, s. 16.

Tablo 40: Evlilik Öncesi veya Dışı Cinsel İlişki - "Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişkinin namus açısından değerlendirilmesi	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evlilik öncesi olabilir- ancak evlilik dışı namussuzluk	502 42,8%	196 16,7%	476 40,5%	1174 100,0%
Evlilik öncesi de evlilik dışı da namussuzluk	845 27,5%	350 11,4%	1876 61,1%	3071 100,0%
Evlilik öncesi de dışı da namusla ilgili değil	382 61,6%	83 13,4%	155 25,0%	620 100,0%
Toplam	1729 35,5%	629 12,9%	2507 51,5%	4865 100,0%

Tablo 41: Bekârların Cinsel Birliktelikleri -"Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Bekârların cinsel birliktelikleri	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Hem erkek hem de kız için kesinlikle kabul edilemez	837 26,0%	418 13,0%	1964 61,0%	3219 100,0%
Erkek için kabul edilebilir ama kız için kabul edilemez	436 43,9%	143 14,4%	415 41,8%	994 100,0%
Hem erkek hem de kız için normal karşılanmalı	455 72,0%	71 11,2%	106 16,8%	632 100,0%
Diğer	56 42,4%	22 16,7%	54 40,9%	132 100,0%
Toplam	1784 35,8%	654 13,1%	2539 51,0%	4977 100,0%

Tablo 42: Evlinin Evlilik Dışı Cinsel Birlikteliği -"Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Evlinin evlilik dışı cinsel birlikteliği	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Hem erkek hem de kadın için kesinlikle kabul edilemez	1588 34,8%	572 12,5%	2399 52,6%	4559 100,0%
Erkek için kabul edilebilir ama kadın için kabul edilemez	137 48,4%	46 16,3%	100 35,3%	283 100,0%
Hem erkek hem de kadın için normal karşılanmalı	50 48,1%	23 22,1%	31 29,8%	104 100,0%
Diğer	29 43,9%	20 30,3%	17 25,8%	66 100,0%
Toplam	1804 36,0%	661 13,2%	2547 50,8%	5012 100,0%

Tablo 43: Bekârların Cinsel İlişkileri Yasalar Açısından Suç Olmalı mı?-"Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Bekârların cinsel ilişkileri yasalar açısından suç olmalı mı?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	454 21,5%	261 12,4%	1398 66,2%	2113 100,0%
Kararsızım	386 33,9%	204 17,9%	550 48,2%	1140 100,0%
Hayır	962 53,7%	211 11,8%	618 34,5%	1791 100,0%
Toplam	1802 35,7%	676 13,4%	2566 50,9%	5044 100,0%

Tablo 44: Evlinin Evlilik Dışı Cinsel Birlikteliği Yasalar Açısından Suç Olmalı mı? -"Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Evlinin evlilik dışı cinsel birlikteliği yasalar açısından suç olmalı mı?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	1211 30,9%	533 13,6%	2174 55,5%	3918 100,0%
Kararsızım	268 48,9%	92 16,8%	188 34,3%	548 100,0%
Hayır	327 56,8%	49 8,5%	200 34,7%	576 100,0%
Toplam	1806 35,8%	674 13,4%	2562 50,8%	5042 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Üniversite öğrencileri arasında *kız-erkek arkadaşlığı* ve *flört* yaygın bir olgudur. Bu nedenle SEKAM Gençlik Araştırmasında bu iki konu sorgulanarak *arkadaşlık* ile *flörtün* cinsellikle ilgisi ölçülmeye çalışılmıştır. Gerek "*kız-erkek arkadaşlığı neyi kapsamaz*" gerekse "*flört neyi kapsamaz*" sorusuna verilen cevaplarla "**Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez**" yargı cümlesine verilen cevaplar çapraz sorgulanmış ve aralarında dikkat çeken bir ilişkinin var olduğu gözlenmiştir.

"Kız-erkek arkadaşlığı neyi kapsamaz" sorusunda *öpüşmenin* olmaması gerektiğini ifade edenlerin %32'si, *cinsel ilişkinin* olmaması gerektiğini ifade edenlerin de %37'si, üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları gözlenmiştir (Tablo 38).

İki karşı cinsin aralarındaki çekim kuvvetinin varlığına rağmen, aynı mekânda bulunup da öpüşmeyeceklerini yada cinsel ilişkiye girmeyeceklerini düşünmemek nasıl yorumlanmalıdır? Haz kültürünün sebebiyet verdiği *tezat bir davranış* söz konusudur. Benzer durumla flört ile ilgili sorulara verilen cevaplarda karşılaşılmaktadır.

Flört ilişkilerinde *öpüşmenin* olmaması gerektiğini ifade edenlerin %36'sı, *cinsel ilişkinin* olmaması gerektiğini ifade edenlerin de %36'sı, üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadırlar (Tablo 39).

Evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişki ile ilgili soruda, evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişkiyi *namussuzluk* olarak niteleyenlerin %28'i, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 40). Evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişkiyi *namussuzluk* olarak niteleyenlerin, bu oranda üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamamaları beklenirdi. Bu durum, inanıldığı söylenen *değer sisteminin* fert üzerinde etkisinin *zayıfladığını* birbiri ile tezat olan durumlarda gençlerin gerektiği gibi duru düşünemediklerini ortaya çıkarmaktadır. *Evlilik öncesi de, dışı da namusla ilgili değil* diyenlerin %62'sinin, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını *onaylamaları*, kendi içinde tutarlı bir tavidir. **Bu, namus algısının değişmesinin, namusla ilgili her konuda etkisini göstermesi açısından anlamlıdır.**

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Katılımcı gençlere yöneltilen sorulardan birisi de *bekârların cinsel ilişkileri* konusunda olmuştur. Bekârların cinsel ilişkilerinin hem erkek, hem de kız için *kesinlikle kabul edilemez* olduğunu ifade eden gençlerin %44'ü, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını *onaylamaktadır* (Tablo 41). Bekârların cinsel ilişkilerini hem erkek, hem de kız için *normal karşılayan gençlerin* %72'sinin, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaları, *kendi içinde tutarlı* bir davranıştır. Çünkü ana anlayış ve yaklaşımda yanlılık vardır.

Konu, *evlilerin, evlilik dışı cinsel ilişkileri* bağlamında değerlendirildiğinde, evlilerin, evlilik dışı cinsel ilişkilerini hem erkek ve hem de kadın için *kesinlikle kabul edilemez* bulan gençlerin %35'i, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 42).

Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını, *bekârların cinsel ilişkilerini* hem erkek, hem de kız için *kesinlikle kabul edilemez* olduğunu ifade eden gençlerin %44'ü onaylarken; *evlilerin*, evlilik dışı cinsel ilişkilerini hem erkek, hem de kadın için *kesinlikle kabul edilemez* bulan gençlerin %35'inin (daha düşük oranda) onaylaması, evlilik kurumuna verilen önemden dolayı olsa gerekir.

Bekârların cinsel ilişkilerinin suç kabul edilip edilmemesiyle ilgili soruda, bekârların evlilik dışı cinsel ilişkilerinin *yasalar açısından* suç kabul edilmesi gerektiğini ifade edenlerin %22'si, kararsız olanların %34'ü ve yasal olarak suç olmaması gerektiğini söyleyenlerin %54'ü, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 43).

Konu *evliler* bağlamında incelendiğinde, evlilerin, evlilik dışı cinsel birlikteliklerini *yasalar açısından* suç kabul etmek gerektiğini ifade edenlerin %31'i, kararsız kalanların %49'u ve *yasalar açısından* suç sayılmaması gerekir diyenlerin %57'si, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 44).

Tablo 45: Çapkınlık -“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Çapkınlık size göre neyi ifade ediyor?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Erkek için normal-kadın için kabul edilemez	421	190	565	1176
	35,8%	16,2%	48,0%	100,0%
Erkek ve kadın için normal	372	104	248	724
	51,4%	14,4%	34,3%	100,0%
Her iki cins için de kabul edilemez	1025	368	1787	3180
	32,2%	11,6%	56,2%	100,0%
Toplam	1818	662	2600	5080
	35,8%	13,0%	51,2%	100,0%

Tablo 46: Zina -“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Zina nedir?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Nikâhsız cinsellik	1470	521	2308	4299
	34,2%	12,1%	53,7%	100,0%
Eşler arası zorla ilişki	27	12	40	79
	34,2%	15,2%	50,6%	100,0%
Nikâhsız zorla ilişki	292	120	230	642
	45,5%	18,7%	35,8%	100,0%
Toplam	1789	653	2578	5020
	35,6%	13,0%	51,4%	100,0%

Tablo 47: Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadınla arkadaş olma isteği - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadınla arkadaş olmak ister misiniz?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İsterim	236	39	83	358
	65,9%	10,9%	23,2%	100,0%
Olabilir	612	199	392	1203
	50,9%	16,5%	32,6%	100,0%
İstemem	897	400	2025	3322
	27,0%	12,0%	61,0%	100,0%
Toplam	1745	638	2500	4883
	35,7%	13,1%	51,2%	100,0%

Tablo 48: Bir kadınla nikâhsız yaşayan erkekle arkadaş olma isteği - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez”

Bir kadınla nikâhsız yaşayan erkekle arkadaş olmak ister misiniz?	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İsterim	212	37	63	312
	67,9%	11,9%	20,2%	100,0%
Olabilir	683	224	490	1397
	48,9%	16,0%	35,1%	100,0%
İstemem	880	400	1949	3229
	27,3%	12,4%	60,4%	100,0%
Toplam	1775	661	2502	4938
	35,9%	13,4%	50,7%	100,0%

Tablo 49: Kızın bekâreti - “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

“Kızın bekâreti önemli değildir, önemli olan evlendikten sonraki sadakatidir”	“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	288	52	223	563
	51,2%	9,2%	39,6%	100,0%
Katılıyorum	329	87	202	618
	53,2%	14,1%	32,7%	100,0%
Kararsızım	226	153	249	628
	36,0%	24,4%	39,6%	100,0%
Katılmıyorum	338	161	572	1071
	31,6%	15,0%	53,4%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	645	219	1339	2203
	29,3%	9,9%	60,8%	100,0%
Toplam	1826	672	2585	5083
	35,9%	13,2%	50,9%	100,0%

Tablo 50: Erkeğin bekâreti - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Erkeğin bekâreti önemli değildir, önemli olan evlendikten sonraki sadakatidir"	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	715 48,5%	157 10,6%	603 40,9%	1475 100,0%
Katılıyorum	562 40,3%	204 14,6%	629 45,1%	1395 100,0%
Kararsızım	227 32,9%	151 21,9%	313 45,3%	691 100,0%
Katılmıyorum	143 21,9%	72 11,0%	439 67,1%	654 100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	170 20,2%	83 9,9%	588 69,9%	841 100,0%
Toplam	1817 35,9%	667 13,2%	2572 50,9%	5056 100,0%

Tablo 51: Evlenmeyi düşündüğünüz Kişinin Daha Önce Birisiyle Cinsel Birlikteliğini Değerlendirme - "Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Evlenmeyi düşündüğünüz kişinin daha önce birisiyle cinsel birlikteliğini öğrenecek olsanız ne yaparsınız?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evlenmekten vazgeçerim	793 28,5%	404 14,5%	1583 56,9%	2780 100,0%
Etkilenirim ama evlenmekten vazgeçmem	763 41,4%	236 12,8%	844 45,8%	1843 100,0%
Etkilenmem ve evlenirim	232 65,4%	17 4,8%	106 29,9%	355 100,0%
Toplam	1788 35,9%	657 13,2%	2533 50,9%	4978 100,0%

Tablo 52: "Çocuk yapmak için evlenmek şart değildir" - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

"Çocuk yapmak için evlenmek şart değildir"	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	128 53,3%	28 11,7%	84 35,0%	240 100,0%
Katılıyorum	108 65,9%	19 11,6%	37 22,6%	164 100,0%
Kararsızım	115 71,0%	29 17,9%	18 11,1%	162 100,0%
Katılmıyorum	402 40,2%	153 15,3%	446 44,6%	1001 100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	1040 30,3%	428 12,4%	1970 57,3%	3438 100,0%
Toplam	1793 35,8%	657 13,1%	2555 51,0%	5005 100,0%

Tablo 53: "Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur" - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur"	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	121 63,4%	26 13,6%	44 23,0%	191 100,0%
Katılıyorum	116 47,9%	30 12,4%	96 39,7%	242 100,0%
Kararsızım	130 43,2%	77 25,6%	94 31,2%	301 100,0%
Katılmıyorum	591 38,8%	222 14,6%	710 46,6%	1523 100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	820 29,7%	299 10,8%	1645 59,5%	2764 100,0%
Toplam	1778 35,4%	654 13,0%	2589 51,6%	5021 100,0%

Tablo 54: Evlilik Hakkındaki Görüş - "Üniversite Öğrencilerinin Kızlı-Erkekli Aynı Evlerde Yaşamaları Kendilerinden Başka Kimseyi İlgilendirmez"

Evlilik hakkında görüşünüz nedir?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evlilik önemli ve gereklidir	1241 33,0%	492 13,1%	2025 53,9%	3758 100,0%
Modası geçmiş bir kurumdur/ Gereksiz	51 45,1%	20 17,7%	42 37,2%	113 100,0%
Esarettir	54 38,6%	16 11,4%	70 50,0%	140 100,0%
Olsa da olur, olmasa da	359 44,6%	114 14,2%	332 41,2%	805 100,0%
Toplam	1705 35,4%	642 13,3%	2469 51,3%	4816 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Aile değerleriyle ilişkili kavramlardan birisi de *çapkınlık* konusudur. Katılımcılara yöneltilen *Çapkınlık size göre ne ifade ediyor? sorusuna* verilen cevaplar içerisinde, *her iki cins için de çapkınlığı olumsuz bulan, kabul edilemez* olarak değerlendiren gençlerin %32'sinin, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladığı görülmektedir (Tablo 45).

Zina nedir? sorusunu *nikâhsız birliktelik* olarak cevaplayanların %34'ü, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 46).

Zinayı nikâhsız birliktelik olarak tanımlayanların, zinaya giden yolu mâkul görmesi, gençliğin gerektiği gibi tefekkür edemediği, olaylar ve konular arasında anlamlı bir ilişki kurmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Evliliğin, toplumca belirlenen kurallar içinde iki ayrı cinsin birlikteliği olduğu göz önüne alınırsa, *nikâh*, toplumun onayladığı bir *birlik akdi ve ilânı* demektir. Araştırma kapsamında aile değerleri arasında son derece önemli bir değer/ölçüt olan nikâhla ilgili, *bir erkekle nikâhsız birliktelik yaşayan bir kadınla veya bir kadınla nikâhsız birliktelik yaşayan bir erkekle arkadaş olmak isteyip-istemeyecekleri* soruları sorulmuştur. İlgili sorulara verilen cevaplara göre *bir erkekle nikâhsız birliktelik yaşayan bir kadınla arkadaş olmak istemeyenlerin* %27'sinin (Tablo 47), *bir kadınla nikâhsız birliktelik yaşayan bir erkekle arkadaş olmak istemeyenlerin* %27,3'ünün (Tablo 48), üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladığı anlaşılmıştır.

Gençlerin kavramlar, konular ve olaylar arasında ilişki kuramama sorunu burada da karşımıza çıkmaktadır. Bu konu, ayrıca araştırılması gereken ciddi bir sorundur.

Bekâret, aile değerleri bağlamında nikâhsız birlikteliği, zinayı kontrol eden önemli bir değerdir. Araştırmada hem kadın, hem de erkek bekâretiyle ilgili sorulara yer verilmiştir.

"*Kızın bekâreti önemli değildir; önemli olan, evlendikten sonraki sadakatidir*" sorusuna *kesinlikle katılmıyorum* cevabını veren gençlerin %29'u, *katılmıyorum* cevabını verenlerin ise %32'si, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını belirtmiştir (Tablo 49).

Erkeklerle ilgili olarak da, "*Erkeğin bekâreti önemli değildir; önemli olan, evlendikten sonraki sadakatidir*" sorusuna *kesinlikle katılmıyorum* cevabını veren katılımcıların %20'si, *katılmıyorum* cevabını verenlerin ise %22'si, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamıştır (Tablo 50).

Araştırma kapsamında konumuzla ilgili can alıcı sorulardan birisi "*Evlenmeyi düşündüğünüz kişinin daha önce birisiyle cinsel beraberliği olduğunu öğrenirseniz, ne yaparsınız?*" sorusudur. Bu soruya, *evlenmekten vazgeçerim* cevabını verenlerin % 29'u, *etkilenirim; ama evlenmekten vazgeçmem* cevabını verenlerin %41'i ve *etkilenmem ve evlenirim* cevabını verenlerin %65'i, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 51).

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Aile Değerleri

Bu durum, değerler çatışmasının neden olduğu zihinsel bölünmüşlüğün sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu zihinsel karmaşa devam ettiği, tedbir alınmadığı sürece, zinaya götüren tüm yollar meşruiyet kazanacak ve fuhuş yaygınlaşacaktır. Çocuk yapmak için evlenmenin şart olmadığına ilişkin verilen cevaplar, tehlikenin büyüklüğünün bir işareti olarak değerlendirilmelidir.

"Çocuk yapmak için ille de evlenmek şart değildir" yargı cümlesine kesinlikle katılmıyorum cevabını veren gençlerin %30'unun, katılmıyorum cevabını verenlerin de %40'inin ve kararsızım diyenlerin %71'inin, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaları, araştırmanın ilginç tespitlerinden birisidir (Tablo 52).

Gençlere yöneltilen "Evlilik, modası geçmiş bir kurumdur" yargı cümlesine katılmayan ve evliliği önemseyenler dikkate alındığında, katılımcılardan kesinlikle katılmıyorum cevabını verenlerin %30'unun, katılmıyorum cevabını verenlerin de %39'unun, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladığı görülmektedir (Tablo 53).

Araştırmada evlilik kurumuyla ilgili yer verilen sorulardan birisi de katılımcıların evlilik hakkındaki düşünceleriyle ilgilidir. Esasen bu soru, bir bakıma bir önceki soruyu tekrar eden ve cevapları bu anlamda test eden bir sorudur. Evlilik ile ilgili olarak evlilik önemli ve gereklidir cevabını verenlerin %33'ünün, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları tespit edilmiştir (Tablo 54).

"Evlilik, modası geçmiş bir kurumdur" yargı cümlesine kesinlikle katılıyorum ve katılmıyorum cevabı verenlerin, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylama oranları il (sırasıyla %63, %48); evlilik hakkındaki düşünceleriyle ilgili sorudaki şıklardan olan "modası geçmiş bir kurumdur/gereksiz" diyenlerin, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylama oranları (%45) arasındaki örtüşme dikkat çekicidir.

Aynı merkezde yer alan her iki soruya gençler, çok şuurlu bir şekilde, kendi içlerinde tutarlı olarak cevaplar vermişlerdir. Bu, gençlerde değer kaymasının var olduğunun ifadesidir.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE SİYASİ DEĞERLER

- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Siyasî Değerleri
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE SİYASİ DEĞERLER

Siyaset, bilimsel olarak çok farklı şekillerde tanımlanır: Gücün veya otoritenin sergilenmesi, kolektif kararların alınması, kıt kaynakların bölüşümü, insanlar arasındaki çatışmaların çözüme kavuşturulması ve bir arada yaşamının zorunlu bir unsuru olarak görülür. Bu nedenle de toplum için, toplumla birlikte yapılır. **Geniş anlamıyla siyaset, birbirlerine karşılıklı bağlarla bağlı bulunan insanların, birlikte yaşama amacıyla buldukları topluma, gruba kendilerini uydurma çabaları ve faaliyetleridir.** Böyle geniş bir tanım, insan topluluğu olan her yerde; devlet içinde, sendikalarda, derneklerde, ticari ve kültürel kurumlarda, sivil, askeri, dinî ve laik organizasyonlarda siyasetin olduğunu gösterir. Yani siyaset sadece resmi kurumlara has bir olay olmayıp, özel kurum ve gruplarda da görülen bir olaydır¹.

Gençlerin siyaset kurumuna ilişkin düşünce, tutum ve tavırlarını tespit etmek amacıyla araştırma kapsamında biz dizi soruya yer verilmiştir. Bu sorular aracılığıyla gençlerin siyaset karşısındaki konumları, siyasetle ilişki düzeyleri, bazı siyasal tercihleri, siyasete ilişkin eleştirileri ve siyasal bilgi ve ilgilerinin kaynakları tespit edilmek istenmiştir.

Bu bölümde, gençlerin siyasi değerlerini ilgilendiren sorulara verdiği cevaplarla “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verdikleri cevaplar mukayese edilecek ve aralarında özel bir ilişkinin olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- “Demokrasi en iyi yönetim biçimidir”
- “Siyasi açıdan ülkenin genel gidişatını nasıl değerlendiriyorsunuz?”
- “On yıl sonrasının Türkiye’si bugünle karşılaştırıldığında nasıl olacak?”
- “Türkiye AB üyesi olmalı mı?”

sorularına/yargı cümlelerine verilen cevaplar arasında *çapraz sorgulama* yapılarak elde edilen sonuçlar, Tablo 55-Tablo 58’de verilmiştir.

1 Bülent Daver , *Siyaset Bilimine Giriş*, A.Ü. SBF Yayınları, 1968.

Tablo 55: Demokrasi - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

“Demokrasi en iyi yönetim biçimidir”	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	923 35,7%	339 13,1%	1323 51,2%	2585 100,0%
Katılıyorum	540 35,6%	198 13,1%	777 51,3%	1515 100,0%
Kararsızım	209 35,1%	88 14,8%	298 50,1%	595 100,0%
Katılmıyorum	71 36,8%	35 18,1%	87 45,1%	193 100,0%
Kesinlikle katılmıyorum,	46 34,8%	8 6,1%	78 59,1%	132 100,0%
Toplam	1789 35,6%	668 13,3%	2563 51,1%	5020 100,0%

Tablo 56: Siyasî Açından Ülkenin Genel Gidişatı - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Siyasî Açından Ülkenin Genel Gidişatını nasıl değerlendiriyorsunuz?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok iyi	124 32,3%	54 14,1%	206 53,6%	384 100,0%
İyi	634 29,7%	248 11,6%	1253 58,7%	2135 100,0%
Kötü	757 42,7%	226 12,8%	788 44,5%	1771 100,0%
Çok kötü	235 40,9%	110 19,1%	230 40,0%	575 100,0%
Toplam	1750 36,0%	638 13,1%	2477 50,9%	4865 100,0%

Tablo 57: On Yıl Sonrının Türkiye’si - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Sizce on yıl sonrasının Türkiye’si bugünle karşılaştırıldığında nasıl olacak?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok iyi olacak	288 32,5%	102 11,5%	496 56,0%	886 100,0%
İyi olacak	520 30,3%	239 13,9%	960 55,8%	1719 100,0%
Aynı kalacak	443 42,0%	141 13,4%	471 44,6%	1055 100,0%
Kötü	417 38,9%	140 13,1%	515 48,0%	1072 100,0%
Çok kötü olacak	141 45,0%	42 13,4%	130 41,5%	313 100,0%
Toplam	1809 35,9%	664 13,2%	2572 51,0%	5045 100,0%

Tablo 58: Türkiye AB üyesi olmalı mı? - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Türkiye AB üyesi olmalı mı?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Mutlaka olmalı	228 37,4%	98 16,1%	284 46,6%	610 100,0%
Olursa iyi olur	469 35,0%	211 15,7%	661 49,3%	1341 100,0%
Olsa da olur olmasa da	402 31,4%	168 13,1%	711 55,5%	1281 100,0%
Olmasa daha iyi olur	196 35,6%	60 10,9%	294 53,5%	550 100,0%
Kesinlikle olmamalı	252 37,4%	70 10,4%	351 52,2%	673 100,0%
Üyelik şartlarını yerine getirmeli ama olmamalı	247 42,8%	63 10,9%	267 46,3%	577 100,0%
Toplam	1794 35,7%	670 13,3%	2568 51,0%	5032 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Siyasî Değerleri

Türkiye'de Gençlik araştırmasının sonuçları göstermektedir ki *gençler* baskın bir eğilim olarak *demokrasiye inanmaktadır*. Bu nedenle *Demokrasi en iyi yönetim biçimidir* yargı cümlesine farklı düzeylerde de olsa, %81,8'lik oranla destek vermişlerdir. Demokrasiye ilişkin görüş ve kanaatler arasında yer bulan *demokrasinin en iyi yönetim tarzı olduğu* yargısına *kesinlikle katılanların* % 36,7'si, *katılanların* ise %35,6'si üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 55).

Siyaset bağlamında araştırmada yer verilen sorulardan birisi, *Siyasî açıdan ülkenin genel gidişatını nasıl görüyorsunuz?* sorusudur. Araştırmanın katılımcı grubunu oluşturan gençlerden bu soruya *çok iyi* cevabını verenlerin %32,3'ü, *iyi* cevabını verenlerin ise %29,7'si, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 56).

Siyasî açıdan ülkenin genel gidişatını değerlendirmeyle ilgili soru biraz değiştirilip, *On yıl sonrasının Türkiye'si sizce bugüne oranla nasıl olacak?* biçiminde sorulduğunda, kayda değer bir farklılık gözlenmemiştir. Olumlu kanaate sahip olan ve *çok iyi olacak* diyenlerin %32,5'i, *iyi olacak* diyenlerin ise %30,3'ü, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 57).

Avrupa Birliği üyeliği, Türkiye'nin siyasal gündeminde yer alan önemli bir konudur. Konu hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla, araştırma dâhilinde gençlere soru yöneltmiştir. **Alınan cevaplardan, gençlerin genel anlamda bir görüş birliğine sahip olmadıkları, konu bağlamında çok farklı görüş ve anlayışlara sahip oldukları tespit edilmiştir.**

Katılımcılardan *mutlaka olmalı* görüşünü dile getirenlerin %37,4'ü, *olursa iyi olur* görüşünü dile getirenlerin %35'i, *olsa da olur, olmasa da görüşünü dile getirenlerin* %31,4'ü, *kesinlikle olmamalı* görüşünü dile getirenlerin %37,4'ü, *üyelik şartlarını yerine getirmeli; ama üye olmamalı* görüşünü dile getirenlerin ise %42,8'i, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını ifade etmiştir (Tablo 59).

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE BAZI FERDÎ ÖZELLİKLER

- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikler
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE BAZI FİRDİ ÖZELLİKLER

Ferdin alışkanlıkları, kendisi veya başkaları konusundaki genel kabulleri, hayattan beklentileri, önem verdiği ve idealize ettiği şeyler, kişiliğini ve hayattaki duruşunu etkiler. Sahip olduğu ve savunduğu değerlerin de tüm bunlarla ilişkisi vardır. **Bu açıdan bazı kişisel özellikler ve tutumlarla üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarına ilişkin değerlendirmeleri karşılaştırmak anlamlı olacaktır.**

Bu bölümde, gençlerin bireysel özellikleri ile ilgili bazı sorulara verdiği cevaplarla “Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verdikleri cevaplar mukayese edilecek ve aralarında özel bir ilişkinin olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- “Kişiyeye değer kazandıran en önemli özellik nedir?”
- “Ne sıklıkta hüzün, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?”
- “İnsanlar hakkındaki genel düşünceniz nedir?”
- “Bugünün dünyasında insan babasına bile güvenmemelidir”
- “Nasıl olursa olsun değişime ayak uydurmak gerekir”
- “Uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey nedir?”
- “Bir mesleği değerli kılan özellik nedir?”

sorularına/yargı cümlelerine verilen cevaplar arasında çapraz sorgulama yapılarak elde edilen sonuçlar, Tablo 59-Tablo 65’de verilmiştir.

Tablo 59: Kişiyi değer kazandıran en önemli özellik - "Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Kişiyi değer kazandıran en önemli özellik nedir?	"Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Eğitim/bilgi	970 37,2%	314 12,0%	1324 50,8%	2608 100,0%
Para/zenginlik	118 38,9%	74 24,4%	111 36,6%	303 100,0%
Çalışmak/çalışma azmi	71 30,9%	33 14,3%	126 54,8%	230 100,0%
Aile/aile çevresi	424 37,6%	168 14,9%	535 47,5%	1127 100,0%
Din/ahlâki değerler	198 25,3%	83 10,6%	503 64,2%	784 100,0%
Şöhret/ün	8 72,7%	1 9,1%	2 18,2%	11 100,0%
Güçlü/ünlü tanındıklar	18 100,0%	0 ,0%	0 ,0%	18 100,0%
Toplumsal çevre/mezhep/siyasi çevre	20 51,3%	2 5,1%	17 43,6%	39 100,0%
Toplam	1827 35,7%	675 13,2%	2618 51,1%	5120 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikleri

Katılımcılara "kişiyi değer kazandıran en önemli özellik nedir" diye sorulmuş ve maddî-manevî bir yığın özelliğın, gençler tarafından kişiyi değer kazandıran özellik olarak ifade edildiği tespit edilmiştir(Tablo 59). *Dini/ahlâki değerleri* kişiyi değer katan en önemli özellik olarak ifade gençlerin %25'i, *eğitim/bilgi* diyen gençlerin %37'si, *aile/aile çevresi* diyenlerin %38'i, üniversite öğrencilerinin kızıl- erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları tespit edilmektedir (Tablo 59).

Bu muhtevaya giren özellikleri ve değerleri önemseyenlerin, daha önceki sorulara verdikleri cevaplarla buradaki cevaplar birbiri ile örtüşmektedir. Dolayısıyla çok şuurlu bir tercih sözkonusudur. Bunun sebebi, değerler çatışmasının meydana getirdiği zihinsel bölünmüşlük olabilir.

Tablo 60: Ne sıklıkta hüznün, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?- "Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Ne sıklıkta hüznün, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?	"Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Hiçbir zaman	93 39,9%	21 9,0%	119 51,1%	233 100,0%
Ara sıra	1312 34,4%	525 13,7%	1982 51,9%	3819 100,0%
Çoğunlukla	368 42,0%	95 10,8%	413 47,1%	876 100,0%
Her zaman	53 31,2%	24 14,1%	93 54,7%	170 100,0%
Toplam	1826 35,8%	665 13,0%	2607 51,1%	5098 100,0%

Tablo 61: İnsanlar hakkındaki genel düşünce- "Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

İnsanlar hakkındaki genel düşünceniz nedir?	"Üniversite öğrencilerinin kızıl-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok güvenilir	22 41,5%	0 ,0%	31 58,5%	53 100,0%
Güvenilir	432 29,4%	203 13,8%	834 56,8%	1469 100,0%
Güvenilmez	1179 39,7%	384 12,9%	1410 47,4%	2973 100,0%
Hiç güvenilirmez	175 32,4%	67 12,4%	298 55,2%	540 100,0%
Toplam	1808 35,9%	654 13,0%	2573 51,1%	5035 100,0%

Tablo 62: "Bugünün dünyasında insan babasına bile güvenmemelidir" - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Bugünün dünyasında insan babasına bile güvenmemelidir"	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	349	64	340	753
	46,3%	8,5%	45,2%	100,0%
Katılıyorum	416	110	530	1056
	39,4%	10,4%	50,2%	100,0%
Kararsızım	340	234	502	1076
	31,6%	21,7%	46,7%	100,0%
Katılmıyorum	422	188	833	1443
	29,2%	13,0%	57,7%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum	280	75	396	751
	37,3%	10,0%	52,7%	100,0%
Toplam	1807	671	2601	5079
	35,6%	13,2%	51,2%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikleri

Bireysel sorunlar, hayal kırıklıkları, psikolojik gerginlikler ve benzeri özellikler, özellikle modern hayatın tetiklediği bulunduğu ve hemen herkesin etkisinde kaldığı özelliklerdir. Elbette bu tür *psikolojik olumsuzluklar* hayatı ve insanları değerlendirme tarzını etkileyecektir; özellikle de söz konusu olumsuzlukları sıklıkla ve yoğun yaşayanlar için bu tespit daha doğrudur. Konumuz açısından söz konusu psikolojik özelliklerle üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını değerlendirme arasındaki ilişkiyi incelemek istediğimizde, "Ne sıklıkla hüznün, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?" sorusuna olumlu veya olumsuz cevap veren herkesin, ortalama %35,8'lik oranla, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları görülmektedir (Tablo 60). **Burada, kişisel psikolojik durumun konu bağlamında çok ayrıştırıcı olmadığı anlaşılmaktadır.**

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikleri

"İnsanlar hakkındaki genel düşünceniz nedir?" sorusuna hiç *güvenilmez* cevabını verenlerin %32'si ve *güvenilmez* cevabını verenlerin %40'ı, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamışlardır (Tablo 61).

İnsanlara güvenmeyen gençlerin, üniversiteli kız ve erkeklerin aynı evde yaşamasına olumlu bakmasının zihinsel arka planı, yorumlanması gereken bir durumdur.

Güven sorununu bir başka boyuttan da inceleme ihtiyacı hissedilmiş, katılımcılara "Bugünün dünyasında insan babasına bile güvenmemelidir" yargı cümlesi verilmiştir. **Elbette ki ferdin babasına bile güvenmemesi, son derece ciddi bir güven sorunudur. Bu açıdan bu soruya verilen cevaplar, bir önceki genel soruya göre daha büyük bir önem ifade etmektedir.**

Babasına bile *kesinlikle güvenilmemesi* gerektiğini ifade eden gençlerin %46'si ve *güvenilmemesi* gerektiğini ifade eden gençlerin %39'u, üniversiteli öğrencilerin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 62).

Babasına bile güvenmeyenlerin, karşı cinsten başkalarına güvenerek aynı evde yaşamaya olumlu bakmaları, gerçekten de ürkütücüdür. Bu şekilde düşünenlerin, ya aileleri ile çok ciddi sorunları vardır, ya da kafaları karışık olup, zihinsel bir değişim geçirmekte ve olaylar, konular arasında mantıklı bir ilişki kuramamaktadırlar.

Son iki soruya verilen cevaplar karşılaştırıldığında, bugünün dünyasında insanın babasına bile güvenmemesi gerektiği görüşünde olanların, izafi olarak daha yüksek oranlarda üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını desteklemeleri de manidar bir sonuç olarak anlam kazanmaktadır.

Tablo 63: Değişim - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

"Nasıl olursa olsun değişime ayak uydurmak gerekir"	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle katılıyorum	463	122	341	926
	50,0%	13,2%	36,8%	100,0%
Katılıyorum	807	282	954	2043
	39,5%	13,8%	46,7%	100,0%
Kararsızım	270	190	514	974
	27,7%	19,5%	52,8%	100,0%
Katılmıyorum	190	56	520	766
	24,8%	7,3%	67,9%	100,0%
Kesinlikle katılmıyorum,	78	14	244	336
	23,2%	4,2%	72,6%	100,0%
Toplam	1808	664	2573	5045
	35,8%	13,2%	51,0%	100,0%

Tablo 64: Uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey nedir? - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey nedir?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özgürlük/barış/eşitlik	766	324	918	2008
	38,1%	16,1%	45,7%	100,0%
Adalet/hak/hakkaniyet	275	87	393	755
	36,4%	11,5%	52,1%	100,0%
Meslek/kariyer	161	36	187	384
	41,9%	9,4%	48,7%	100,0%
Aile/çocuk/gelecek nesiller	324	130	492	946
	34,2%	13,7%	52,0%	100,0%
Para/ekonomik imkanlar	64	23	64	151
	42,4%	15,2%	42,4%	100,0%
Din/ahlâk ilkeleri	175	56	489	720
	24,3%	7,8%	67,9%	100,0%
Tuttuğum spor kulübü	14	6	8	28
	50,0%	21,4%	28,6%	100,0%
Sevgilim	48	13	54	115
	41,7%	11,3%	47,0%	100,0%
Toplam	1827	675	2605	5107
	35,8%	13,2%	51,0%	100,0%

Tablo 65: Bir mesleği değerli kılan özellik - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Bir mesleği değerli kılan özellik nedir?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Parası/maaşı	621	247	826	1694
	36,7%	14,6%	48,8%	100,0%
İş güvenliği	209	82	361	652
	32,1%	12,6%	55,4%	100,0%
Rahatlığı/yorucu olmaması	84	23	149	256
	32,8%	9,0%	58,2%	100,0%
Topluma ve insanlara faydası	284	161	610	1055
	26,9%	15,3%	57,8%	100,0%
Eğlenceli oluşu	76	24	52	152
	50,0%	15,8%	34,2%	100,0%
İlginç oluşu	8	4	8	20
	40,0%	20,0%	40,0%	100,0%
Saygınlığı	191	41	268	500
	38,2%	8,2%	53,6%	100,0%
Bol tatili olması	0	4	5	9
	0,0%	44,4%	55,6%	100,0%
Yükselme imkânları	356	89	334	779
	45,7%	11,4%	42,9%	100,0%
Toplam	1829	675	2613	5117
	35,7%	13,2%	51,1%	100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikleri

Değişim, hayatın özünde olan bir özelliktir. Şüphe yok ki *değişim*; bozulma, tahrip olma, çürüme gibi olumsuz yönde gerçekleşebileceği gibi, gelişme, mükemmelleşme gibi olumlu yönde de olabilir. *İlerleme*, bir değişim türü olarak çift yönlüdür; olumsuz değişimin ilerlemesinden bahsedilebileceği gibi, olumlu değişimin ilerlemesinden de bahsedilebilir. Ancak modern '*paradigma*,' değişmeyi *olumlu ilerleme* bağlamında değerlendirmiş ve olumsuzlukları göz ardı ederek, değişme ile ilerlemeyi aynılaştırmıştır. Böylelikle *değişme*, olumlu bir anlam çağrıştırır hale gelmiştir. Tüm bunlar dikkate alındığında *modern paradigmanın* ne oranda kabul gördüğünü anlamak için araştırma kapsamında "*nasıl olursa olsun değişime ayak uydurmak gerekir*" yargı cümlesinin değerlendirilmesi istenmiştir. Buradaki "**nasıl olursa olsun**" şartı, esasen bir uyarıdır. Ancak buna rağmen, *nasıl olursa olsun* değişmek gerektiğini savunanlar olmuştur. Böylesi bir değişime *kesinlikle katıldığını* ifade edenlerin %50'sinin, *katıldığını* ifade edenlerin de %40'ının üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları anlaşılmaktadır. **Fakat asıl ilginç olan, söz konusu nitelikte bir değişime kesinlikle katılmayanların %23'ü, katılmayanların ise %25'inin üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamış olmalarıdır** (Tablo 63).

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Bazı Ferdî Özellikleri

Herkesin önemseydiği, değer verdiği, kişiliğinin ve hayatının ekseninde yer verdiği bazı temel değerleri ve idealleri vardır. Bunlar fertten ferde değişir; ancak sosyal bir canlı olma özelliğinin gereği ve birlikte yaşama şartının sonucu olarak, söz konusu değer ve ideallerin *diğer insanlara rağmen oluşturulmaması gerektiği* de açıktır. Konu çerçevesinde gençlere "*Uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey nedir?*" diye sorulmuştur. Tuttuğu *spor kulübünü*, uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey olarak niteleyenlerin %50'si, *sevgilisini* uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey olarak niteleyenlerin %42'si, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamışlardır (Tablo 64).

Burada bir anormallik görülmeyebilir. **Anormal olan, uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey olarak dini/ahlâki değerleri ifade edenlerin %24'ünün, aile/çocuk/gelecek nesiller olarak ifade edenlerin %34'ünün, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamış olmalarıdır.**

Kişiyeye değer kazandıran en önemli özellik olarak dini/ahlâki değerlerin olduğunu ifade edenlerin %25'inin ve uğrunda mücadele etmeye değer en önemli şey olarak dini/ahlâki değerlerin olduğunu ifade edenlerin %24'ünün, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamalarındaki örtüşme, zihinsel bir değişimin işareti olarak değerlendirilmelidir.

Konu çerçevesinde değerlendirilebilecek sorulardan birisi de, "*Bir mesleği değerli kılan özellik nedir?*" sorusudur. Bu soruya da maddî veya manevî anlamda değer ifade eden birçok farklı cevap verilmiştir. Bir mesleği değerli kılan en önemli özellik olarak *saygınlığı* cevabını verenlerin %38'si, *topluma ve insanlara faydalı oluşu* cevabını verenlerin de %27'si, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamışlardır (Tablo 65).

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE MEDYA

- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Medya
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE MEDYA

İnsanlık tarihinin her döneminde ve toplumsal örgütlenmenin her aşamasında *medya*, diğer bir tabirle *kitle iletişim araçları* hep var olmuştur. Ancak, içinde bulunduğumuz yüzyılda medya toplumsal bir vaka olarak çok daha fazla önemli hale gelmiştir. Çünkü modern toplumlarda karmaşık ilişkiler ağı, mesaj alışverişi ile birbirine bağlanmaktadır. Bu nedenle medya toplumların, siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel faaliyetlerinin en temel özelliği olarak kabul görmektedir¹.

Kültürel hayatın değişimi üzerinde en fazla etki meydana getiren kitle iletişim aracının yaygınlığı, etkinliği, formatı dikkate alındığında televizyon olduğunu söylemek yanlış değildir. Televizyonun önceki sanat ve iletişim araçlarındaki format ve türlerden farklı format ve türler üretebilmesi ve bunları kendine özgü bir biçimde yeniden formüle edebilmesi onun en önemli özelliklerinden biridir². Medya toplum ilişkileri çerçevesinde yapılan araştırmalarda televizyonun özel bir yerinin olduğu tüm araştırmacılar tarafından kabul edilmektedir. Bunun nedenlerinin bir bölümü aracın niteliklerinden kaynaklanırken bir bölümü de, televizyonun topluma nüfuz etme düzeyinin yüksekliği ve günlük hayatta kullanılma yoğunluğuna bağlıdır. Televizyonun yaygınlığı, ancak bütün dünyayı zahmetsizce izleyicinin ayağına getirebilmesi ile açıklanabilir. Öte yandan teknoloji olarak televizyon, kendinden önceki tüm kitle iletişim araçlarını içerdiği gibi kendinden sonra gelişen formlarla da eklemlenebilmiştir. Televizyon yayıncılığının ağırlıklı olarak görüntüye dayanması, programlarının akışı içinde her kesimden insana hitap edebilecek tarzda düzenlemelerin yapılabilmesi, kolay izlenebilmesi, eğitim ve sınıf farklılıkları engeline takılmaksızın etkisini her yere ulaştırmasına olanak tanımaktadır.

Boş zamanı değerlendirmede kullanılan en etkin araçlardan³ biri olan televizyon gündelik hayatının ayrılmaz bir parçası haline gelmiş ve insanlar onu evlerinde başköşeye koymuşlardır. İzleyici ve televizyon arasında zihinsel bir ilişki vardır. Bu araç, gündelik hayatın bir parçası olmakla kalmamakta, hayatın anlamlandırılmasında, duygular ve düşüncelerin biçimlendirilmesinde insanlara

1 K. Yumlu, *Kitle İletişim Kuram ve Araştırmaları*, İzmir, 1994, s.2.

2 E. Mutlu, *Televizyonu Anlamak*, Ankara, 1991, s. 52.

3 J. Storey, *Popüler Kültür Çalışmaları*, Çev. K. Karasahin, İstanbul, 2000, s.18.

yol gösterici mesajlar da göndermektedir. İnsanların önceliklerinin ve hayat tarzının şekillenmesinde yönlendirici olan televizyon, güzel-çirkin, iyi-kötü, doğru-yanlış, vs. kavramları sınamakta ve kullanılacak ölçütleri insanlara sunmaktadır⁴. **Televizyon karşısındaki fert, yeni doğmuş bir çocuk gibidir. Yeni doğmuş bir çocuk nasıl ancak başkaları tarafından beslenebiliyorsa; televizyon izleyicisi de kültürel beslenmesinde aynı bu şekilde edilgendir⁵.**

Günümüzde en yaygın bilgi ve iletişim araçlarından biri haline gelen internet, gündelik hayatımızın bütün alanlarını etkiler duruma gelmiştir. Güncel haber ve bilgi sağlama, görüş ve bilgi paylaşma, zaman ve mekândan bağımsız iletişim sağlama, göze ve kulağa aynı anda hitap etme gibi sunduğu birçok imkân, interneti günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir. Sanal sohbet ve sanal ilişkiler yoluyla kişiler arası gerçek iletişim ve ilişkilere yeni boyutlar kazandırmakta olan internet, fertlerin aile içi ve sosyal çevre ile olan ilişkilerinde birtakım problemleri de beraberinde getirmiştir. **İnternetin kendi kültürü içinde meydana gelen sanal topluluklarla birlikte fertler giderek yalnızlaşmakta, gerçek dünyadan kopmakta, topluma ve kendine yabancılaşmaya, aile etkinliklerini azaltmaya, gerçek dışı kimliklere bürünerek kendini ve çevresini yanıltma yoluna gitmektedirler. Yapılan araştırmalarda bilgisayar, internet, oyun ve sakıncalı sitelerin olumsuz etkilerinin ev kullanıcılarında daha fazla ortaya çıktığı gözlenmektedir. Ev kullanıcıları, ferdiyetçiliğe yönelirken aynı zamanda birtakım psikolojik ve sosyolojik problemlerle de karşı karşıya kalmaktadırlar.**

İnternet gençliği, yoğun biçimde bilgisayar ve internet kullanan, internette oyun oynayan, sohbet eden, sanal topluluklara katılan, elektronik olarak haberleşme, bilişim ve iletişim etkinliklerinde bulunan, internet ortamlarında sosyalleşen genç fertlerden oluşan kitle olarak tanımlanabilir. İnternet kullanıcıları siber uzayda yaşamaktadır. Siber uzay, interneti oluşturan bilgisayarlardan oluşan küresel bir ağın biçimlendirdiği etkileşim mekânı anlamına gelmektedir. Siber alan veya siber uzay, fiziksellik olmadığı yeni bir yerdir; öyle ki, ona girdiğimizde bedenlerimizi geride bırakmış oluruz⁶. Siber uzayda kişiler artık insanlar olarak değil, birbirlerinin ekranındaki mesajlar olarak görünmektedirler. Kullanıcıların kimliklerini tanımadıkları e-postalar dışında, internette kimin gerçekten kim olduğu, cinsiyeti ya da dünyanın neresinde olduğu konusunda kimse emin olamamaktadır.

İnternet gençliğinin iki farklı kimliği vardır: Birincisi; özellikle sahip olmayı istemediği ya da gizlemek istediği özelliklerini de içeren gerçek hayat kimliği, **ikincisi** ise; istediği ya da gerçek hayatta sahip olamayıp da hayalini kurduğu vasıflara

büründüğü sanal hayat kimliğidir. Sanal hayat kimliği, ferdin istek ve arzuları doğrultusunda şekillenebildiği için fert tarafından daha çok kabullenilmektedir. İnternet ortamında yeni edinilmiş sahte ya da gizli kimlikleri ile fertler, yenilik arayışların, özgürlük isteklerinin, toplumsal baskı ve normlardan uzak duygu ve düşüncelerin ifade edildiği, farklı gruplara karışabilme gibi imkanlara sahiptirler. Dolayısıyla fert; sohbet odaları, tartışma forumları gibi çeşitli sanal ortamlarda kendi oluşturduğu sanal kimliği kullanabilmek için internette daha çok zaman geçirmektedir. Bu ise internet bağımlılığı denilen bir problemin oluşumuna yol açmaktadır.

Küresel kitle kültürü kültürel üretimin modern araçlarının (görüntü, görsel ve grafik sanatlar, televizyon ve sinema, reklam gibi) egemenliğindedir. Bu tür bir küresel kültür, bir yandan Batı merkezlidir ve dili de *İngilizce*'dir. Batının dışında yaşayanlar için merkezdekiyle tüketim aracılığıyla batı türü bir yaşantının, hayat tarzının etkilerinin duyulmasını sağlar. Başkaldırı, isyan, özgürlük yaygınlaştırılan anlayışın temel kodlarını oluşturmaktadır. Fert yerleşik toplumsal değerlere ve hayat tarzına, bu değer ve hayat tarzının referanslarına doğrudan itiraz etmeyi veya ilgisiz kalarak dolaylı bir şekilde itirazda bulunmayı olması gereken tutum ve davranış olarak değerlendirmeye başlamaktadır. Umursamazlık ve vurdumduymazlık bugünün tüm zevkleri için çıkış noktasını oluşturmakta, çalınca yaşanan veya yaşanma hayalleriyle hayatının tüm kurgusu yeniden tasarılan insan, *tüketim köleliği* yaşamaktadır. **Genel anlamda popüler kültür olarak isimlendirilen bu tutumlar, tavırlar, imajlar ve kabuller ülkeyi tepeden tırnağa kuşatmaktadır. Genel olarak Medya ise bütün bir ülkeyi söz konusu egemen kültüre bağımlı kılmayı sağlayan başlıca vasıta olarak işlev görmektedir.**

Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarına ilişkin tutumlar ile TV seyretme ve internet kullanma sıklığı arasında bir ilişki olup olmadığı incelendiğinde, zayıfta olsa bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. TV seyretme sıklığı konusunda günde 3-5 saat cevabını verenlerin %45,7'si üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları görülmektedir (Tablo-59). Ancak hiç TV seyretmediğini belirtenlerin %34,1'inin de üniversite öğrencilerinin kızlı erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaları TV seyretme süresinin konuya ilişkin değerlendirme de çok başat bir nitelikte olmadığını ortaya koymaktadır. Ancak ne var ki durum internet açısından incelendiğinde son derece önemli ve dikkat çekici tespitlere ulaşılmaktadır.

Bu bölümde, gençlerin Televizyonu izleme ve interneti kullanma ile ilgili bazı sorulara verdiği cevaplarla *“Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”* yargı cümlesine verdikleri cevaplar mukayese edilmekte ve aralarında özel bir ilişkinin olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır.

4 Ö. Öz, “Yabancılaşma ve Televizyon”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı:7, İstanbul, 1998, s. 392.

5 E. Özkök, *Kitlelerin Çözülüşü: İletişim Kuramları Açısından*, Ankara, 1985, s.119.

6 Sayar, Kemal, *Özgürlüğün Baş Dönmesi*, İstanbul, 2002, s. 60

“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez” yargı cümlesine verilen cevaplarla,

- “Günde ne kadar TV izlersiniz?”
- “Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz?”

sorularına verilen cevaplar arasında *çapraz sorgulama* yapılarak elde edilen sonuçlar, Tablo 66, Tablo 67’de verilmektedir.

Tablo 66: TV seyretme sıklığı - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Günde ne kadar TV izlersiniz?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
1 saatten az	474 36,2%	165 12,6%	672 51,3%	1311 100,0%
1-3 saat	825 33,9%	332 13,6%	1278 52,5%	2435 100,0%
3-5 saat	253 45,7%	63 11,4%	238 43,0%	554 100,0%
6 saat ve üstü	48 35,3%	25 18,4%	63 46,3%	136 100,0%
TV izlemem	227 34,1%	88 13,2%	350 52,6%	665 100,0%
Toplam	1827 35,8%	673 13,2%	2601 51,0%	5101 100,0%

Tablo 67: İnternet Kullanma Sıklığı - “Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”

Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz?	“Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez”			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Her gün	912 41,2%	307 13,9%	995 44,9%	2214 100,0%
Birkaç günde bir	509 35,5%	220 15,4%	704 49,1%	1433 100,0%
Haftada bir	157 33,3%	63 13,4%	251 53,3%	471 100,0%
Çok seyrek	208 27,6%	70 9,3%	475 63,1%	753 100,0%
Hiç kullanmıyorum	42 17,9%	8 3,4%	184 78,6%	234 100,0%
Toplam	1828 35,8%	668 13,1%	2609 51,1%	5105 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ

Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Medya

Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarına ilişkin tutumlar ile TV seyretme ve internet kullanma sıklığı arasında bir ilişki olup olmadığı incelendiğinde, doğrusal bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. TV seyretme sıklığı konusunda günde 3-5 saat cevabını verenlerin %46’sı, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıklarını ifade etmektedirler (Tablo 66). Ancak hiç TV seyretmediğini belirtenlerin %34’ünün de üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaları, *TV seyretme süresinin konuya ilişkin değerlendirme de çok etkin bir nitelikte olmadığını* ortaya koymaktadır.

Her gün sıklığında internet kullandığını ifade edenlerin %41’i, *birkaç günde bir* sıklığında internet kullandığını ifade edenlerin %36’si, *haftada bir* sıklığında internet kullandığını ifade edenlerin %33’ü, *çok seyrek* sıklığında internet kullandığını ifade edenlerin %28’i, *hiç internet kullanmayanların* ise %18’i, üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylamaktadır (Tablo 67).

İnternet kullanım sıklığı arttıkça (hiç kullanmıyorumdan her gün kullanıyormaya doğru), üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylama oranları düzenli bir şekilde artmaktadır(%18-%41). Bu internetin etkileri üzerinde, çok ciddi bir etkisinin olduğunu ortaya koymaktadır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE ROL MODELLERİ

- Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Rol Modelleri
- SEKAM'ın Değerlendirmesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT TARZI VE ROL MODELLERİ

Gençlerin *rol modelleri* değişik vesilelerle oluşmakta ve bu kişilik gelişimi, toplumsallaşma şartları açısından bilinen, daha da önemlisi beklenen bir durumdur. Araştırmaya katılanlara sunulan ve rol modeli olarak görüp-görmedikleri sorulan kişiler arasında siyasetçi, ideolog, devlet adamı, dinî şahsiyet, sanatçı ve sporcular bulunmaktadır. Elbette ki rol modeli olarak görülen/kabul edilen kişi veya kişilerle kabullenilen toplumsal değerler, ahlâki ölçütler, hayat tarzları arasından doğrusal bir ilişki vardır; en azından bunun böyle olması gerektiği beklenir. Burada konumuz olan üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları konusunu değerlendirme tarzı hiç kuşku yok ki kabullenilen toplumsal, dinî, ahlâki değerlerle, sürdürülen hayat biçimiyle bağlantılıdır ve bu çerçevede kabullenilen rol modelleri önem kazanmaktadır.

SEKAM'ın Gençlik Araştırmasında yer verilen rol modellerle ilgili bazı örnekler üzerinden (*Beren Saat, Türkan Saylan ve Ahmet Necdet Sezer, Fatih Sultan Mehmet, Hz Ali, Abdullah Gül*), üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları konusunu incelenmiştir. (Tablo 68 - Tablo 73)

Tablo 68: Rol model olarak Beren Saat - "Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Beren Saat kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	151	47	128	326
	46,3%	14,4%	39,3%	100,0%
Kararsızım	105	53	124	282
	37,2%	18,8%	44,0%	100,0%
Hayır	1147	422	1716	3285
	34,9%	12,8%	52,2%	100,0%
Tanımıyorum	107	13	200	320
	33,4%	4,1%	62,5%	100,0%
Toplam	1510	535	2168	4213
	35,8%	12,7%	51,5%	100,0%

Tablo 69: Rol model olarak Türkan Saylan - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Türkan Saylan kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	364 46,8%	90 11,6%	324 41,6%	778 100,0%
Kararsızım	209 46,7%	54 12,1%	185 41,3%	448 100,0%
Hayır	835 31,8%	348 13,3%	1442 54,9%	2625 100,0%
Tanımiyorum	128 32,8%	48 12,3%	214 54,9%	390 100,0%
Toplam	1536 36,2%	540 12,7%	2165 51,0%	4241 100,0%

Tablo 70: Rol model olarak Ahmet Necdet Sezer - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Ahmet Necdet Sezer kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	344 45,3%	85 11,2%	331 43,6%	760 100,0%
Kararsızım	205 36,2%	100 17,6%	262 46,2%	567 100,0%
Hayır	824 32,6%	309 12,2%	1396 55,2%	2529 100,0%
Tanımiyorum	53 34,9%	20 13,2%	79 52,0%	152 100,0%
Toplam	1426 35,6%	514 12,8%	2068 51,6%	4008 100,0%

Tablo 71: Rol model olarak Abdullah Gül - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Abdullah Gül kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	355 25,5%	144 10,3%	893 64,2%	1392 100,0%
Kararsızım	239 37,1%	95 14,8%	310 48,1%	644 100,0%
Hayır	827 40,9%	290 14,3%	904 44,7%	2021 100,0%
Tanımiyorum	44 53,0%	11 13,3%	28 33,7%	83 100,0%
Toplam	1465 35,4%	540 13,0%	2135 51,6%	4140 100,0%

Tablo 72: Rol model olarak Fatih Sultan Mehmet - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Fatih Sultan Mehmet kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	1129 33,6%	384 11,4%	1851 55,0%	3364 100,0%
Kararsızım	141 45,5%	72 23,2%	97 31,3%	310 100,0%
Hayır	296 42,8%	89 12,9%	306 44,3%	691 100,0%
Tanımiyorum	12 46,2%	5 19,2%	9 34,6%	26 100,0%
Toplam	1578 35,9%	550 12,5%	2263 51,5%	4391 100,0%

Tablo 73: Rol model olarak Hz Ali - "Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"

Hz Ali kendiniz için model aldığınız birisi midir?	"Üniversite öğrencilerinin kızılı-erkekli aynı evlerde yaşamaları kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmez"			
	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	874 33,2%	274 10,4%	1488 56,4%	2636 100,0%
Kararsızım	247 41,4%	134 22,4%	216 36,2%	597 100,0%
Hayır	377 39,7%	122 12,8%	451 47,5%	950 100,0%
Tanımiyorum	22 66,7%	0 ,0%	11 33,3%	33 100,0%
Toplam	1520 36,1%	530 12,6%	2166 51,4%	4216 100,0%

SEKAM'IN DEĞERLENDİRMESİ Üniversite Öğrencilerinin Hayat Tarzı ve Rol Modelleri

Popüler ve medyatik bir kişi olarak *Beren Saat*'i rol model olarak kabullenenlerin (%46), rol model olarak kabullenmeyenlere (%35) oranla daha yüksek oranlarda üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları görülmektedir (Tablo 68). Bu, beklentilere uygun bir sonuçtur, zira *Beren Saat*'in kamuoyuna yansıyan kimliği ve örnekliği, aralarında nikâh bağı olmadan kızlı erkekli aynı evlerde yaşamayı reddeden, yadırgayan yerleşik değerler açısından karşıt durumu temsil etmektedir.

Benzer durum, sahip oldukları dünya görüşü ve değerler açısından *Türkan Saylan* ve *Ahmet Necdet Sezer* için de söz konusudur. *Türkan Saylan* ile *Ahmet Necdet Sezer*'i rol model olarak kabul edenlerin, sırasıyla, %47, %45 gibi oranlarda üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onayladıkları görülmektedir (Tablo 69, Tablo 70). Bu da, yadırganacak bir durum olmadığı gibi, beklentilere de uygundur.

İlginç ve mânidar olan; *Fatih Sultan Mehmet, Hz Ali, Abdullah Gül* gibi kişileri rol modeli olarak görenlerin, sırasıyla, %34, %33, %26 oranlarında üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamalarını onaylıyor olmalarıdır (Tablo 71 - Tablo 73). Bu durumun sebeplerinin, sorgulanarak ortaya çıkarılması önemlidir.

SONUÇ

SONUÇ

Gençlik, farklı bilimsel disiplinlerin ilgi alanlarında yer alan önemli konulardan birisini oluşturmaktadır. *Psikoloji*, genç ve gençlikle ilgilenen bilimlerden birisidir. Psikologlar gençliği, çocukluk ile erişkinlik arasında yer alan, gelişme, ruhsal olgunlaşma ve yaşama hazırlanma dönemi olarak tanımlamaktadırlar. *Sosyolojinin* ilgi alanında yer alan gençlik ise; aralarında yaş, cinsiyet, duygu durumu gibi bir takım ortak özelliklere sahip olan toplumsal bir kategoridir. Nüfusun, buluşa ermesi ile toplumsal hayatta sorumluluk alma dönemleri arasında kalan kesimi teşkil etmektedir. Gençlik dönemi, insanların toplumsal ve bireysel açıdan en dinamik, en enerjik dönemidir. Gençlik toplum hayatına hazırlık dönemidir. Toplumsallaşma sürecinin önemli aşamalarından birisini teşkil etmektedir. Daha çok ikincil ilişkilerin kazanıldığı bir dönem olarak anlam kazanmaktadır. Toplum açısından genç ve bütününüyle gençlik, içinde dünyaya geldiği, yetiştiği, eğitilmekte olduğu sosyal bünyeyi ve o bünyeye ait temel özellikleri, hem koruyacak hem de zamanın şartlarına göre zenginleştirip geliştirerek, kendisinden sonra geleceklere aktaracak *sosyal potansiyeldir*. Elbette ki gençle ve gençlikle ilgilenen bilimsel disiplinler sadece psikoloji veya sosyoloji değildir; genç ve gençlik antropolojiden hukuka, siyasetten dine, ahlaktan ekonomiye kadar birçok farklı bilimsel disiplinin veya normatif sistemin önemli konu başlıklarını, ilgi alanlarını teşkil etmiş ve etmeye de devam etmektedir.

Toplumsal hayata katılma sürecinde çok kritik bir kavşak olan gençlik döneminin en önemli sorunu, kendi benliğine ilişkin kimliğini kazanmasıdır. Toplumda yer alan her fert tek bir kimlik geliştirmez. Toplumsal durumlara göre genç, öncelikle dindar kimliğini, toplumsal kimliğini, siyasal kimliğini, cinsel kimliğini, vb. geliştirmektedir. Bu kimlik tipleri, birbirini karşılıklı etkileyerek ve tamamlayarak insan hayatına anlam verir. Kimlik oluşumu sürecinde öncelikle akranlarıyla aynileşmeye başlayan gençler, kendilerini onlarla kıyaslayarak; onlar gibi düşünmeye, inanmaya, giyinmeye başlamakta ve onlara benzemeye çalışmaktadır. Bu bir anlamda *taklit etme* durumudur. Çünkü gençler beğendikleri, hoşlarına giden hayat tarzlarını örnek almakta ve benimsemektedirler. Gençler, bu örnek almayla birlikte içinde buldukları grupta, toplumda rol almaya ve kendilerine yer sağlamaya, kimliklerini oluşturmaya çalışmaktadırlar.

Bu çalışmada *fertler*, bir toplumsal kategori olarak *gençler* ve toplumsal bir konu/sorun olarak *üniversiteli gençlerin* gittikçe yaygınlaşan özelliklerinin gençler tarafından nasıl değerlendirildiği ele alınmıştır. Söz konusu özellik, *üniversite öğrencilerinin çok farklı neden ve gerekçelerle kızlı-erkekli aynı evlerde yaşamaları* konusu/

sorunudur. Başta yerleşik aile değerleri olmak üzere dinî ve ahlâkî değerleri de ilgilendiren bu konunun, gençlerin zihin dünyalarında, tutum ve davranışlarında nasıl yer bulduğu, nasıl bir anlam kazandığı incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın önemli bir tespiti olarak ifade etmek gerekirse, gençlerin dinî, siyâsî ve ideolojik kimliklerinin, toplumsal aidiyetlerinin isimsel hale geldiği gerçeği burada da karşımıza çıkmış ve yerleşik aile değerlerini, dinî ve ahlâkî değerleri önemseydiğini ifade eden gençlerin bile önemli bir kısmının, üniversite öğrencilerinin kızlı-erkekli aynı evlerde birlikte yaşamalarını yadırgamadıkları tespit edilmiştir.

Ferdî değerler, sosyal ortamda gelişir; bu bakımdan sosyal sistemin ya da kültürün ürünüdür. Fert, doğumundan ölümüne kadar ebeveynlerinin, arkadaşlarının, önemli gördüğü ve sevdiği kişilerin, hayatındaki önemli değişikliklerin ve tecrübeye dayalı öğrenmenin, yasaların, gelenek ve göreneklerin, dinin, eğitimin ve medyanın etkisi ile, kısaca toplumun içinde sürekli *sosyalizasyon süreci* sayesinde değerleri öğrenir. Diğer bir ifade ile, ferdin değer sistemleri sosyalizasyon süreçleri ile erken çocukluk döneminde gelişerek kültürel ve sosyal asimilasyon yoluyla onun bilişsel ve zihinsel yapısının bir parçası haline gelir.

Araştırmada gençliğin dinî, ahlâkî ve toplumsal değerlere ilişkin tutum ve tavırları incelenmiş; meselâ, dinî değerler ve pratikler açısından form olarak *dindar gençlik* değerlendirilebilecek; ama nitelik dikkate alındığında, dinî, ahlâkî ve toplumsal değerler noktasında *sabiteleri zayıf* bir gençlik kesiminin var olduğu tespitine ulaşılmıştır.

Son birkaç on yıl gençlerin siyâsî, ekonomik, kültürel, dinî, ahlâkî ve toplumsal konulara ilgi ve katılımları, en azından görünürde de olsa, çokça azalmıştır. Meselâ, tüm toplum için siyâsî konulara ilgi daha az önemli hale gelmiştir. Birkaç on yıl öncesine kadar hemen tüm gençler için siyâsî, ekonomik, kültürel, dinî, ahlâkî ve toplumsal konular, kişisel kimliklerinin en önde yer alan bir bileşeni idi. Ancak bugün daha çok *tüketim, cinsellik, niteliksiz boş zaman faaliyetleri, kitle iletişim araçları karşısında edilgen bir konumu benimseme vb.* gençliğin kolaylıkla ifade edilebilecek özellikleri olarak anlam kazanırken; tüm bunlara paralel bir şekilde *toplumsal sorunlara ve konulara ilgisizliğin, dinî-ahlâkî değerlerde zayıflama veya ilgisizliğin* gençler için kolaylıkla ifade edilebilecek özellikleri arasında yer almaya başladığı görülmektedir.

Bu nedenle, üniversiteli gençlerin kız ve erkek olarak aynı evlerde yaşamalarının gençler tarafından onaylanmış, benimsenmiş olması, bir sebep değil, sonuçtur. Gençler, Batı kültür ve medeniyetine dâhil edilmenin, batı kültür medeniyet değerlerini almaya zorlanmanın ve hayatın AB müktesebatına göre tepeden şekillendirilmeye çalışılmasının mağdurları olup, bedel ödemektedirler.

Eğer suçlu aranacaksa, bu suçlu, gençler değildir.

Suçluyu başka yerlerde aramak gerekmektedir.

EK: TABLOLAR

TABLOLAR

GENÇ BİR KIZ İLE ERKEK İSTEDİKLERİ ŞARTLARDA AYNI EVDE YAŞAYABİLİRLER

Tablo E1: Cinsiyet - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

		Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler			
Cinsiyet		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	Sayı	713	438	1381	2532
	%	28,2	17,3	54,5	100,0
Kadın	Sayı	472	337	1826	2635
	%	17,9	12,8	69,3	100,0
Toplam	Sayı	1185	775	3207	5167
	%	22,9	15,0	62,1	100,0

Tablo E2: Yaşınız - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

		Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler			
Yaşınız		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
15,00	Sayı	65	48	109	222
	%	29,3	21,6	49,1	100,0
16,00	Sayı	77	49	138	264
	%	29,2	18,6	52,3	100,0
17,00	Sayı	76	60	189	325
	%	23,4	18,5	58,2	100,0
18,00	Sayı	129	81	255	465
	%	27,7	17,4	54,8	100,0
19,00	Sayı	135	86	412	633
	%	21,3	13,6	65,1	100,0
20,00	Sayı	142	108	381	631
	%	22,5	17,1	60,4	100,0
21,00	Sayı	70	56	264	390
	%	17,9	14,4	67,7	100,0
22,00	Sayı	66	42	236	344
	%	19,2	12,2	68,6	100,0
23,00	Sayı	93	33	203	329
	%	28,3	10,0	61,7	100,0
24,00	Sayı	82	49	247	378
	%	21,7	13,0	65,3	100,0
25,00	Sayı	72	51	137	260
	%	27,7	19,6	52,7	100,0
26,00	Sayı	48	24	100	172
	%	27,9	14,0	58,1	100,0
27,00	Sayı	32	33	135	200
	%	16,0	16,5	67,5	100,0
28,00	Sayı	22	4	186	212
	%	10,4	1,9	87,7	100,0
Toplam	Sayı	1109	724	2992	4825
	%	23,0	15,0	62,0	100,0

Tablo E3: Öğrenim Durumunuz - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Öğrenim durumu	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İlköğretim	Sayı	33	49	249	331
	%	10,0%	14,8%	75,2%	100,0%
Lise	Sayı	420	278	1019	1717
	%	24,5%	16,2%	59,3%	100,0%
Önlisans	Sayı	222	162	546	930
	%	23,9%	17,4%	58,7%	100,0%
Lisans	Sayı	388	245	1157	1790
	%	21,7%	13,7%	64,6%	100,0%
Master/Doktora	Sayı	98	28	195	321
	%	30,5%	8,7%	60,7%	100,0%
Toplam	Sayı	1161	762	3166	5089
	%	22,8%	15,0%	62,2%	100,0%

Tablo E4: Bölge - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Bölge	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İstanbul	Sayı	136	98	426	660
	%	20,6%	14,8%	64,5%	100,0%
Bati Marmara	Sayı	92	73	159	324
	%	28,4%	22,5%	49,1%	100,0%
Ege	Sayı	94	41	292	427
	%	22,0%	9,6%	68,4%	100,0%
Doğu Marmara	Sayı	91	53	231	375
	%	24,3%	14,1%	61,6%	100,0%
Bati Anadolu	Sayı	122	66	247	435
	%	28,0%	15,2%	56,8%	100,0%
Akdeniz	Sayı	134	61	338	533
	%	25,1%	11,4%	63,4%	100,0%
Orta Anadolu	Sayı	66	60	247	373
	%	17,7%	16,1%	66,2%	100,0%
Bati Karadeniz	Sayı	141	87	334	562
	%	25,1%	15,5%	59,4%	100,0%
Doğu Karadeniz	Sayı	66	75	259	400
	%	16,5%	18,8%	64,8%	100,0%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	76	55	240	371
	%	20,5%	14,8%	64,7%	100,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	82	52	199	333
	%	24,6%	15,6%	59,8%	100,0%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	85	54	235	374
	%	22,7%	14,4%	62,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1185	775	3207	5167
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E5: Hayatinizin Büyük Kısmını Nerede Geçirdiniz? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Hayatinizin Büyük Kısmını Nerede Geçirdiniz?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Koy/kasaba	Sayı	171	98	524	793
	%	21,6%	12,4%	66,1%	100,0%
İlçe	Sayı	366	294	994	1654
	%	22,1%	17,8%	60,1%	100,0%
Şehir	Sayı	624	357	1598	2579
	%	24,2%	13,8%	62,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1161	749	3116	5026
	%	23,1%	14,9%	62,0%	100,0%

Tablo E6: Ailenizin Ortalama Aylık Geliri Ne Kadar? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Ailenizin Ortalama Aylık Geliri Ne Kadar?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
0-750	Sayı	153	77	483	713
	%	21,5%	10,8%	67,7%	100,0%
751-1000	Sayı	218	169	672	1059
	%	20,6%	16,0%	63,5%	100,0%
1001-1500	Sayı	308	230	946	1484
	%	20,8%	15,5%	63,7%	100,0%
1501-2000	Sayı	253	153	625	1031
	%	24,5%	14,8%	60,6%	100,0%
2001-3000	Sayı	123	76	235	434
	%	28,3%	17,5%	54,1%	100,0%
3001-5000	Sayı	61	36	112	209
	%	29,2%	17,2%	53,6%	100,0%
5001-Üstü	Sayı	34	8	34	76
	%	44,7%	10,5%	44,7%	100,0%
Toplam	Sayı	1150	749	3107	5006
	%	23,0%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E7: Medeni durumunuz- Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Medeni Durumunuz	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Bekar	Sayı	1024	649	2606	4279
	%	23,9%	15,2%	60,9%	100,0%
Nisanlı/Sözlü	Sayı	39	17	93	149
	%	26,2%	11,4%	62,4%	100,0%
Dul/Boşanmış	Sayı	11	6	15	32
	%	34,4%	18,8%	46,9%	100,0%
Evlili	Sayı	26	45	310	381
	%	6,8%	11,8%	81,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1100	717	3024	4841
	%	22,7%	14,8%	62,5%	100,0%

Tablo E8: Evlilik hakkındaki görüşünüz - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Evlilik hakkındaki Görüşünüz	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Önemli ve Gerekli	Sayı	745	596	2441	3782
	%	19,7%	15,8%	64,5%	100,0%
Modası Geçmiş Bir Kurum/ Gereksiz	Sayı	48	21	44	113
	%	42,5%	18,6%	38,9%	100,0%
Esaret	Sayı	54	19	66	139
	%	38,8%	13,7%	47,5%	100,0%
Olsa da Olur Olmasa Da	Sayı	242	106	461	809
	%	29,9%	13,1%	57,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1089	742	3012	4843
	%	22,5%	15,3%	62,2%	100,0%

Tablo E9: İnsanlar hakkındaki Genel görüşünüz - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

İnsanlar hakkındaki Genel Görüşünüz	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Güvenilir	Sayı	20	2	41	63
	%	31,7%	3,2%	65,1%	100,0%
Güvenilir	Sayı	306	216	960	1482
	%	20,6%	14,6%	64,8%	100,0%
Güvenilmez	Sayı	677	456	1831	2964
	%	22,8%	15,4%	61,8%	100,0%
Hiç Güvenilmez	Sayı	155	80	309	544
	%	28,5%	14,7%	56,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1158	754	3141	5053
	%	22,9%	14,9%	62,2%	100,0%

Tablo E10: Ne sıklıkta hüznü, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz? - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Ne sıklıkta hüznü, umutsuzluk, çökkünlük gibi duygulara kapılıyorsunuz?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Hiçbir Zaman	Sayı	61	51	133	245
	%	24,9%	20,8%	54,3%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	852	518	2432	3802
	%	22,4%	13,6%	64,0%	100,0%
Çoğunlukla	Sayı	212	148	508	868
	%	24,4%	17,1%	58,5%	100,0%
Her Zaman	Sayı	35	51	116	202
	%	17,3%	25,2%	57,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1160	768	3189	5117
	%	22,7%	15,0%	62,3%	100,0%

Tablo E11: Eş adayınızın daha önce birisiyle cinsel ilişkisi olmuşsa ne yaparsınız? - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

Eş adayınızın daha önce birisiyle cinsel ilişkisi olmuşsa ne yaparsınız?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evlendikten Vazgeçerim	Sayı	511	396	1880	2787
	%	18,3%	14,2%	67,5%	100,0%
Etkilenirim Ama Vazgeçmem	Sayı	483	322	1052	1857
	%	26,0%	17,3%	56,7%	100,0%
Etkilenmem ve Evlenirim	Sayı	153	38	163	354
	%	43,2%	10,7%	46,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1147	756	3095	4998
	%	22,9%	15,1%	61,9%	100,0%

Tablo E12: Türkiye AB Üyesi Olmalı mı? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Türkiye AB Üyesi Olmalı Mi?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Mutlaka Olmalı	Sayı	187	139	288	614
	%	30,5%	22,6%	46,9%	100,0%
Olursa İyi Olur	Sayı	335	175	817	1327
	%	25,2%	13,2%	61,6%	100,0%
Olsa Da Olur Olmasa Da	Sayı	236	206	854	1296
	%	18,2%	15,9%	65,9%	100,0%
Olmasa Daha İyi Olur	Sayı	115	68	379	562
	%	20,5%	12,1%	67,4%	100,0%
Kesinlikle Olmalı	Sayı	143	96	434	673
	%	21,2%	14,3%	64,5%	100,0%
Üyelik Şartlarını Yerine Getirmeli Ama Olmamalı	Sayı	156	84	337	577
	%	27,0%	14,6%	58,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1172	768	3109	5049
	%	23,2%	15,2%	61,6%	100,0%

Tablo E13: Mesleği İyi/Değerli Yapan Nedir? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Mesleği iyi/değerli yapan nedir?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Parası/Maaşı	Sayı	393	316	1008	1717
	%	22,9%	18,4%	58,7%	100,0%
İs Güvenliği	Sayı	126	108	412	646
	%	19,5%	16,7%	63,8%	100,0%
Rahatlığı/Yorucu Olmaması	Sayı	71	44	151	266
	%	26,7%	16,5%	56,8%	100,0%
Topluma ve İnsanlara Faydası	Sayı	189	125	744	1058
	%	17,9%	11,8%	70,3%	100,0%
Eğlenceli Olusu	Sayı	59	16	77	152
	%	38,8%	10,5%	50,7%	100,0%
İlginç Olusu	Sayı	8	0	10	18
	%	44,4%	,0%	55,6%	100,0%
Saygınlığı	Sayı	121	42	334	497
	%	24,3%	8,5%	67,2%	100,0%
Bol Tatili Olması	Sayı	2	1	6	9
	%	22,2%	11,1%	66,7%	100,0%
Yükselme İmkânları	Sayı	209	118	450	777
	%	26,9%	15,2%	57,9%	100,0%
Toplam	Sayı	1178	770	3192	5140
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E14: Hangisi Uğrunda Mücadeleye Değer - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Hangisi uğrunda mücadeleye değer	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özgürlük/Barış/Eşitlik	Sayı	547	326	1144	2017
	%	27,1%	16,2%	56,7%	100,0%
Adalet/Hak/Hakikat	Sayı	146	112	514	772
	%	18,9%	14,5%	66,6%	100,0%
Meslek/Kariyer	Sayı	91	65	209	365
	%	24,9%	17,8%	57,3%	100,0%
ile/Çocuklar/Gelecek	Sayı	184	142	603	929
	%	19,8%	15,3%	64,9%	100,0%
Para/Ekonomik İmkanlar	Sayı	65	26	70	161
	%	40,4%	16,1%	43,5%	100,0%
Din/Ahlâk	Sayı	74	69	588	731
	%	10,1%	9,4%	80,4%	100,0%
Tuttuğum Spor Kulübü	Sayı	17	5	6	28
	%	60,7%	17,9%	21,4%	100,0%
Sevgilim	Sayı	54	24	41	119
	%	45,4%	20,2%	34,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1178	769	3175	5122
	%	23,0%	15,0%	62,0%	100,0%

Tablo E15: On Yıl Sonraki Türkiye - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

On yıl sonraki Türkiye	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok İyi Olacak	Sayı	196	140	568	904
	%	21,7%	15,5%	62,8%	100,0%
İyi Olacak	Sayı	336	203	1150	1689
	%	19,9%	12,0%	68,1%	100,0%
Aynı Kalacak	Sayı	262	162	614	1038
	%	25,2%	15,6%	59,2%	100,0%
Kotu	Sayı	279	163	635	1077
	%	25,9%	15,1%	59,0%	100,0%
Çok Kotu Olacak	Sayı	98	92	163	353
	%	27,8%	26,1%	46,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1171	760	3130	5061
	%	23,1%	15,0%	61,8%	100,0%

Tablo E16: Kişiyi Değer Katan En Önemli Özellik - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Kişiyi Değer Katan En Önemli Özellik	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Eğitim/Bilgi	Sayı	668	417	1514	2599
	%	25,7%	16,0%	58,3%	100,0%
Para/Zenginlik	Sayı	122	73	139	334
	%	36,5%	21,9%	41,6%	100,0%
Çalışmak/Çalışma Azmi	Sayı	56	32	142	230
	%	24,3%	13,9%	61,7%	100,0%
Aile	Sayı	212	159	740	1111
	%	19,1%	14,3%	66,6%	100,0%
Din/Ahlâk	Sayı	86	78	635	799
	%	10,8%	9,8%	79,5%	100,0%
Şöhret/Un	Sayı	6	1	4	11
	%	54,5%	9,1%	36,4%	100,0%
Güçlü/Unlu Tanıdık	Sayı	14	4	0	18
	%	77,8%	22,2%	,0%	100,0%
Toplumsal Çevre/Mezhep/Siyasi Çevre	Sayı	10	8	23	41
	%	24,4%	19,5%	56,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1174	772	3197	5143
	%	22,8%	15,0%	62,2%	100,0%

Tablo E17: "Çocuk Yapmak İçin Evlenmek Şart Değildir" - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

"Çocuk yapmak için evlenmek şart değildir"	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	159	23	70	252
	%	63,1%	9,1%	27,8%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	97	25	43	165
	%	58,8%	15,2%	26,1%	100,0%
Kararsızım	Sayı	107	24	16	147
	%	72,8%	16,3%	10,9%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	261	153	584	998
	%	26,2%	15,3%	58,5%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	527	531	2413	3471
	%	15,2%	15,3%	69,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1151	756	3126	5033
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E18: "Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur" - Genç bir kız ile erkek istedikleri şartlarda aynı evde yaşayabilirler

"Evlilik Modası Geçmiş Bir Kurumdur"	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	98	29	63	190
	%	51,6%	15,3%	33,2%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	111	59	95	265
	%	41,9%	22,3%	35,8%	100,0%
Kararsızım	Sayı	88	74	132	294
	%	29,9%	25,2%	44,9%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	344	229	911	1484
	%	23,2%	15,4%	61,4%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	484	344	1938	2766
	%	17,5%	12,4%	70,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1125	735	3139	4999
	%	22,5%	14,7%	62,8%	100,0%

Tablo E19: TV Dizilerinin Ahlâkî Değerlere Etkisi - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

"TV Dizileri Ahlâkî Değerleri Tahrip Etmektedir"	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	370	198	1294	1862
	%	19,9%	10,6%	69,5%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	373	272	1012	1657
	%	22,5%	16,4%	61,1%	100,0%
Kararsızım	Sayı	215	159	366	740
	%	29,1%	21,5%	49,5%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	100	44	253	397
	%	25,2%	11,1%	63,7%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	78	60	167	305
	%	25,6%	19,7%	54,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1136	733	3092	4961
	%	22,9%	14,8%	62,3%	100,0%

Tablo E20: Kızın Bekâreti - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

"Kızın Bekâreti Önemli Değildir, Önemli Olan Evlendikten Sonraki Sadakatidir"	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	223	85	267	575
	%	38,8%	14,8%	46,4%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	222	108	276	606
	%	36,6%	17,8%	45,5%	100,0%
Kararsızım	Sayı	175	161	293	629
	%	27,8%	25,6%	46,6%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	196	119	744	1059
	%	18,5%	11,2%	70,3%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	343	279	1545	2167
	%	15,8%	12,9%	71,3%	100,0%
Toplam	Sayı	1159	752	3125	5036
	%	23,0%	14,9%	62,1%	100,0%

Tablo E21: Erkeğin Bekâreti - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

"Erkeğin bekâreti önemli değildir, önemli olan evlendikten sonraki sadakatidir"	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	TOPLAM
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	496	233	722	1451
	%	34,2%	16,1%	49,8%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	377	208	811	1396
	%	27,0%	14,9%	58,1%	100,0%
Kararsızım	Sayı	108	165	416	689
	%	15,7%	23,9%	60,4%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	74	53	518	645
	%	11,5%	8,2%	80,3%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	86	93	655	834
	%	10,3%	11,2%	78,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1141	752	3122	5015
	%	22,8%	15,0%	62,3%	100,0%

Tablo E22: Bir Kadınla Nikâhsız Yaşayan Erkeklerle Arkadaş Olma İsteği - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Bir kadınla nikâhsız yaşayan erkeklerle arkadaş olma isteği	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İsterim	Sayı	196	26	88	310
	%	63,2%	8,4%	28,4%	100,0%
Olabilir	Sayı	472	259	640	1371
	%	34,4%	18,9%	46,7%	100,0%
İstemem	Sayı	482	444	2330	3256
	%	14,8%	13,6%	71,6%	100,0%
Toplam	Sayı	1150	729	3058	4937
	%	23,3%	14,8%	61,9%	100,0%

Tablo E23: Nikâhsız Yaşayan Kadın - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Nikâhsız Yaşayan Kadın	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
İsterim	Sayı	238	29	99	366
	%	65,0%	7,9%	27,0%	100,0%
Olabilir	Sayı	421	285	507	1213
	%	34,7%	23,5%	41,8%	100,0%
İstemem	Sayı	488	411	2415	3314
	%	14,7%	12,4%	72,9%	100,0%
Toplam	Sayı	1147	725	3021	4893
	%	23,4%	14,8%	61,7%	100,0%

Tablo E24: Ülkenin Gidişatı - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Ülkenin Gidişatı	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok İyi	Sayı	83	54	254	391
	%	21,2%	13,8%	65,0%	100,0%
İyi	Sayı	414	290	1409	2113
	%	19,6%	13,7%	66,7%	100,0%
Kotu	Sayı	418	275	1068	1761
	%	23,7%	15,6%	60,6%	100,0%
Çok Kötü	Sayı	219	106	271	596
	%	36,7%	17,8%	45,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1134	725	3002	4861
	%	23,3%	14,9%	61,8%	100,0%

Tablo E25: Alkol Kullanma Durumu- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Alkol Kullanma Durumu	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kullanmıyorum-Zararlı	Sayı	538	404	2193	3135
	%	17,2%	12,9%	70,0%	100,0%
Kullanmıyorum-Karşı Değilim	Sayı	153	66	215	434
	%	35,3%	15,2%	49,5%	100,0%
Kullanıyorum-Bırakmak İstiyorum	Sayı	49	30	76	155
	%	31,6%	19,4%	49,0%	100,0%
Kullanmıyorum-Bırakmak İstemiyorum	Sayı	189	88	171	448
	%	42,2%	19,6%	38,2%	100,0%
Toplam	Sayı	929	588	2655	4172
	%	22,3%	14,1%	63,6%	100,0%

Tablo E26: Alkol Kullanma Sıklığı- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Alkol Kullanma Sıklığı	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Her gün	Sayı	18	3	33	54
	%	33,3%	5,6%	61,1%	100,0%
Uç-Beş Günde Bir	Sayı	82	66	50	198
	%	41,4%	33,3%	25,3%	100,0%
Ayda Bir-İki	Sayı	90	17	60	167
	%	53,9%	10,2%	35,9%	100,0%
Özel Günlerde	Sayı	109	56	153	318
	%	34,3%	17,6%	48,1%	100,0%
Toplam	Sayı	299	142	296	737
	%	40,6%	19,3%	40,2%	100,0%

Tablo E27: Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Hangi sıklıkta internet kullanıyorsunuz	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Her Gün	Sayı	630	362	1245	2237
	%	28,2%	16,2%	55,7%	100,0%
Birkaç Günde Bir	Sayı	292	249	909	1450
	%	20,1%	17,2%	62,7%	100,0%
Haftada Bir	Sayı	87	82	290	459
	%	19,0%	17,9%	63,2%	100,0%
Çok Seyrek	Sayı	138	72	546	756
	%	18,3%	9,5%	72,2%	100,0%
Hiç Kullanmıyorum	Sayı	18	10	198	226
	%	8,0%	4,4%	87,6%	100,0%
Toplam	Sayı	1165	775	3188	5128
	%	22,7%	15,1%	62,2%	100,0%

Tablo E28: Evlilik Öncesi veya Dışı Cinsel İlişki-Namus İliksisi- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Evlilik öncesi veya dışı cinsel ilişki-namus ilişkisi	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evlilik Öncesi Olabilir-Evlilik Dışı Namussuzluk	Sayı	356	237	589	1182
	%	30,1%	20,1%	49,8%	100,0%
Evlilik Öncesi-Dışı Namussuzluk	Sayı	463	382	2239	3084
	%	15,0%	12,4%	72,6%	100,0%
Evlilik Öncesi-Dışı Namusla İlgisiz	Sayı	306	108	206	620
	%	49,4%	17,4%	33,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1125	727	3034	4886
	%	23,0%	14,9%	62,1%	100,0%

Tablo E29: Çapkınlık Nedir - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Çapkınlık Nedir?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Erkek İçin Normal-Bayan İçin Hayır	Sayı	299	248	677	1224
	%	24,4%	20,3%	55,3%	100,0%
Erkek-Bayan Normal	Sayı	310	114	287	711
	%	43,6%	16,0%	40,4%	100,0%
Erkek-Bayan Hayır	Sayı	567	404	2196	3167
	%	17,9%	12,8%	69,3%	100,0%
Toplam	Sayı	1176	766	3160	5102
	%	23,0%	15,0%	61,9%	100,0%

Tablo E30: Zina Nedir? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Zina Nedir?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Nikahsız Cinsellik	Sayı	881	605	2836	4322
	%	20,4%	14,0%	65,6%	100,0%
Esler Arası Zorla İlişki	Sayı	38	9	26	73
	%	52,1%	12,3%	35,6%	100,0%
Nikahsız Zorla İlişki	Sayı	242	140	267	649
	%	37,3%	21,6%	41,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1161	754	3129	5044
	%	23,0%	14,9%	62,0%	100,0%

Tablo E31: Evli Olmayan Birisinin Cinsel İlişkileri - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Evli olmayan birisinin cinsel ilişkileri	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kız-Erkek	Sayı	420	409	2387	3216
Kabul Edilmez	%	13,1%	12,7%	74,2%	100,0%
Erkek İçin Kabul Edilir- Kız İçin Hayır	Sayı	337	202	484	1023
	%	32,9%	19,7%	47,3%	100,0%
Kız-Erkek Normal	Sayı	346	118	154	618
	%	56,0%	19,1%	24,9%	100,0%
Diğer	Sayı	43	20	69	132
	%	32,6%	15,2%	52,3%	100,0%
Toplam	Sayı	1146	749	3094	4989
	%	23,0%	15,0%	62,0%	100,0%

Tablo E32: Evli Kişinin Başkasıyla Cinsel İlişkisi- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Evli Kişinin Başkasıyla Cinsel İlişkisi	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kız-Erkek Kabul Edilmez	Sayı	968	663	2933	4564
	%	21,2%	14,5%	64,3%	100,0%
Erkek İçin Kabul Edilir- Kız İçin Hayır	Sayı	127	36	125	288
	%	44,1%	12,5%	43,4%	100,0%
Kız-Erkek Normal	Sayı	38	44	28	110
	%	34,5%	40,0%	25,5%	100,0%
Diğer	Sayı	25	15	26	66
	%	37,9%	22,7%	39,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1158	758	3112	5028
	%	23,0%	15,1%	61,9%	100,0%

Tablo E33: Evli Olmayanların Cinsel İlişkileri Yasalar Açısından Suç Olmalı mı? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Evli Olmayanların Cinsel İlişkileri Yasalar Açısından Suç Olmalı Mi	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	Sayı	247	256	1635	2138
	%	11,6%	12,0%	76,5%	100,0%
Kararsızım	Sayı	236	194	693	1123
	%	21,0%	17,3%	61,7%	100,0%
Hayır	Sayı	691	308	808	1807
	%	38,2%	17,0%	44,7%	100,0%
Toplam	Sayı	1174	758	3136	5068
	%	23,2%	15,0%	61,9%	100,0%

Tablo E34: Evli Olanların Başkasıyla Cinsel İlişkisi Yasalar Açısından Suç Sayılmalı mı? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Evli Olanların Başkasıyla Cinsel İlişkisi Yasalar Açısından Suç Sayılmalı Mi	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Evet	Sayı	719	585	2639	3943
	%	18,2%	14,8%	66,9%	100,0%
Kararsızım	Sayı	178	94	271	543
	%	32,8%	17,3%	49,9%	100,0%
Hayır	Sayı	272	79	223	574
	%	47,4%	13,8%	38,9%	100,0%
Toplam	Sayı	1169	758	3133	5060
	%	23,1%	15,0%	61,9%	100,0%

Tablo E35: Eşcinsellik- Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Eşcinsellik	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Bireysel Tercih- Kimseyi İlgilendirmez	Sayı	371	139	404	914
	%	40,6%	15,2%	44,2%	100,0%
Onaylamıyorum Ama Beni İlgilendirmez	Sayı	369	281	1083	1733
	%	21,3%	16,2%	62,5%	100,0%
Kararsızım/ Bilemiyorum	Sayı	28	22	26	76
	%	36,8%	28,9%	34,2%	100,0%
Olmamalı/Yanlış	Sayı	165	96	591	852
	%	19,4%	11,3%	69,4%	100,0%
Sapıklık	Sayı	83	111	382	576
	%	14,4%	19,3%	66,3%	100,0%
Günah	Sayı	69	36	295	400
	%	17,3%	9,0%	73,8%	100,0%
Ahlâksızlık	Sayı	73	74	357	504
	%	14,5%	14,7%	70,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1158	759	3138	5055
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E36: Arkadaşlık Neyi Kapsamaz? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Arkadaşlık Neyi Kapsamaz?	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
El Ele Tutuşmak	Sayı	82	54	220	356
	%	23,0%	15,2%	61,8%	100,0%
Öpüşmek	Sayı	221	95	450	766
	%	28,9%	12,4%	58,7%	100,0%
Cinsel İlişki	Sayı	782	601	2273	3656
	%	21,4%	16,4%	62,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1085	750	2943	4778
	%	22,7%	15,7%	61,6%	100,0%

Tablo E37: Flört Neyi Kapsamaz? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Flört Neyi Kapsamaz	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
El Ele Tutuşmak	Sayı	59	39	207	305
	%	19,3%	12,8%	67,9%	100,0%
Öpüşmek	Sayı	153	65	292	510
	%	30,0%	12,7%	57,3%	100,0%
Cinsel İlişki	Sayı	834	634	2493	3961
	%	21,1%	16,0%	62,9%	100,0%
Toplam	Sayı	1046	738	2992	4776
	%	21,9%	15,5%	62,6%	100,0%

Tablo E38: Beş Vakit Namaz Kılma - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Beş Vakit Namaz Kılma	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	119	89	986	1194
	%	10,0%	7,5%	82,6%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	547	383	1533	2463
	%	22,2%	15,6%	62,2%	100,0%
Hiç	Sayı	471	272	566	1309
	%	36,0%	20,8%	43,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1137	744	3085	4966
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E39: Cuma Namazı Kılma - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Cuma Namazı Kılma	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	295	198	891	1384
	%	21,3%	14,3%	64,4%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	307	177	287	771
	%	39,8%	23,0%	37,2%	100,0%
Hiç	Sayı	394	227	946	1567
	%	25,1%	14,5%	60,4%	100,0%
Toplam	Sayı	996	602	2124	3722
	%	26,8%	16,2%	57,1%	100,0%

Tablo E40: Oruç Tutma - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Oruç Tutma	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	870	635	2824	4329
	%	20,1%	14,7%	65,2%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	228	116	287	631
	%	36,1%	18,4%	45,5%	100,0%
Hiç	Sayı	70	14	52	136
	%	51,5%	10,3%	38,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1168	765	3163	5096
	%	22,9%	15,0%	62,1%	100,0%

Tablo E41: Kuran Okuma - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Kuran Okuma	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	77	71	485	633
	%	12,2%	11,2%	76,6%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	534	378	1902	2814
	%	19,0%	13,4%	67,6%	100,0%
Hiç	Sayı	497	285	653	1435
	%	34,6%	19,9%	45,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1108	734	3040	4882
	%	22,7%	15,0%	62,3%	100,0%

Tablo E42: Dua Etme - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Dua Etme		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Düzenli	Sayı	746	523	2355	3624
	%	20,6%	14,4%	65,0%	100,0%
Ara Sıra	Sayı	386	229	788	1403
	%	27,5%	16,3%	56,2%	100,0%
Hiç	Sayı	32	4	16	52
	%	61,5%	7,7%	30,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1164	756	3159	5079
	%	22,9%	14,9%	62,2%	100,0%

Tablo E43: Dini Bilgi Düzeyi - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Dini Bilgi Düzeyi		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Yetersiz	Sayı	28	29	55	112
	%	25,0%	25,9%	49,1%	100,0%
Yetersiz	Sayı	119	70	372	561
	%	21,2%	12,5%	66,3%	100,0%
Kısmen Yeterli	Sayı	482	321	1289	2092
	%	23,0%	15,3%	61,6%	100,0%
Yeterli	Sayı	490	314	1256	2060
	%	23,8%	15,2%	61,0%	100,0%
Çok Yeterli	Sayı	59	41	211	311
	%	19,0%	13,2%	67,8%	100,0%
Toplam	Sayı	1178	775	3183	5136
	%	22,9%	15,1%	62,0%	100,0%

Tablo E44: Din Duygu/Düşüncenizi Ne Kadar Etkiler? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Din duygu/ düşüncenizi ne kadar etkiler		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Etkiler	Sayı	357	301	1699	2357
	%	15,1%	12,8%	72,1%	100,0%
Etkiler	Sayı	594	387	1264	2245
	%	26,5%	17,2%	56,3%	100,0%
Çok Az	Sayı	137	76	104	317
	%	43,2%	24,0%	32,8%	100,0%
Hiç Etkilemez	Sayı	87	3	91	181
	%	48,1%	1,7%	50,3%	100,0%
Toplam	Sayı	1175	767	3158	5100
	%	23,0%	15,0%	61,9%	100,0%

Tablo E45: Din Tutum/Davranışınızı Ne Kadar Etkiler? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Din Tutum/Davranışınızı Ne Kadar Etkiler		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Etkiler	Sayı	325	253	1582	2160
	%	15,0%	11,7%	73,2%	100,0%
Etkiler	Sayı	628	437	1399	2464
	%	25,5%	17,7%	56,8%	100,0%
Az	Sayı	142	75	129	346
	%	41,0%	21,7%	37,3%	100,0%
Hiç Etkilemez	Sayı	83	2	70	155
	%	53,5%	1,3%	45,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1178	767	3180	5125
	%	23,0%	15,0%	62,0%	100,0%

Tablo E46: Dindarlık Durumunuz - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Dindarlık durumunuz		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Dindar	Sayı	84	42	166	292
	%	28,8%	14,4%	56,8%	100,0%
Dindar	Sayı	416	323	1690	2429
	%	17,1%	13,3%	69,6%	100,0%
Biraz Dindar	Sayı	559	379	1219	2157
	%	25,9%	17,6%	56,5%	100,0%
Dine İlgisiz	Sayı	93	20	49	162
	%	57,4%	12,3%	30,2%	100,0%
İnanmaz	Sayı	24	2	5	31
	%	77,4%	6,5%	16,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1176	766	3129	5071
	%	23,2%	15,1%	61,7%	100,0%

Tablo E47: Dindar Olmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler					
Dindar Olmak		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Önemli	Sayı	268	212	1036	1516
	%	17,7%	14,0%	68,3%	100,0%
Önemli	Sayı	427	356	1420	2203
	%	19,4%	16,2%	64,5%	100,0%
Önemli Değil	Sayı	298	118	422	838
	%	35,6%	14,1%	50,4%	100,0%
Hiç Önemli Değil	Sayı	108	20	83	211
	%	51,2%	9,5%	39,3%	100,0%
Toplam	Sayı	1101	706	2961	4768
	%	23,1%	14,8%	62,1%	100,0%

Tablo E48: Laik Olmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Laik Olmak	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Önemli	Sayı	400	260	940	1600
	%	25,0%	16,3%	58,8%	100,0%
Önemli	Sayı	515	316	1246	2077
	%	24,8%	15,2%	60,0%	100,0%
Önemli Değil	Sayı	145	88	559	792
	%	18,3%	11,1%	70,6%	100,0%
Hiç Önemli Değil	Sayı	39	29	148	216
	%	18,1%	13,4%	68,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1099	693	2893	4685
	%	23,5%	14,8%	61,8%	100,0%

Tablo E49: Ahlâklı Olmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Ahlâklı Olmak	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Çok Önemli	Sayı	680	425	2179	3284
	%	20,7%	12,9%	66,4%	100,0%
Önemli	Sayı	381	264	755	1400
	%	27,2%	18,9%	53,9%	100,0%
Önemli Değil	Sayı	29	15	33	77
	%	37,7%	19,5%	42,9%	100,0%
Hiç Önemli Değil	Sayı	15	2	16	33
	%	45,5%	6,1%	48,5%	100,0%
Toplam	Sayı	1105	706	2983	4794
	%	23,0%	14,7%	62,2%	100,0%

Tablo E50: Siyasî, İdeolojik ve Dinî Kimlikler Açısından "Genç bir kız ile erkek istedikleri şartta aynı evde yaşayabilirler" Görüşünü Değerlendirme

Kimlikler	Genç bir kız ile erkek istedikleri şartta aynı evde yaşayabilirler. (%)				
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Ülkücü	9,1	15,4	16,1	26,7	32,7
Muhafazakâr	5,7	14,5	12,8	27,5	39,5
Liberal	9,2	18,0	14,2	29,5	29,1
Sosyal Demokrat	7,2	17,8	16,7	30,1	28,2
Milliyetçi	7,1	15,7	14,9	29,4	32,9
Sosyalist	8,8	18,8	16,4	28,2	27,9
Atatürkçü	8,4	17,2	15,8	29,8	28,7
Dindar	5,8	15,0	13,6	28,5	37,1
Müslüman	6,8	15,3	14,7	28,3	34,8
Komünist	16,8	28,9	11,1	26,8	16,4
Ateist	21,7	27,0	12,5	24,3	14,5
Kemalist	8,6	19,0	15,7	29,5	27,2
Laik	8,8	16,4	15,5	28,9	30,3
Devrimci	10,3	20,6	17,9	27,1	24,1
İslâmcı	6,3	14,9	12,9	27,7	38,2
Demokrat	7,6	16,9	15,7	28,7	31,0
Feminist	10,2	18,7	16,2	28,3	26,6
İlerici	7,4	16,7	15,5	29,5	30,9

Tablo E51: Nasıl Olursa Olsun Değişime Ayak Uydurmak - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

Nasıl Olursa Olsun Değişime Ayak Uydurmak İyidir	Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler				
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	337	143	448	928
	%	36,3%	15,4%	48,3%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	472	349	1204	2025
	%	23,3%	17,2%	59,5%	100,0%
Kararsızım	Sayı	178	147	631	956
	%	18,6%	15,4%	66,0%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	80	87	604	771
	%	10,4%	11,3%	78,3%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	74	25	235	334
	%	22,2%	7,5%	70,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1141	751	3122	5014
	%	22,8%	15,0%	62,3%	100,0%

Tablo E52: Demokrasi En İyi Yönetim Biçimidir - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

		Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler			
Demokrasi En İyi Yönetim Biçimidir		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Kesinlikle Katılıyorum	Sayı	584	401	1583	2568
	%	22,7%	15,6%	61,6%	100,0%
Katılıyorum	Sayı	339	189	997	1525
	%	22,2%	12,4%	65,4%	100,0%
Kararsızım	Sayı	144	131	319	594
	%	24,2%	22,1%	53,7%	100,0%
Katılmıyorum	Sayı	40	17	121	178
	%	22,5%	9,6%	68,0%	100,0%
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	28	12	96	136
	%	20,6%	8,8%	70,6%	100,0%
Toplam	Sayı	1135	750	3116	5001
	%	22,7%	15,0%	62,3%	100,0%

Tablo E53: Hangi Sıklıkta Tv izlersiniz? - Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler

		Genç Bir Kız İle Erkek İstedikleri Şartlarda Aynı Evde Yaşayabilirler			
Hangi sıklıkta Tv izlersiniz		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Günde 1 Saatten Az	Sayı	277	218	802	1297
	%	21,4%	16,8%	61,8%	100,0%
1-3 Saat	Sayı	517	370	1578	2465
	%	21,0%	15,0%	64,0%	100,0%
4-5 Saat	Sayı	169	92	309	570
	%	29,6%	16,1%	54,2%	100,0%
6 Saatten Fazla	Sayı	55	16	67	138
	%	39,9%	11,6%	48,6%	100,0%
TV İzlemem	Sayı	159	63	433	655
	%	24,3%	9,6%	66,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1177	759	3189	5125
	%	23,0%	14,8%	62,2%	100,0%